

За десять відсотків, або Брат Васі

Олег Черногуз

(Комедія)

Дійові особи

ВАСИЛЬ, або МАХТЕЙ — український бізнесмен.

КЛАРА, або ВІРА — його дружина.

КОЛЮНЬЧИК — студент.

ДЖЕК, або ДМИТРО,

ЕШЛІ, ВОЛТЕР — американці українського походження.

ВАСИЛИНА, ГНИПІДКОВА, ДУЦИК,

ПУЦИК, КРУЦИК, ФУЦИК, ЖІНКА №7 — жінки, що бажають виїхати до Америки — віковичної мрії кожного українця.

ХЕРАСИМ'ЮК-РИМАРЕНКО — листоноша.

ДЖЕК-ДРУГИЙ — кімнатний собачка.

ДІЯ ПЕРША

Картина перша

До квартири наближається Клара. Відчиняє двері, з яких валить дим, хапає віника, навстіж розчиняє вікно.

КЛАРА. О Господи!.. Колись і цю хату таки сплять. Господи, від чого воно так чадить? Задихнутися можна. Всю планету закоптили. Чи щось підсмажували... Чи щось пригоріло... Що вони тут смалили? *(Розганяє дим віником, сідає на підвіконні)*. Ну й смердить! Можна вчадіти! Поки той бізнес вигорить, то я за цим димом на небо піду. А казав, собака, скоро в хаті грішми запахне... А це чим тхне? *(Бере якусь тканину на підвіконні, принюхується)*. Що воно таке? Розцяцьковане... Ієрогліфи якісь... Та ще й димить по скаженому.

О Господи! Коли вже цей бізнес закінчиться? Коли він, собака, якусь роботу людську для себе знайде? Це ж треба стільки у мене було тих кандидатів у женихи, а я за цього баламута заміж вийшла... Чи це воно в усіх жінок світу так, чи тільки у мене, нещасної? У сусідів чоловіки, як чоловіки, а в мене... бізнесмен.

У дверях з'являється величезна, наче фура, купа білої тканини чи паперу. Ця вся величезна маса грізно наближається до хазяйки і притискає її майже до стіни. Клара б'є ту фуру віником і починає кричати.

КЛАРА. О Господи!.. Людоньки, рятуйте! Якась душогубка на мене суне!..

По той бік фури чути голос.

ВАСИЛЬ. Дурна, не кричи. Сусіди позбігаються... *(Жінка лупцює віником по фурі).* І не бий віником товар. Це погана прикмета. Знову бізнес прогорить.

КЛАРА. О Господи! Це знову ти... Зі своїм черговим бізнесом. А цього разу що за ліфчики привіз?

ВАСИЛЬ. Це не ліфчики...

КЛАРА. Я вже не питаю, що за товар, я хочу знати, звідки все це добро?

ВАСИЛЬ. З американської "гуманітарки".

КЛАРА. О Господи!.. У нашій кімнаті ще тільки американської "гуманітарки" не вистачало.

КОЛЮНЬЧИК. Василю Івановичу, *(подає голос сива голова, що з'являється з-за фури з якимось чорним причандаллям у руках)*, а куди ваш апарат пристроїти?

КЛАРА. Його апарат можете у музей історичних цінностей здати. Він у нього за цим бізнесом уже і не доїться, і не стріляє. О Господи! Де ти, собако, взявся на мою голову? А були ж такі женихи... Один з них навіть у президента працював... *(Знову замахується віником, Василь кричить з-за фури).*

ВАСИЛЬ. Двірником. У телекомпанії...

КЛАРА. Хай двірником, але ж не бізнесменом. Хоч чесним був...

КОЛЮНЬЧИК. Василю Івановичу, в мене вже руки болять. Куди цей апарат поставити? Я вас питаю...

ВАСИЛЬ. Став на підвіконні, якщо нема куди.

КЛАРА. Тільки не на підвіконня. Ви останню шибку розтрощите... *(Хоче вдарити віником по сивій голові).*

ВАСИЛЬ. Не бий, не бий. Це не моя голова. Це голова мого нового партнера...

КЛАРА. О Господи. А я ледь безневинного чоловіка по голові не вмастила.

ВАСИЛЬ. Помовч. Це не чоловік. Це студент. Студента посоромилася б.

КЛАРА. Оце студент? З такою сивою головою? *(З-за фури виглядає тільки сива голова).*

ВАСИЛЬ. То в нього від наук усяких. Не те, що в тебе.

КЛАРА. Я й кажу... Видно, перевчився. У бізнес, як ти, собако, пішов? О, Господи, врятуй і помилуй!

КОЛЮНЬЧИК. Тітко, тихо. *(Це студент — сива голова)*. Дайте слово сказати.

КЛАРА. Кажи. Це ж не на лекції. Хто тобі не дає?

КОЛЮНЬЧИК. Я не сивий. То сивина ось від оцього американського товару. Він у під'їзді звалився на мою голову. *(Струшує чуба)*. Якийсь порошок. Від молі чи антимолі...

КЛАРА. Для молодого чуба всамраз... У голові, як знайдете...

КОЛЮНЬЧИК. Не в голові, а на голові.

КЛАРА. А яка різниця? Тепер ця антимоль, о Господи, і в головах заводиться. А ви ще й у мою кімнату завезли. Що я з цією "гуманітарною" робитиму? Їстиму? Хоч розв'яжи цю фуру. Покажи дружині, що ти цього разу привіз!

ВАСИЛЬ. Витягни і сама подивись...

КЛАРА. О Господи. Ти ж єдине вікно, собако, цим товаром затулив. За цією "гуманітарною" нічого не видно. У кімнаті, як у нашому під'їзді вночі.

ВАСИЛЬ. А ти увімкни світло.

КЛАРА. А ти лампочку купив? Остання перегоріла.

ВАСИЛЬ. Колюньчику, відсунь товар від вікна. Хай Клара гляне на товар лицем. Покажи їй один екземпляр із першої партії.

КЛАРА. Так це вже друга партія?

ВАСИЛЬ. Першу артистам цирку відвезли і там відштампували... Чуєш, димом пахне? Якщо товар піде, буде й третя. І четверта. У нас партій багато... Усім "гуманітарна" потрібна. Для народу. Для електорату. Як вони кажуть...

КЛАРА. О Господи... Він ще й партії обслуговує...

ВАСИЛЬ. Колюньчику, не слухай її. Витягуй товар. Хай дивиться і замовкне. Уже голова від неї болить.

Колюньчик витягує щось біле з "гуманітарки", подає Кларі. Та бере, розтягує її перед вікном, від якого Василь трохи відтягнув фуру. Клара крутить, як білим прапором, предмет і так, і так. Роздивляється.

КЛАРА. Нічого добрати не можу. Що воно таке? Велике і незграбне.

ВАСИЛЬ. А ти придивись краще.

КЛАРА. Роздивляюсь, а що це таке, убий — не второпаю.

ВАСИЛЬ. Що ти на них дивишся, ступо квадратна!.. Одягни, приміряй. Якраз на тебе.

КЛАРА. Що "одягни"? На що?

ВАСИЛЬ. Труси одягни. На себе.

КЛАРА. Оце труси?

ВАСИЛЬ. Так, труси. Дамські.

КЛАРА. І ти мені кажеш — "одягни". При студентові...

ВАСИЛЬ. Студент сліпий. Він не бачить.

КЛАРА. Як сліпий?

ВАСИЛЬ. Отак, сліпий. Ти що, ніколи сліпих не бачила?

КЛАРА. О Господи. Він уже інвалідів експлуатує.

ВАСИЛЬ. Він не зовсім сліпий. Тільки тимчасово.

КЛАРА. Як це сліпий тимчасово?

ВАСИЛЬ. Я на його окуляри у під'їзді наступив. Точніше, вони йому з носа злетіли. Під мій лівий черевик.

КЛАРА. О Господи. Нам ще цього не вистачало. Мабуть же достобіса дорогі.

ВАСИЛЬ. Американські. З попередньої "гуманітарки".

КЛАРА. Нам ще тільки американських окулярів не вистачало. О, Господи!

ВАСИЛЬ. Залиш Господа в спокої. Не експлуатуй його. Він все одно тебе з-за цієї фури не почує. Краще на труси подивися.

КЛАРА. При студентові?

ВАСИЛЬ. Та не ті, що на тобі, а ті, що в тебе на руках.

КЛАРА. О Господи, так це ти справді труси привіз? Жіночі?

ВАСИЛЬ. Не чоловічі ж... Там прорізу нема. Чи тобі вже важко, як студенту, повилазило?

КОЛЮНЬЧИК. Дядьку, не ображайте, а то вийду з партнерів по бізнесу.

КЛАРА. І ти, студенте, бізнесмен? О Господи. А хто ж учитися і працювати у цій державі буде?

ВАСИЛЬ. Помовч. Краще скажи — товар сподобався?

КЛАРА. Якого ж він розміру?

ВАСИЛЬ. Це безрозмірні. Як колготки.

КЛАРА. Вони ждесь вісімдесят другого розміру.

ВАСИЛЬ. При одяганні зменшуються! Це ж американські. Одягаєш і зменшуються...

КЛАРА. О Господи. Зведеш ти мене зі світу. Без трусів. Аби не клімакс, кинула б тебе і пішла світ за очі. Навіть за бомжа.

ВАСИЛЬ. Життя після клімаксу тільки починається. Учені так пишуть...

КЛАРА. Такі звихнені, як ти.

ВАСИЛЬ. Оноре Бальзак писав.

КЛАРА. Тільки не у нас з тобою. Та й ти не Оноре.

ВАСИЛЬ. Я Ніцше... *(До студента)*. Колюньчику, ти там акуратно розвантажуй товар. Її не слухай. Тобі до бальзаківського віку ще далеко.

КЛАРА. До клімаксу також.

ВАСИЛЬ. Розвантажуй, Колюньчику, розвантажуй. Коли хочеш мати своїх десять відсотків.

КЛАРА. І ви оце йому вірите? Десять відсотків!.. За десять відсотків я й сама цю фуру розвантажила б. Так не буде ж їх.

ВАСИЛЬ. Помовч.

КЛАРА. Не помовчу!

ВАСИЛЬ. Помовч, ступо!

КЛАРА. Не помовчу, собако! Не дури себе і дітей.

Колюньчик мовчки розвантажуює. Кладе товар на ліжко, на підлогу. Нарешті у кімнаті з'являється з-за "гуманітарки" Василь. Позаду нього довготелесії Колюньчик.

КОЛЮНЬЧИК. А цей апарат куди?

ВАСИЛЬ. Клара візьме.

КЛАРА. Сам візьми. Що ти мені оцю залізяку підсовуєш?

ВАСИЛЬ. Це не залізяка. Це наш хліб.

КЛАРА. У залізі?

ВАСИЛЬ. У металі і фарбі.

КЛАРА. О Господи. Ще й фарбувати будеш?.. Цікаво, а що?

ВАСИЛЬ. Труси.

КЛАРА. Ні, я таки повішусь на цьому вісімдесят другому розмірі.

ВАСИЛЬ. Помовч. *(До студента)*. Колюньчику, покажи роботу апарата.

КЛАРА. Ти що, здурів? Якого апарату?

ВАСИЛЬ. Тобі тільки одне в голові. Це зовсім інший апарат. Сам студент придумав. Працює на електриці і вручну.

КЛАРА. О Господи! З ким я зв'язала свою нещасну долю?..

ВАСИЛЬ. Колюньчику, показуй роботу апарата. Не звертай на неї уваги. Вона все життя плаче, але щоб уже пішла від мене, так ніколи. Вірить, що я таки стану мільйонером. Он Філіпп Моріс з чого починав?.. З пачки сигарет. Можна сказати, з диму... Рокфеллер — з пляшки нафти. Пускав дим ув очі — продавав як ліки...

КЛАРА. А ти із жіночих трусів?.. Прозорих. Можна сказати, шириною у горизонт.

ВАСИЛЬ. Не передражнюй. З чогось же колись починати треба.

КЛАРА. З чого ти тільки не починав: і з цвяхів, і з дощок, і з шпалер, і з томатів, і з карамельки...

ВАСИЛЬ. Замовкни!.. Я шукав свою нішу.

КЛАРА. Яку нішу?

ВАСИЛЬ. Не ту, що ти подумала. Бізнесову нішу. Колюньчику, увімкни апарат. Кларо, подай йому свої труси.

КЛАРА. Ті, що на мені? Ті, що на ногах?

ВАСИЛЬ. Ті, що в руках.

КЛАРА. І що ж вийде?

ВАСИЛЬ. Побачиш. Тільки про всяк випадок відійди. На метрів два...

КЛАРА. Ви зовсім збожеволіли з цим бізнесом. Що ви хочете робити?

ВАСИЛЬ. Мовчи, дивись — побачиш.

Колюньчик бере труси. Закладає в апарат. Натискає кнопку. Щось клацнуло, вибухнуло і задиміло. Кімната наповнилася димом. Труси начебто загорілися. Клара перелякано кидається в протилежний куток кімнати. Перелякана хапається за голову.

КЛАРА. О Господи!.. Слава Богу, жива. Вони цим бізнесом мене вб'ють і квартиру сплять.

ВАСИЛЬ. Не панікуй. Апарат випробуваний на людях. Працює, як ваги в аптеці. Колюньчику, виймай і показуй мадам.

КЛАРА. Не називай мене так.

ВАСИЛЬ. Я люблю так. Не те, що ти мене обзиваєш собакою.

Колюньчик виймає з апарата труси. Подає Кларі.

КОЛЮНЬЧИК. Ще теплі. Можете одягати.

КЛАРА. Що одягати?

КОЛЮНЬЧИК. Труси.

КЛАРА. Оце труси? Господи!.. А це що за собака на них? Господи, червоний пес у чорних окулярах стягує труси з якоїсь дами. Ви збожеволіли!..

КОЛЮНЬЧИК. Це тепер так модно. Труси від Мадонни...

КЛАРА. А собака чого червоний?

КОЛЮНЬЧИК. Не червоний, а вогненний. За китайським календарем. Рік Вогненного Собаки.

ВАСИЛЬ. Наймодніші труси року. Одягни.

КЛАРА. При студентові?

ВАСИЛЬ. Одягай через голову. А ти що, хіба ніколи не роздягалася перед студентами? Перший раз чи що? Ти ж в Академії мистецтв працювала. Натурницею.

КЛАРА. Коли це було... Та й фігура не та. Я можу й так одягти. Але щоб собака труси з дами знімав... Перший раз бачу. Студенте, що ти на це скажеш?

КОЛЮНЬЧИК. У мене ім'я є.

КЛАРА. Це ім'я чи прізвище?

ВАСИЛЬ. Яка тобі різниця? Одягай.

КЛАРА. Гаразд, гаразд, Колюньчику, не ображайся. Краще скажи: жінки люблять, коли з них штани знімають?

КОЛЮНЬЧИК. Це не по моїй лінії. Вам видніше...

Клара тим часом приміряє труси. Через голову.

ВАСИЛЬ. Тобі тільки одне в голові. Одягла? Ну, як?

КЛАРА. Та начебто гріють. Хоч у кімнаті нічим дихати.

ВАСИЛЬ. Тоді, Колюньчику, розвантажуюмо і за роботу.

КЛАРА. За яку роботу?

ВАСИЛЬ. Труси штампувати будемо. З собакою на зворотній стороні. Тепер це модно. Труси від Мадонни.

Картина друга

За столом сидить Василь. Дивиться в стелю, тоді на папір і щось пише. Заходить Клара.

КЛАРА. Ось я тобі газети з оголошеннями принесла. Фірмам потрібні молоді чоловіки. До сорока років. Оплата від 300 до 500 доларів.

Василь здивовано дивиться у бік Клари, але немов кудись за обрій. Крізь неї.

ВАСИЛЬ *(питає Клару)*. Ти мене бачиш?

КЛАРА. Начебто бачу.

ВАСИЛЬ. Тоді скажи — я схожий на ідіота?

КЛАРА. Як оце дивишся за обрій, то як дві краплі води.

ВАСИЛЬ. І ти справді гадаєш, що я зі своїми даними на когось у цьому капіталістичному світі працювати буду? Я що — гірший від інших?

КЛАРА. Василю, але час показав, що з тебе ж такий бізнесмен, як з мене Ані Лорак. Чим ти вже тільки не торгував: і окулярами, і томатами, і бюстгальтерами, і курячими лапками, і карамельками, і трусами. Нічого ж не вийшло. А тут поглянь, яку тобі роботу пропонують. Які гроші!.. Ти хоч глянь. *(Подає йому газету, але той сердито відмахується)*.

ВАСИЛЬ. І не подумаю...

КЛАРА. Не будеш, так не будеш, а як там труси?

ВАСИЛЬ. Які труси?

КЛАРА. Жіночі труси. Ті, що собака вогненний в чорних окулярах стягує їх з дамських сидниць.

ВАСИЛЬ. Не йдуть. Не той розмір і не той коленкор. Не та фарба. Не ті асоціації. Зрозуміла?

КЛАРА. Не зрозуміла.

ВАСИЛЬ. А що ж тут розуміти? Кожна баба візьме в руки, погляне на труси і назад кладе. Каже, партнер подумає, що там не фарба Гогена, не світло і тіні, а місячні. Дурень — студента послунав!.. Рік Собаки, китайський пес!.. *(Знущально)*. Червоний, як вогонь. На дракона схожий. А на практиці ось що вийшло... І "гуманітарну" не продали і американські труси закаляли...

КЛАРА. Казала ж вам, дурням, василька намалюйте, тільки ж не зеленого, а синього... Як небо влітку. Як у студента-художника "пензлик". Труси з молотка пішли б. Яка баба відмовиться від "пензлика"?

ВАСИЛЬ. Не мороч мені голови. Дай подумати, як цю помилку виправити. Може труси в стриптиз-клуб відвезти?.. Стартовий капітал потрібний. Інвестор. А що, якщо?.. Це ж ідея!

КЛАРА. Яка ідея?

ВАСИЛЬ. Не твоєї жіночої голови діло. Це ж ідея!.. *(Тримається за голову, бігає по кімнаті)*. Кларо, це ж ідея! Дай сюди альбом!.. Сімейний альбом. *(Бере альбом, дивиться, тоді підбігає до Клари, цілує)*.

КЛАРА. Припадочний, що трапилося?

ВАСИЛЬ. Архімед!.. Придумав! Шерше ля фам... Шукайте жінку. Жінку шукайте!

КЛАРА. Ти що, вже... того?.. Дах від твого бізнесу поїхав. Яку жінку? Що за шерше ля фам? О Господи. Чоловік зовсім з глузду з'їхав. Був же в мене один знайомий лікар з Павлівської лікарні. Художник. Все кричав: "Я Гоген, я великий Гоген..." Поки не посадили...

ВАСИЛЬ. Що ти мелеш? Куди посадили? У нас свобода слова. У демократичній державі живемо. Слава Богу, не в Росії ж.

КЛАРА. У палату посадили. У божевільню. Тепер він там не лікує, а малює. Як ви на трусах. І все кричить: "Я Гоген..." Господи, а цей уже з себе Архімеда вдає...

ВАСИЛЬ. Замовкни. Я пишу.

КЛАРА. Що це ти пишеш? *(Заходить іззаду, читає: "Багатий американець українського походження шукає українку з вищою освітою...")*

ВАСИЛЬ. Відійди. Я не люблю, коли в мене стоять за спиною в хвилини натхнення.

КЛАРА. Ти що — поет?

ВАСИЛЬ. Поет від бізнесу. У бізнесі, як і в поезії, є також своя романтика.

КЛАРА. О Господи. Яка це дурна, з вищою освітою, клюне на твого багатого американця, навіть якщо він українського походження?!

ВАСИЛЬ. А ти завтра-післязавтра побачиш. Прийдуть учительки. Медички.

Інженери... Їм же там копійки платять.

КЛАРА. І для чого це тому американцю українського походження саме українка?

ВАСИЛЬ. Для збереження національної ідентичності.

КЛАРА. Чого, чого?

ВАСИЛЬ. ... Збереження української ідентичності. Простими словами кажучи, ти іноземних проблем не розумієш.

КЛАРА. А він в Америці її зберігатимете?

ВАСИЛЬ. В Америці. В Україні ж ідентичність відмирає. Почалася культурна революція. Кожна виходить за кого хоче і де хоче. Кожна третя їде то до Туреччини, то до Німеччини, то в Ізраїль, то в Об'єднані Емірати. Діаспора хоче зберегти українську ідентичність, українську мову, українську культуру, українську духовність, традиції, звичаї батьків. Як у Канаді, або в Австралії чи в Америці.

КЛАРА. А куди ж дінеться Україна, українська земля?

ВАСИЛЬ. Її продадуть. Глобалізація ж наступає. Продадуть олігархам за копійки.

КЛАРА. Ти так і рідну жінку продаси. Зі своїм бізнесом!

ВАСИЛЬ. Я ще не олігарх.

КЛАРА. Ага, "ще"... А якщо труси не підуть у продаж оптом і в роздріб? То й рідну дружину продаси?

ВАСИЛЬ. Тільки за контрактом.

КЛАРА. Як за контрактом?

ВАСИЛЬ. А так, як усе сьогодні продається. Згідно з діловими стосунками.

КЛАРА. Ах ти, собако!..

ВАСИЛЬ. Ах ти, ступо!.. Я ж жартую. Але якщо обзиватимешся... То я за себе не ручаюсь.

КЛАРА. А я де буду. Ти про мене говориш, як про неживий предмет.

ВАСИЛЬ. Якщо ж це живий предмет і він не погодиться...

КЛАРА. А як погодиться?

ВАСИЛЬ. Тоді укладаємо угоду між двома сторонами: жіночою з однієї сторони, чоловічою з іншої сторони. Описуємо майно, складаємо її вартість. Все це оцінюємо і підписуємо контракт.

КЛАРА. А тобі що від того?

ВАСИЛЬ. Свої законних десять відсотків. Від оцінки загального майна. На прожиття і автомашину вистачить. А так не маємо права. Права людини...

КЛАРА. Права людини!.. А де ж права нації? Права країни?..

ВАСИЛЬ. Це на порядку денному у всесвітнього уряду не стоїть. Тепер захищають тільки людину.

КЛАРА. Ту, що найбільше верещить? На всю планету...

ВАСИЛЬ. Можливо.

КЛАРА. А націю?

ВАСИЛЬ. А нації мовчки вмирають: під культурний секс. Майстерне вбивство. Оп'яніння від наркотиків, знищення духовності і все таке інше...

КЛАРА. А чого ж ти, грамотію, не пишеш у своїх оголошеннях: "Багата американка українського походження шукає українця для збереження ідентичності"?

ВАСИЛЬ. А для чого?

КЛАРА. Може і я тебе комусь би продала. Для ідентичності. Не за десять, а хоча б за п'ять відсотків.

ВАСИЛЬ. Будеш багато балакати, я тебе даром віддам, ще й своїх десять відсотків заплачу.

КЛАРА. Від вартості трусів?

ВАСИЛЬ. І не більше. Або й цього не візьму.

КЛАРА. Ну, собако!..

ВАСИЛЬ. Ну, ступо!.. Ти у мене дособачишся. Я тобі це обіцяю.

КЛАРА. Продаси?

ВАСИЛЬ. Продам. Якщо тебе хтось купить.

КЛАРА. Ти б себе спочатку комусь продав.

ВАСИЛЬ. На нашого брата нема попиту. Багаті американки самі вийшли за багатих американців.

КЛАРА. І що?

ВАСИЛЬ. Що "і що"?.. Забули своє походження. А жаль...

КЛАРА. Чого жаль?

ВАСИЛЬ. Жаль, що американки українського походження не відгукуються на наші об'яви.

КЛАРА. А то б ти і себе продав?

ВАСИЛЬ. Тільки за те, аби ти мене собакою щодня не обзивала.

КЛАРА. Ти ж сам казав, що цей рік Собаки. Собака людям приносить щастя. Бо він друг людини. Тобто жінки.

ВАСИЛЬ. А чоловіка?

КЛАРА. Я про чоловіка не знаю.

ВАСИЛЬ. Звичайно. Не я тебе, а ти мене собакою називаєш. Отже, я твій друг. Спасибі...

КЛАРА. За що?

ВАСИЛЬ. За жіночу логіку.

КЛАРА. Будь ласка.

Василь знов пересідає за стіл, дивиться в альбом і знову щось пише.

КЛАРА. Тебе що, той альбом так надихає? Що ти на ті фотографії дивишся?

ВАСИЛЬ. Я на тебе дивлюсь, коли була молодою.

КЛАРА. Ну й що?

ВАСИЛЬ. Мов "міс Україна". Як я цього тільки раніше не помічав?

КЛАРА. Може хоч зараз мені вірша напишеш. До альбому. Як Пушкін до Керн.

ВАСИЛЬ. Уже минуло те "чудное мгновеніє". У Пушкіна між іншим теж. Після першого ж разу, наступного ж вечора, коли те "мгновеніє" само прийшло до нього...

КЛАРА. У вас, мужиків, завжди так... Спочатку...

ВАСИЛЬ *(перебиває нервово)*. Не заважай. Я пишу.

КЛАРА. Що ти пишеш? І справді поезію?

ВАСИЛЬ. Листа до родича.

КЛАРА. До якого родича?

ВАСИЛЬ. Закордонного.

КЛАРА. О Господи. Ти ж усе життя в анкеті писав: "Родичів за кордоном нема"...

ВАСИЛЬ. Советська влада вимагала. Я й писав. А тепер розшукую родичів.

КЛАРА. Так у тебе їх і справді ж нема. Ти ж мені сам казав: "От були б у нас родичі за кордоном, ми б, Кларо, з тобою зажили..."

ВАСИЛЬ. Казав. Бо так думав. А вчора мені сон наснився. Ніби я йду по Манхеттену...

КЛАРА. По чому йдеш?

ВАСИЛЬ. По Манхеттену. Це означає: по Нью-Йорку, — а мені назустріч чоловік — моя копія. Одразу з трьома дівчатами. І одразу до усіх трьох залицяється. Весь у мене. Побачив мене і як кинеться до мене... Навіть тих жінок забув.

КЛАРА. Ти ж казав спочатку, що він ішов з дівчатами...

ВАСИЛЬ. Так то спочатку було. А потім вже з жінками і як накинеться на мене.

КЛАРА. На тебе... Чому на тебе?

ВАСИЛЬ. А я звідки знаю? Обійняв мене і питає: "Ти Марченко?" Я кажу: "Я". А він як кинеться мені на груди: "Брате мій! Я ж тебе двадцять років розшукую...", — і як заплаче. Сорочка ось досі мокра. Поглянь.

КЛАРА. О Господи... Таки в тебе не всі дома...

ВАСИЛЬ. А я що кажу... Ще є й родичі за кордоном. Ось побачиш. Вірю: це сон у руку.

КЛАРА. Ти вже зовсім з глузду з'їхав. То я плакала на твоєму плечі, що за тебе, собако, заміж вийшла.

ВАСИЛЬ. Ти ще сміятимешся, коли я тобі одного чудового ранку повідомлю, що лист прийшов від брата.

КЛАРА. Від якого брата.

ВАСИЛЬ. Від Василевого. Тобто від мого.

КЛАРА. Де ж ти його знайдеш?

ВАСИЛЬ. Планета велика. Десь та знайду. Не може бути, щоб серед американців чи канадців жодного Марченка не було... Такого бути не може, бо не може бути. Марченків не менше у світі, ніж Петренків чи Іваненків.

КЛАРА. І оце ти пишеш? На хліб нема, молоко давно закінчилося. Навіть довгограюче, а ти все пишеш і марки клеїш.

ВАСИЛЬ. Пишу, бо пару трусів з "гуманітарки" продав.

КЛАРА. Ну, пиши, пиши, пісатель...

Картина третя

З вікна видно хмарочоси. Схоже щось на Манхеттен. За столом сидять троє:

Джек, Волтер і Ешлі. Джек розриває конверт, читає листа. Тоді дивиться на приятелів. Несподівано сміється.

ВОЛТЕР. Ти чого?

ДЖЕК. Слухай, Ешлі. Поглянь... *(Подає фотокартку)*.

ЕШЛЕ Гарна дівчина. А чого ти смієшся? "Міс Америка".

ДЖЕК. "Міс Україна". Тут якийсь хлоп собі на голову родича шукає. Навіть світлину прислав. Хоче серйозним бізнесом зайнятися. Може відгукнемось? Ти ж хотів мати зв'язки з Україною.

ЕШЛЕ А світлина тут до чого?

ДЖЕК. Мабуть, для реклами. І не одна. *(Передає їм по черзі, ті роздивляються)*.

ЕШЛІ *(замріяно)*. Гарна дівуля. Де мої вісімнадцять літ?!..

ДЖЕК. Супер!..

ВОЛТЕР. І що він пише?

ДЖЕК. Пише, що в них, в Україні, такого товару навалом. Не дефіцит і дуже прибуткова справа...

ВОЛТЕР *(уважніше роздивляється світлини)*. Отакого товару? Живого?

ДЖЕК. Так, живого. Не мертвого ж! Пише: "ось таких зозульок..."

ЕШЛІ. Яких зозульок?

ДЖЕК. Ну, тих, що перелітають з гнізда в гніздо і в чужих гніздах яйцями бавляться.

ЕШЛІ. А нам ці зозульки для чого?

ВОЛТЕР. Це він так жінок, дівчат називає. *(Відбирає в Джека листа)*. Ось примітка. У пост-скрипті. Пояснює, що це для конспірації.

ДЖЕК. Він, що — того?.. *(Джек крутить біля скроні вказівним пальцем)*.

ВОЛТЕР. Не знаю. Про це він ні словом не обмовився. Може він і Махтей, але рацію має. Поглянь лише, Ешлі, міс яка!.. *(Ешлі ще раз бере в руки фотографію. Роздивляється)*.

ЕШЛЕ Я б до такої підійти не наважився.

ВОЛТЕР. А це чого?

ЕШЛЕ Гарна ж достобіса!.. Справді "міс Україна".

ДЖЕК. То ти так, Ешлі, ніколи й не женишся. Чи ти чекаєш, що вона сама підійде?

ЕШЛЕ Я чекаю, коли якась видрукує цікаве оголошення.

ВОЛТЕР. Тут є зразок. *(Виймає з конверта листочок, читає)*. "Гарна панна, освічена, безробітна, без поганих звичок, шукає багатого інтелігентного пана..."

ДЖЕК. То як?

ЕШЛЕ Якщо це ось ця леді *(показує на фото)*, то чому б і ні...

ДЖЕК. Я не до тебе, Ешлі. Я до Волтера. То як, Волтере, займемось цим бізнесом?

ВОЛТЕР. А чого... Бізнес є бізнес. Товар ходовий. Висилай йому запрошення.

ДЖЕК. Він нас до себе запрошує.

ВОЛТЕР. А хто поїде?

ДЖЕК. Кинемо жереб.

ВОЛТЕР. Я залишаюсь. Завтра розіграш... Мені треба бути тут... Спробую виграти одну-дві "грін-карти".

ЕШЛЕ Не виграємо — купимо.

ДЖЕК. А чого — це ідея!..

ЕШЛЕ А мені ця леді подобається. Я б і сам би поїхав, так у мене ж літургія... Та й вік не той. Запрошуй її, Джеку, до нас. Ти ж поїдеш?

ДЖЕК. Без жереба?

ЕШЛЕ Я фінансую. Салон для віп-персон...

ВОЛТЕР. Вважай, тобі пощастило. Тобі випав "джек-пот". А ми залишаємося. Фундамент підшукаємо.

ДЖЕК. Який фундамент?

ВОЛТЕР. Ну, хату. Де тих міс розмістити. Дамо оголошення. По гольф-клубах, ресторанах, барах, редакціях часописів, по наших церквах — греко-католицьких, римо-католицьких, ортодоксальних. Москалям щось підкинемо. Вони ж люблять хохлушок.

ДЖЕК. Він і адресу дає. То що, дамо відповідь?

ВОЛТЕР. А чого писати? Ти, Джеку, лети... Ми ж нічим не ризикуємо. Він ризикує...

ДЖЕК. Окрім грошей на дорогу.

ЕШЛЕ Гроші парафіян... Не переймайся. Побачиш країну предків.

ДЖЕК. Я маю трохи подумати?

ВОЛТЕР. А що тут думати? Весь світ зараз цим бізнесом займається. На третьому місці після озброєнь і наркотиків... Що тут думати? Нам його сам Господь Бог послав. Першим рейсом і вилітай. Дев'ять годин і в Києві. Літак "Нью-Йорк-Київ" без посадки в Шеноні. Не політ — мрія.

ДЖЕК. Невже цей Васько такий дурний? Невже і він вважає, що в Америці усі багаті і всім рай на цій землі?

ЕШЛІ. Інші ж вірять. Чому ти вважаєш, що він має бути винятком?

ВОЛТЕР. Якщо треба, вони й кредит візьмуть і за свої гроші приїдуть. Ти їм тільки запрошення вишли.

ДЖЕК. Тоді я полетів...

ВОЛТЕР. І не роздумуй.

ДЖЕК. А як він захоче до нас? За наші кошти?

ВОЛТЕР. На перший раз йому на дорогу скинемося. Побачимо, який товар привезе.

ДЖЕК. Тоді диктуй адресу. Яка там? Напишемо листа.

ВОЛТЕР. Для чого? Телеграму дамо. Хай зустрічає.

ЕШЛІ. Ти раніше квиток замов.

ДЖЕК. Я вже замовив.

ЕШЛІ. Коли?

ДЖЕК. Як тільки листа прочитав.

ЕШЛІ. Ну, ти й пройдисвіт! Що ж ти з себе "міс Україну" корчиш?!

ДЖЕК. Так я сам загорівся. Дуже мені дівуля сподобалася. Я про таку все життя мріяв.

Картина четверта

Та ж сама картинка. Клара бере альбом. Роздивляється і раптом починає кричати.

КЛАРА. О Господи. А де ж мої фотографії? Я десь читала, що одна бабуса вислала на конкурс краси свої фотографії, коли вона ще дівкою була, і перемогла. Невже десь і в нас конкурс об'явили, а цей мій божевільний вислав туди мої фото. Ні, з цим Василем, мабуть, і я скоро стану Гогеном.

Заходить Василь — її чоловік.

ВАСИЛЬ (*поправляє дружину*). Не Гогеном, а Ван-Гогом.

КЛАРА. Ти ж сам казав, що Гоген божевільний був?

ВАСИЛЬ. У натхненні помилився. Тепер вичитав. Божевільним був Ван-Гог. А Гоген, як ти, нормальним.

КЛАРА. Ну, спасибі тобі. Перший раз, собако, за десять літ спільного життя ти мені комплімент сказав. Отже, я нормальна. Якщо так, то скажи, де мої фотографії з альбому?

ВАСИЛЬ. Вислав...

КЛАРА (*здивовано*). Куди вислав?

ВАСИЛЬ. У Нью-Йорк.

КЛАРА. Куди, куди?

ВАСИЛЬ. У Нью-Йорк, на Манхеттен. Там конкурс краси об'явили.

КЛАРА. Який конкурс краси? Ти що — ненормальний?!

ВАСИЛЬ. Я родичу кілька фотографій вислав.

КЛАРА. Якому родичу? Для чого? Собако...

ВАСИЛЬ. Ступо квадратна! Це ж бізнес... Для реклами. Кожний бізнес реклами вимагає. Реклама — рушій торгівлі. Де ми кращу фотографію візьмемо? У Шерон Стоун? Вона нам як закатає гонорар.

КЛАРА. А я? Не закатаю?

ВАСИЛЬ. Десять відсотків дамо. За експлуатацію. У кілька разів збільшимо.

КЛАРА. Відсотки?

ВАСИЛЬ. Фотографії. Це ж реклама.

КЛАРА. І що ви там напишете? Така красуня носить вогненні труси у рік китайського собаки?

ВАСИЛЬ. Не іронізуй.

КЛАРА. Хочеш з мене почати?.. Мене, собако, продати?

ВАСИЛЬ. Хто тебе тепер купить? Ми тільки твоєю фотографією двадцятирічної давності клієнтів заманюємо.

КЛАРА (*бере руки в боки*). Так мене, кажеш, уже ніхто не купить?

ВАСИЛЬ. Навіть за десять відсотків.

КЛАРА. Ах, ти собако.

ВАСИЛЬ. Я тобі не собака, ступо...

КЛАРА. Ти хвіст собачий від бізнесу. Продати мене хочеш?

ВАСИЛЬ. Я б тебе, якщо чесно признатися, і безкоштовно віддав би. Ще сам доплатив би тих десять відсотків.

КЛАРА. Аби мав...

ВАСИЛЬ. Аби мав. А якщо зароблю, то віддам і десяти не пожалію. Та хто тебе таку вогненну з віником візьме?

КЛАРА. А колись же брали.

ВАСИЛЬ. Може, й брали. Коли натурницею у майбутніх Гогенів працювала.

КЛАРА. Ах ти, собако!.. Я тобі вірність берегла. А тепер мені така дяка за це. А таки ж були. Казали: "А чого двічі роздягатися? Попозувала б і в іншому ракурсі". А я їм дулю під ніс, бувало, скручу. І кажу у відповідь: "А такого ти "ракурсу" не хочеш?" *(Вона підходить до Василя і скручує дулю)*. Отож ти, собако, такого "ракурсу" не хочеш? Отак ти мою жіночу мужність оцінив? Мій принцип вірності і сімейної честі... Не принцип, а...

ВАСИЛЬ. Не треба, не уточнюй. Мені зараз не до граматики. Що на язык упало...

КЛАРА. То ти так оцінив?

ВАСИЛЬ. Оцінив же. Фотографію за кордон вислав. Красуватимешся там, як Шерон Стоун чи як наші красуні — Ольга або Наталка Сумські. Кому яка подобається. Або як Ані Лорак, Таня Горобець. Не з Веркою ж Сердючкою тебе рівняю.

КЛАРА. Ну, спасибі. Ну, дякую...

ВАСИЛЬ. Будь ласка, перепрошую. Я помчав? У клуб-стриптиз. Там керівництво нашими трусами зацікавилася.

КЛАРА. Оце якраз для них. Їм ще прокладок з крильцями до цих трусів купіть... І метеликів з розпущеними крильцями домалюйте. Якраз і будуть труси від Мадонни.

ВАСИЛЬ. Ти все насміхаєшся. А мені серйозно сказали кілька екземплярів привезти.

КЛАРА. На виставку?

ВАСИЛЬ. На яку виставку? На оглядини. Для примірки.

КЛАРА. Ти їх попері спочатку, щоб у розмірі зменшилися, як у бабусь на старості літ унітази...

ВАСИЛЬ. Поговори мені, поговори...

Василь вибігає. Клара залишається сама. Бере віника в руки.

КЛАРА. Оце б і його вимела. Хоч в Америку. І це ж треба — вийти за Махтея заміж!.. А були ж женихи... Один тепер з них уже академік. Галузовий... *(Підмітає)*. Господи, хоч би ті стриптизерки труси з тим вогненным собакою забрали. Ні за що хліба купити. *(Хтось стукає в двері. Клара відчиняє. На порозі з'являється листоноша)*.

ХЕРАСИМ'ЮК-РИМАРЕНКО. Телеграму з Америки чекаєте?

КЛАРА. З Америки? О Господи!..

ХЕРАСИМ'ЮК-РИМАРЕНКО. А чого ви так дивуєтеся? З Америки. З самого Нью-Йорку. Видно, від родича. Марченко Марченку пише. Ось і зворотна адреса. Телеграма термінова. Завтра й родича зустрічайте. Треба ось тут *(подає зошит)* розписатися.

Щастить людям!.. В Америці родичі є.

КЛАРА. Дуже дякую вам. Дрібних у мене нема. Так я вам трусами віддячу. Маєте дружину, донечку?

ХЕРАСИМ'ЮК-РИМАРЕНКО. І дружину, і дві донечки.

КЛАРА. То я їм усім по дві пари.

ХЕРАСИМ'ЮК-РИМАРЕНКО (*з подивом і легким острахом роздивляється*). Гарні ж які! Як Третьяковська галерея. Мабуть, не наші?!

КЛАРА. Американські. "Гуманітарка". Учора з Борщагівки передали...

У дверях з'являється Василь.

ВАСИЛЬ. Здрастуйте!

ХЕРАСИМ'ЮК-РИМАРЕНКО. Здрастуйте!

ВАСИЛЬ (*підозріло дивиться на незнайомого типа з трусами в руках і з сумкою через плече*). Якісь проблеми?

КЛАРА. Васю, танцюй!..

ВАСИЛЬ. Труси продала? (*Ще раз зміряв очима листonoшу з трусами в руках*).

КЛАРА. Танцюй, тоді скажу...

ВАСИЛЬ. Не мороч голови. Кажи вже.

КЛАРА. Ні, танцюй...

ВАСИЛЬ. Спочатку скажи, а тоді затанцюю.

КЛАРА. Ось листonoша. Він нам телеграму приніс. Від родича. З Америки. Танцюй, Васю...

Василь вихоплює телеграму, підтанцьовує по кімнаті.

ВАСИЛЬ. З чоловіком розплатилася?

КЛАРА. Так, трусами...

ВАСИЛЬ. Це добре... Сьогодні нам просто манна з неба, і в стриптиз-клубі обіцяли усі труси забрати...

ХЕРАСИМ'ЮК-РИМАРЕНКО. Гарні ж які... Усі в картинках...

ВАСИЛЬ. Отак і мені директриса стриптиз-клубу сказала. Публіці можуть сподобатись.

КЛАРА. Васю, танцюй... Телеграма ж від Марченка.

ВАСИЛЬ. Так ти не жартуєш?

КЛАРА. Які жарти?.. Ось дивись... З самого Нью-Йорку... Василю Марченку.

Василь знов бере телеграму, читає і раптом підстрибує, співаючи.

ВАСИЛЬ. Ой ляля, ой ляля... Є папір від короля... Ой ля-ля. Ой ля-ля... Я ж казав — прийде здаля...

ХЕРАСИМ'ЮК-РИМАРЕНКО. Ви поет?

ВАСИЛЬ. Поет від бізнесу, дорогий. Бізнес — це також поезія. Натхнення. Нема натхнення — нема бізнесу.

ХЕРАСИМ'ЮК-РИМАРЕНКО. Ви б мені того ... пораду дали... Я хочу також родича за кордоном розшукати...

ВАСИЛЬ. Так от, пишіть листа... Каліграфічним почерком. Америка. Нью-Йорк...

Містеру... Як ваше прізвище?

ХЕРАСИМ'ЮК-РИМАРЕНКО. Херасим'юк-Римаренко.

ВАСИЛЬ. Герасим'юк?

ЛИСТОНОША. Ні, Херасим'юк. Читаю по літерах. Перша — Хриса...

ВАСИЛЬ. Далі не треба. Так і пишть: Херасим'юку.

ЛИСТОНОША. А ім'я? Своє ім'я писати?

ВАСИЛЬ. Хриса? Не треба. Вони там усі наші імена перехрещують. Івана на Джона. Дмитра на Джека, Женю на Ешлі — і пішло, і поїхало. Ой ля-ля, ой ля-ля, покохала короля... Так що просто пишть Херасим'юку-Римаренку. Тільки містеру Херасим'юку окремо, а містеру Римаренку окремо і нікаких каков... Може, по якісь лінії і хтось відгукнеться... Ой, ля-ля, ой, ля-ля покохала короля...

ЛИСТОНОША. Вибачте. Я ще раз вас переб'ю...

ВАСИЛЬ. Тільки не навпіл. Жартую. Слухаю вас. Ой ля-ля...

ЛИСТОНОША. У них же імена є?

ВАСИЛЬ. У кого в них?

ЛИСТОНОША. Ну, в тих Херасим'юків, Римаренків...

ВАСИЛЬ. Вони гадають, що є. А насправді нема. Але я гадаю, що вони пам'ятають, як їх в Україні звали. Тільки не забудьте свою зворотну адресу вказати. *(Дивиться на телеграму, цілує)*. Ось зворотна адреса і в мене. *(Ще раз цілує бланк телеграми)*. Ум-м!.. *(Відриває губи від телеграми)*. Ще Манхеттенон пахне... Ой ля-ля, ой ля-ля... Вийду я за короля... Дмитро таки відгукнувся.

ЛИСТОНОША. Тут написано: "Джек Марченко".

ВАСИЛЬ. Правильно, по-їхньому Джек. По-нашому Дмитро. О Господи!... Я ж тобі розповідав, Кларо, що його на Манхеттені зустрів...

Листоноша задкує і зникає по той бік дверей, по дорозі сам до себе говорить: "Щасливі ж люди!... Ось рознесу швиденько пошту і собі напишу. І щастить же людям!.. Родича знайшов. Ой, ля-ля... І придумав же пісеньку. Поет!.. Від бізнесу. Це ж і я міг поетом стати, аби голову на плечах мав". Клара його проводить до дверей. Притискує палець до губ, а потім листоноші підкидає ще кілька пар трусів і махає рукою.

КЛАРА. Гуд бай, пане! Гуд бай!.. Мабуть, доведеться американську мову вчити...

Навшпиньках повертається назад. А Василь тим часом підстрибує по кімнаті.

ВАСИЛЬ. Діма, Дімочка...

КЛАРА. Українською — Дмитро.

ВАСИЛЬ. Правильно, Кларо, по-нашому Дмитро, Дмитрик. Мій любесенький, я ж тебе бачив у сні. У таких картатих штанцях, піджачку картатому. Щоправда, трохи іншого кольору, ніж штанці. З краваткою в золоту крапочку. У капелюшку з чорним, ні! — золотим обідком. Боже мій, Діма-Дімочка!.. Український Дмитрик, американський Джек... Ти ж, Кларо, коли він приїде, дивись, нашого собачку Джеком не називай. На Барбоса його перейменуємо. Боже, Діма-Дімочка. Наш український Дмитрик, американський Джек. Це ж треба... З того світу таке щастя звалилося!.. Кларо,

Кларочко, ступочко ти моя ненаглядна, перейменуй нашого песика по-нашому. Не називай його більше Джеком. Гість може образитися. Він же з самої Америки. Ми йому завтра й паспорт випишемо. Обов'язково випишемо.

КЛАРА. І на яку кличку ми будемо нашого Джека перейменовувати?

ВАСИЛЬ. На нашу. Рідну. На Барбосика. Заробимо грошей і в школу пошлемо, паспорт вручимо. Щоб усе чин чином. Назвемо таки по-нашому — Барбосиком. Бо ще закордонні родичі образяться. Діма-Дімочко... А ти, Кларо, казала: "Нема у нас родичів за кордоном". Бач, ще трохи лишилося українців по світах. Не всіх советська влада вибила і голодом заморила. Не всіх. Діма-Дімочко, по-нашому Дмитрик... *(Підтанцьовує)*.

КЛАРА. Читай уже читай. Що він там пише? Може якогось долара у конверт в поклав.

ВАСИЛЬ. Ти що? Якого долара? Який конверт? Це ж телеграма.

КЛАРА. Жаль. Краще б листа прислав. Поклав би туди якогось долара. Як-не-як, а родичі ж.

ВАСИЛЬ. Розмірилась... У нас же все просвічують. Як на рентгені. Навіть душу. Советська ж влада привчила. Воно ще у наших душах довго сидітиме. Пильні дуже. Господи, Кларо, беру твій вислів напрокат.

КЛАРА. Який вислів?

ВАСИЛЬ. Ну, оце твоє: "О Господи". О Господи, таки знайшовся родич. Ти його, о Господи, нам на щастя послав. Треба й собі міняти це дернувате старомодне ім'я. Як міг мене батько Махтеєм назвати...

КЛАРА. Передбачливий був.

ВАСИЛЬ. Замовкни. Читаю: "Дорогий брате по татовій лінії і моєму дідусеві по кузині з Отави..." Ти чула?... У нас ще й в Отаві є родичі. Це ж Канада. Онтаріо, Вінніпег, Квебек... Що я там ще знаю? А Монреаль. Вони пишуть Монтреаль..

КЛАРА. Читай, не коментуй. О Господи. Знову запалився. Скільки в тебе тієї сонячної енергії. Ці овени мене зі світу зженуть. Читай уже вголос. Уголос. Мені ж також цікаво.

ВАСИЛЬ. Ти коментуєш і ображаєш мене. Начебто Овен у твоїх очах не що інше, як баран.

КЛАРА. О Господи, з ким я свою долю зв'язала? Дай адресу цього манхеттинця. Може й він у такому ж критичному віці, як я. Вийду за нього заміж, аби тільки тебе вже не бачити...

ВАСИЛЬ. А чого, це ідея!..

КЛАРА. А ти думав! Українки на сьогоднішній день користуються великим попитом не тільки в арабів чи ізраїльтян, а й на дикому Заході. Преса пише: вони вродливі, роботящі, слухняні...

ВАСИЛЬ. Ну, це вже чорта з два... Це пише той, який з українкою ніколи не одружувався і не нюхав її пороху в порохівниці.

КЛАРА. Перестань коментувати. Читай далі. Що він там ще хоче?

ВАСИЛЬ. Завтра прилітає. Рейсом Нью-Йорк-Київ. Пише: "рідний, зустрічай".

КЛАРА. І чого він так раптово до нас прилітає?

ВАСИЛЬ. Може неодружений чоловік. Жінку хоче. І не просту, а українку. Знає, там у них за них добрі гроші дають.

Клара деякій час мовчить, взявшись у боки.

КЛАРА. Він що, ... того?.. *(Крутить вказівним пальцем біля скроні)*. Ні, таки він і справді Марченко. Яке їхало, таке й здибало. Собака.

ВАСИЛЬ. Не обзивай, не треба. Все-таки як-не-як, а родич.

КЛАРА. Так це ж він твій родич. І як ти собі уявляєш ту жінку?

ВАСИЛЬ. Яку жінку?

КЛАРА. Ну, ту, що ти повезеш йому на продаж...

ВАСИЛЬ. Чому одразу на продаж? На показ. Товар спочатку треба показати. Лицем. А тоді вже продавати. Як сподобається, купить, не сподобається — продасть іншому.

КЛАРА. Може так ти і мене продаси?

ВАСИЛЬ. А чому б ні? Може хоч у рік Собаки собакою не називатимеш.

КЛАРА. І це ти мені кажеш?

ВАСИЛЬ. Я йому скажу. Хай подивиться зблизька, що таке українка. Він ще справжньої українки в очі не бачив і не нюхав.

КЛАРА. Ах ти, собако!..

ВАСИЛЬ. А ти — ступа квадратна...

Картина п'ята

Клара (по-святковому вдягнена) прогулюється біля будиночка з собачкою. На собачці рожевий бантик. Поглядає на годинник. Потім песика бере на руки. Цілує...

КЛАРА. Віднині ти вже не Джеком, а Барбосиком називатимешся. Запам'ятав, Барбосику?.. Ми тобі й паспорт випишемо... І в п'яту графу... Ні, графи не буде. Верховна Рада заборонила... Причепимо ідентифікаційний код. До хвоста...

Почувши незнайоме слово песик раптом закрутив хвостиком.

КЛАРА. Розумненький. Зрозумів. Ми тобі на хвості той код повісимо... І ти зрадів... Молодець... Бо без цього коду ми з тобою і кроку не ступимо... Ах, ти не радієш? *(Клара підняла голову)*. А я вже думала... Ти хазяїна побачив. *(Клара відпускає Барбосика від себе. Той біжить назустріч Василеві і якомусь незнайомому чоловікові)*.

ВАСИЛЬ. Джек, ко мне...

КЛАРА. Не Джек, а Барбосик.

ВАСИЛЬ. Вибач, Джеку, це я від радощів. Все про тебе думаю. Ну, це ж треба — родич приїхав. Кларо, знайомся. Це Джек. Наш Джек. По-нашому — Дмитро.

КЛАРА. *(Клара подає руку)*. Клара... *(Пригинається й робить щось на зразок кніксена)*.

ДЖЕК. Дуже приємно... Я вас такою і уявляв...

КЛАРА. Можна подумати, що ви колись мене бачили...

ДЖЕК. А як же — бачив.

КЛАРА. Хіба що в сні.

ДЖЕК. Чому вві сні?..

ВАСИЛЬ *(намагається перебити їх, поплескує себе по коліну, кличе собачку)*.
Барбос, ко мне...

ДЖЕК. Соррі..., екскузьмі... А чого це ви до собачки по-московськи?

ВАСИЛЬ. А він у нас російську школу кінчав.

ДЖЕК. А хіба в Україні нема вже українських шкіл?

ВАСИЛЬ. Тепер нема. Раніше ще за Советської влади трохи було. Українська незалежна держава ліквідувала...

ДЖЕК. Соррі... Усі до одної?

КЛАРА. Усі. До одної. Поки ми його прилаштували... Весь Київ оббігали...

ДЖЕК. А де ж патріоти?

ВАСИЛЬ. Майже всі за кордон виїхали.

ДЖЕК. Тож у столиці України жодної української школи?

КЛАРА. Жодної. Може десь на периферії якимось дивом ще й збереглася.

ДЖЕК. Соррі... Ви б церковні запровадили. Он мій брат — Ешлі, має дві ортодоксальні церкви. При обох церквах є недільні школи... Усі вчать українську мову. А як же... Щоб не забути.

КЛАРА *(дивується)*. Як недільні? При церкві? Ви туди собак водите?

ДЖЕК. Соррі... Чому собак? Парафіяни дітей водять. Хочуть, щоб діти пам'ятали мову. Нема мови — нема нації.

КЛАРА. Так ви не про собачу школу?

ДЖЕК. Ноу...

ВАСИЛЬ. А ми ж про собачу. У нас собачої школи — жодної на все тримільйонне місто.

ДЖЕК. Соррі... Так ви тому з ним, екскузьмі, по-московськи?

КЛАРА. Ну, звичайно... Він іншої не розуміє...

ВАСИЛЬ. У школі йому сказали: "гаварі по-человеческі"..

ДЖЕК. Соррі, екскузьмі, і він заговорив?

ВАСИЛЬ. Та ні, я заговорив.

ДЖЕК. А Барбос?

КЛАРА. Барбос поки що вивчає... Але уже всі слова розуміє...

ДЖЕК. Окей, Барбосе, вивчиш, мене навчиш... *(Гладить собачку, песик загрозово вишкіряється у відповідь)*.

КЛАРА. Тепер цю мову в нас усі вчать... Москва наполягає і якась п'ята колона. Кажуть, у нас московська мова в Україні стане міжнаціональною. Європейська хартія так вимагає...

ВАСИЛЬ. Може зайшли б до хати? З дороги ж... Пообідали б...

ДЖЕК. Ноу... Пообідав. Я в літаку, знаєте, ... сервіс — супер!.. Вино, горілка, ром, закуски — рибні, м'ясні. Веррі велл... Україна — веррі гуд.

КЛАРА. Я бачу, ви добре розмовляєте українською. Отже, мені не доведеться запрошувати перекладача?!

ВАСИЛЬ. Перекладачки.

КЛАРА. Яка різниця? Один любить попа, інший — попадю. Не поправляй мене. Це колись було. А тепер так, як я сказала.

ВАСИЛЬ. О, ці українки, Джеку...

ДЖЕК. Окей... Я знаю. Я є вдівець.

КЛАРА. Вдівець?

ДЖЕК. Ноу, пліз, чоловік, соррі, без дружини. Сенк'ю.

КЛАРА. Слава Богу. А я вже гадала, що ваша дружина вмерла, чи ви її, не доведи Господи, як в американському кіно показують, пробачте, вбили або зарізали. Під вигідну страховку. Там у вас, у Нью-Йорку...

ДЖЕК. Ноу, ноу!.. Не вбив. Соррі, не зарізав.

КЛАРА. Повісили?

ДЖЕК. Ноу, ноу. Соррі... Не повісив.

КЛАРА. Що ж ви з нею зробили? В ополонці втопили?

ДЖЕК. Ноу, ноу. Я... Її просто, екскузьмі, у мене не існувало....

КЛАРА. А-а, ви просто її не любили?..

ДЖЕК. Ноу. Соррі...

КЛАРА. А як же ви з нею жили?

ВАСИЛЬ. Що ти пристала до чоловіка? Так, як ми з тобою.

КЛАРА. А ти, собако, помовч. Не тебе ж питаю. Американця!.. Вас, Джеку. Мені цікаво, невже й американці так зі своїми дружинами живуть, як кішка з собакою?

ДЖЕК. Ноу. Тобто ... ієс...

КЛАРА. То як же ви з нею жили?

ВАСИЛЬ. Не муч гостя. Жив, як усі живуть. Своїх не люблять. Чужих кохають.

КЛАРА. Замокни. Я не тебе розбещеного питаю, а Джека.

ДЖЕК. Ай-м, ... соррі.. Я дружини... Ну, як вам українською спік ... сказати ... ніколи не мав. У мене бізнес.

КЛАРА. Зрозуміло. Ви їх продавали. Покористуетесь і продаєте. Чисто по-американськи.

ДЖЕК. Ноу, соррі ... не продавав...

КЛАРА. Тоді я нічого не розумію.

ВАСИЛЬ. Поживеш з ним. Він трохи українську підучить — розберешся.

КЛАРА. На що ти натякаєш? Ти ж мені весь час кажеш, що в українців традиції. Звичаї.

ВАСИЛЬ. Так то в українців, а він стовідсотковий американець. Українець у третьому коліні. Може він цього не знає... Так, Джеку?

ДЖЕК. Ієс, Васіл... Ієс.

КЛАРА. А в українок ти вважаєш, що їх нема?

ВАСИЛЬ. Кого їх?

КЛАРА. Традицій, звичаїв...

ВАСИЛЬ. Я цього не казав.

КЛАРА. Тож на що ти натякав, коли казав: "поживеш з ним, тоді побачиш"?

ВАСИЛЬ. Ноу, ієс.

КЛАРА. О Господи... Поліглота вдома тримаю.

ДЖЕК. Хто є, соррі, екскузьмі, поліглот?..

КЛАРА. Оцей собака мій...

ДЖЕК. Поліглот, соррі, собака? Дог?

КЛАРА. Ноу, собака-дог. Поліглот ієс — чоловік.

ВАСИЛЬ. Я чую і ти вже поліглотка?

КЛАРА. Що ти цим хочеш сказати?

ВАСИЛЬ. А те, що вже мене мої закордонні родичі собакою називають. (*Василь звертається до Джека*). Ти б, Джеку, краще про свої плани розповів.

ДЖЕК. Окей. Мої плани знайти, пліз, дружину. Українку. Заповідав фатхер, соррі, батько.

ВАСИЛЬ. А на такий, як я взяв, не боїшся одружитися? Собакою весь час називатиме.

КЛАРА. Ти ж сам казав — рік Собаки. Собака приносить щастя... Я тобі щастя бажаю.

ДЖЕК. Ноу, українки ієс — гарні, є працювиті, ієс...

ВАСИЛЬ. Ти так думаєш?

КЛАРА. Кінь думає. У нього голова велика...

ВАСИЛЬ. Замокни!

ДЖЕК. Айм, соррі... Я...

КЛАРА. Ноу, ви... Він. (*Клара показує на Василя, а тоді докірливо каже йому*). Чоловік щось збирався гарне сказати. А ти перебиваєш. Хай чоловік говорить.

ДЖЕК. Я не є чоловік. Я джентльмен...

КЛАРА. О Господи... Ще цього не вистачало. (*Обурюється. Повертається у бік глядачів*). Джентльмен. Одного "джентльмена" вже маю. (*До Джека*). А я вже розмірялась. А ви тільки джентльмен...

ВАСИЛЬ. Тобі що на умі? Дай чоловікові висловитися.

КЛАРА. Він уже висловився. Він джентльмен... Ти джентльмен.

ДЖЕК. Так, айм ... я... ієс... джентльмен.

КЛАРА (*до глядачів*). О Господи... Знайшов чим хвалитися. І скільки раз це можна підкреслювати?! Чи це може він для мого каже. Боїться. Чи боїться, що мій Махтей з дому не поїде? Та він через свій бізнес і Атлантичний океан вплав перепливе і не втопиться. (*До Джека прихильно*). Джеку, говоріть, не слухайте його, собаку.

ДЖЕК. Що є собака? Собака є дог?

КЛАРА. Дог, дог.

ДЖЕК (*поплескує Василя по плечу*). Гуд дог. Ти гарний дог!

ВАСИЛЬ. Це не про мене. Дог є собака.

ДЖЕК. Айм ... соррі... Я розумію. Великий собака. Гарний собака.

ВАСИЛЬ *(до Клави)*. Догавкалася. Казав, не гавкай при чужих людях. Не слухала. Тепер сама йому поясни, що й до чого.

КЛАРА. Я по-твоєму гавкаю? То я вже собака... А якщо я собака і не чоловічого роду, то хто я по-твоєму?

ВАСИЛЬ. При чім тут грамати́ка? Нас із Джеком бізнес цікавить. Не сунь свого носа хоч у наш бізнес... Біжи краще Джеку кави приготуй. Він каву любить. З молоком...

КЛАРА. Може ту каву йому ще й у ліжко подати?..

ДЖЕК. Ноу, ноу, в ліжко... Спочатку бізнес, а тоді, соррі, ... кохання...

ВАСИЛЬ. Догавкалася... Оце твій язичок...

КЛАРА. Та сідайте вже, Джеку, бо в ногах правди нема... Я вам каву зараз принесу...

ВАСИЛЬ. Почнемо, Джеку, з бізнесу...

ДЖЕК. Окей... Веррі гут... *(Заходять до кімнати-офісу. Джек зупиняється біля купи трусів)*.

ДЖЕК. Соррі, екскузьмі... Що то є?

ВАСИЛЬ. Бізнес...

КЛАРА. Який у біса бізнес?!.. Труси від Мадонни...

ДЖЕК. Ноу... Соррі... від Мадонни?.. Соррі... Тепер у моді подібні товари від Версаччі... Ім'я, фірма, популізм, стиль... Все... окей?...

ВАСИЛЬ. Можна і від Версаччі...

КЛАРА *(подає Джекові каву)*. А чому не від Берлусконі?

ДЖЕК. Ноу від Берлусконі... Хто такий, соррі, ... Берлусконі?

КЛАРА. Також італієць...

ДЖЕК. Версаччі є кутюр'є... Стиль... Мода... Фірма... *(Робить наголос на другому складі у слові "фірма")*.

КЛАРА. Яка різниця?.. Берлусконі чи Версаччі?.. Вони такі Вер саччі, як і Берлусконі. Їх все одно на Борщагівці шиють. Кустарним способом. А продають як американську "гуманітарну".

ДЖЕК. Соррі... Від Версаччі — веррі гуд... Це зараз модно... Вся багата Америка від Версаччі носить...

ВАСИЛЬ. А чого — це ідея!.. Був оце на базарі, так усі кажуть: від Версаччі... Сорочки, майки, окуляри... Треба подумати...

ДЖЕК. Екскузьмі... А чого тут думати? Пліз... Штampuвати треба...

КЛАРА. Там уже нема місця... Вони їх заштампували знизу догори... Тут листоноша приходив... Від вас телеграму приносив... Казав, що не труси, а ціла Третьяковська галерея... Музей Західного мистецтва...

ВАСИЛЬ. Треба нашого Гогена викликати... Той десь присобачить...

КЛАРА. Може на спині у того вогненного собаки?..

ВАСИЛЬ. Тобі все собаки в голові...

КЛАРА. Тоді на васильку.

ВАСИЛЬ. Не вмер Данило, так болячка задавила... Хай художник думає — у нього голова студентська... *(Витягує мобілку, телефонує)*. Колюньчику, любий, кидай в біса ту науку... Теорія грошей не дає. Дає практика... Вилітай з пари зі швидкістю паровоза і дуй сюди... Є ідея... Американець придумав... Димить... Виbach, горить... Одна нога на парі, друга біля трусів... Біля пончиків не затримуйся... У нас тут обід... Для гостя приготували. А він у літаку поїв. *(Показує Кларі на торбинку)*. У мікрохвильовій підігріємо. *(До Джека повертає голову)*. Студент голодний... З третьої пари тікає...

Забігає захеканий довготелесий як жердина студент.

СТУДЕНТ. Фути-нути... Лець вирвався з пари... Парую весь...

ВАСИЛЬ *(до Джека)*. Джеку, знайомся — це наш український Гоген.

СТУДЕНТ. Ван-Гог... *(Подає руку Джекові)*.

ВАСИЛЬ. Правильно — Ван-Гог. А це Джек... Ван-Гог, є робота. Доведеться ще ці труси поштампувати.

КЛАРА. І де ви збираєтеся штампувати?

ВАСИЛЬ. У кімнаті. Не на вулиці ж? Це ж секрет фірми.

КЛАРА. Я маю на увазі, де ви того Берлусконі збираєтесь пришпандьорити?

ДЖЕК. Соррі, пліз, Версаччі...

КЛАРА *(сердито відмахуючись)*. Яка різниця?! Але де?

ВАСИЛЬ. На тильній стороні.

КЛАРА. Тобто на сідницях? Там же собака в окулярах хапає труси і стягує з дами... Місця ж нема.

ВАСИЛЬ. Студент молодий і винахідливий. Він те місце знайде.

СТУДЕНТ *(ображено сопє)*. Пане Василю, у мене є ім'я.

ВАСИЛЬ. Не ображайся, Колюньчику, коли бізнесом займаєшся, ніколи думати. Весь наш час на бізнес іде. А час це — гроші. Мені це й у голові.

КЛАРА. Краще б у тебе десь в іншому місці щось було...

ВАСИЛЬ. А ти тільки про своє, ступо квадратна. Кому що болить... Колюньчику, а може якогось кольорового метелика від Версаччі?

КЛАРА *(огризається)*. Від скаженої собаки чую. Намалюйте краще василька. Жінкам це більше сподобається. Тільки не з опущеною, як у воду, головою. А щоб налитий був, як колосок жита. А поміж житом — свіжий васильок. Як у студента.

СТУДЕНТ. Фути-нути. Знову за своє... Не ображайте мене. У мене є ім'я.

КЛАРА. Не ображайся, Колюньчику. Не можу ж я порекомендувати таке, як у Василя...

ВАСИЛЬ. Не звертай на неї уваги. Намалюй кольорового метелика...

КЛАРА. Що сідає на веселого василька.

ВАСИЛЬ. Ти що і справді знуцаєшся з мене?

КЛАРА. А чого тут знуцатися чи насміхатися? У моєму становищі чи вдови, а чи покинутої, плакати треба. Усю енергію в чоловіка бізнес висмоктав.

ВАСИЛЬ. Джеку, не звертай на неї увагу. Що ти на неї вилупився? Краще скажи,

чого ти мовчиш? Скажи своє вагоме американське слово.

ДЖЕК (знітився). Окей...

ВАСИЛЬ. Це добре сказано. Я також так гадаю, що бізнес вимагає ідей... Пошуків... Натхнення.

КЛАРА. А я думаю, хай студент малює.

ВАСИЛЬ. А я про що? Хай малює. Тільки без зів'ялого василька.

КЛАРА (*обурюється*). Я ж не кажу про зів'ялого, а про такого, що природнім соком наливається. Поміж пшеницею чи житом виглядає на білий світ веселий васильок... Яка жінка не купить такі труси? Чи не так, студенте?

СТУДЕНТ. Ну, фути-нути... Не називайте мене студентом...

КЛАРА. Добре. Гаразд, я вже знаю — у тебе своє ім'я є.

ВАСИЛЬ. Не те що в мене, собаки.

КЛАРА. А ти хоча б помовчав. Сам винен. Вже десять років гавкаєш на мене. Квадратною ступою обзиваєш... Як ще тебе називати? Чи не так, студенте?

СТУДЕНТ. Ну, фути-нути... Кажу ж не називайте мене студентом, бо я художник.

КЛАРА. А я й кажу — художник зможе, як і студент...

ВАСИЛЬ (*несподівано регоче*). Га-га-га-га!.. Йому й натурниці не треба шукати. Вона перед ним попозує. Для натхнення.

КЛАРА. Що ти мелеш перед студентом? Хоч би соромився. Я вже своє відпозувала. В Академії мистецтв. Як молодую ... натурницею була...

ДЖЕК (*захоплено*). Соррі, екскузьмі... Ви і натурницею були?..

КЛАРА (*гордовито*). Ледь не щодня запрошували... Треба ж було годувати ось цього (киває на Василя)... бізнесмена...

ВАСИЛЬ. Не обзивай...

КЛАРА. Не собакою тебе ж обзиваю, а бізнесменом... Ти б цим гордився... Он і візитку видрукував. Так і підписав: "Бізнесмен". А тепер ще й ображається.

ВАСИЛЬ. Джеку, чого ти мовчиш? Скажи хоч ти два американських слова...

ДЖЕК. Окей, пліз, окей...

ВАСИЛЬ. Щось треба з цими трусами робити... Обіцяли у стриптиз-клуб забрати. Але обіцяного три роки... О, може... як "гуманітарну" віддати?!..

ДЖЕК Ноу... Хай ще повисять... Ієс антураж... До головного бізнесу... Труси — ієс антураж. Труси ієс — захист...

КЛАРА. Від молі і пилюки...

ВАСИЛЬ. Не вставляй своїх п'ять копійок, ступо квадратна. Господи, чого вони за цих українців ще там на Заході побиваються?

КЛАРА. Собако, я щось неправильно кажу? Труси — це справді захист...

ВАСИЛЬ. Від комарів...

ДЖЕК. Я так гадаю... Нам потрібна секретарка...

ВАСИЛЬ. У мене є одна... Покладиста... Мар'яна Дуцик називається...

ДЖЕК. Окей... Соррі. Ван-Гог намалює... екскузьмі ... лото...

ВАСИЛЬ (*зацікавлено*). Що таке "лото"?

ДЖЕК. Соррі... Логотип по-вашому. Емблему... екскузьмі... Кантрі клубу...

КЛАРА. Якого "клубу"? Що ще за "кантрі"?

ВАСИЛЬ (до Клари). Іди вже... Студента... Ой, вибач, Колюньчику... Ван-Гога нагодуй... Хай ми тут з Джеком про бізнес поговоримо...

Клара бере за руку студента, і вони виходять у другу кімнату.

ДЖЕК. Соррі, Васіл... Треба придумати назву фірми.

ВАСИЛЬ. Я вже придумав... Вербова калина... Вербка і калина — це символ України...

ДЖЕК. Соррі... Окей... Веррі вел... Екскузьмі... Непогано. З точки зору національної. А з точки зору глобалістики?.. "Золота пальма"!.. Пальма, пліз, це символ стрункості і... соррі, ... гнучкості. Чому... соррі, ... золота? Золотий характер українки...

ВАСИЛЬ. Хіба що для реклами... Для піар-кампанії...

ДЖЕК. Соррі... Менеджменту...

ВАСИЛЬ. Геніально!

ДЖЕК. Окей... Завтра оголошення в газету даємо і... соррі, ... чекаємо відвідувачів. А тепер за роботу... Окей? Потрібно офіс прикрасити. Хай Ван-Гог намалює золотом на блакитній стрічці: "Золота пальма", а внизу — "Клуб знайомств"...

ВАСИЛЬ. А може, "Клуб знайомств"?

ДЖЕК. Веррі гуд... "Агенція знайомств". А над цим усім труси...

ВАСИЛЬ. Від Берлусконі...

ДЖЕК. Васіл, запам'ятайте раз і назавжди — від Версаччі... В нас у пошані тільки мертві. (Заходить студент). Я правильно кажу, Гогене?

СТУДЕНТ. Ван-Гог...

ДЖЕК. Окей... Ван-Гог... Поїв — і за роботу... Окей? Тобі і труси в руки...

Картина шоста

Офіс. За столом Василь і Джек. Над їхніми головами плакат: "Труси від Версаччі. Оптом і в роздріб". На стіні великий портрет людини в яскравому малиновому піджачку, червоних черевиках на босу ногу, в чорних окулярах. Підпис: "Версаччі". На тумбочці сімейна фотографія Василя і Клари. Праворуч — у повний зріст фото Джека. Він на фоні блакитного неба, голубого океану і яхти з латинським написом "Мрія".

Студент Колюньчик перед дверима. Кімната перегороджена на дві половини. У першій половині, меншій, сидять Василь, Джек і Колюньчик. Студент домальовує останні штрихи на трусах. Клара на кухні. З віником. Підмітає і повторює свої улюблені фрази: "О Господи! А стільки ж женихів було!.. А я цього Махтея вибрала... Бізнесмена... Філіппа Моріса... Каже, з диму зробимо гроші... Ті з піни роблять, а цей з диму... О Господи! За що така кара небесна?"

ВАСИЛЬ (звертається до студента). Ще зроби англійський напис і кінчай.

КОЛЮНЬЧИК. На них уже ніде й слова написати.

ВАСИЛЬ. Напиши збоку: "Від Берлусконі" і постав три знаки оклику. Червоною

фарбою...

ДЖЕК. Соррі... Від Версаччі.

ВАСИЛЬ. Ага. Від Версаччі. Був такий італієць. Мафія вбила.

ДЖЕК. Соррі... Бойфренд.

ВАСИЛЬ. Бойфренд... Яка різниця, як його звали: Бойфренд чи мафія? Убили і квит.

СТУДЕНТ. Зате тепер як його одяг ціниться!

ДЖЕК. Соррі... Після смерті усе ціниться вище, ніж при житті. Правильно, студенте.

ВАСИЛЬ. Тільки після смерті стаєш безсмертним. А при житті тебе так і ніхто не визнає, який би ти не був знаменитий художник...

ДЖЕК. Соррі... А як тебе, студенте, уб'ють...

КОЛЮНЬЧИК. Нути-фути. Вже й американці насміхаються. У мене ім'я є.

ДЖЕК. Соррі, пліз. Згадав!..

ВАСИЛЬ. Це Джек хоче тобі, Колюньчику, пояснити, якщо тебе за це малювання вб'ють, або ти сам повісишся, всі тоді скажуть, що помер український Ван-Гог.

КОЛЮНЬЧИК. Нути-фути. А хіба я погано малюю? Гляньте, яка експресія!.. А контраст кольорів...

КЛАРА. На трусах...

КОЛЮНЬЧИК. Так, на трусах. Поривчастий ритм і вільна динаміка. Такого навіть у Ван Гота не було...

ВАСИЛЬ. Гаразд, Колюньчику. Це добре. Може ми ще ці труси на всесвітню виставку у Париж повеземо...

Розправляє спину Клара. Дивиться на Василя, потім на студента, тоді переводить погляд на Джека. Той сидить з крутою люлькою в роті. Пухкає, як паровозна труба.

КЛАРА. Хоч ви, Джеку, не диміть... Досить з мене диму від трусів. *(Ще раз глянула на Василя)*. І цей запалив люльку. О Господи! Таки небо закоптять. Там уже суцільна діра в стратосфері. На вас Бог дивиться і думає — до чого ви цю планету доведете... До страшного суду. Він сам навіть руки до цього дійства не прикладе. Сук рубаєте...

ДЖЕК. Соррі, що є сук? Дружина дога?

КЛАРА. Не сук, а сучок...

ДЖЕК. Пліз... Не зрозумів.

ВАСИЛЬ. Скажи — гілляка.

КЛАРА. Сам ти гілляка на моїй шиї, собако. Вже дихати нічим у цій комірчині. Усю хату засмерділи тими трусами. *(Клара виходить у другу половинку хати, береться за голову)*. О Господи. Коли б ви уже швидше забралися в ту Америку. Кімнату в офіс перетворили, мене в консьєржку. Тепер наче собака сторожова. Тільки за склом. Шкода, що віник не ломака. Ой, шкода!..

Раптом заговкає. До приймальні сходяться перші відвідувачки.

ВАСИЛЬ. Джеку, а як будемо відбирати? Ми ж не домовилися...

ДЖЕК. О, ієс. Як це по-українськи? Врода. Стан. Фігура.

ВАСИЛЬ. Це зрозуміло. А як не сподобається? Як відмовляти?

ДЖЕК. Окей... Соррі... Не знаю.

КОЛЮНЬЧИК. Фути-нути... По п'ятій графі.

ДЖЕК. Соррі. Не зрозумів. Екскузьмі.

КОЛЮНЬЧИК. Фути-нути. А що тут розуміти? Берете паспорт. Є в ньому п'ята графа. Дівка ваша. Нема, тоді валяй... До пана Поровського її посилайте. За графою. Як у нас студенти кажуть. Вибивай, мовляв, п'яту графу у Поровського. Каблучками.

Джек якийсь час дивиться на Василя. Той киває ствердно головою.

ВАСИЛЬ. Окей, Колюньчику... Геніально!.. Не даром я його своїм співзасновником у бізнес узяв. Я казав — з нього люди будуть.

КЛАРА (з-за перегородки). Якщо собаки не з'їдять і бізнесменам не викинуть...

ВАСИЛЬ (до Клари, через скло). А ти там, ступо, не теленькай. Сиди і вдавай, що розумна. (До студента). Колюньчику, запрошуй жінок. По одній. Лагідно. Це жінки ж. А деякі з них може й замужем не були. Не загартовані... Так що ти з ними, Колюньчику, по— батьківськи...

СТУДЕНТ. Фути-нути... Я студент і по-батьківські?..

ВАСИЛЬ. Ну, не Джек же... Він же нашої мови як слід не знає... Тоді по-синівськи. Окей? Веррі вел?

КЛАРА. О Господи... І цей вже варнякає англійською... Можна подумати, що він її знає... Два слова за два дні вивчив і вже веррівелкає. Ти ж Джека так ніколи не навчиш української. Що за народ пішов? Не встиг іноземець рота розтулити, а воно вже пристосовується.

ВАСИЛЬ. Не пристосовуюсь. Культура виховання. Тепер так усі російськомовні всеукраїнські газети пишуть: "Етика зобов'язує: як гість розмовляє, так і господар має відповідати. Щоб нас у націоналізмі не звинуватили".

КЛАРА. А якщо твій гість іспанською заговорить?

ВАСИЛЬ. Гм-м...

КЛАРА. Що "гм"? А як італійською?

ВАСИЛЬ (чухається). Гм-м...

КЛАРА. А якщо французькою?

ВАСИЛЬ. Гм-м... Хіба ти всі мови світу збираєшся перераховувати? Гм-м?

КЛАРА. Що ти гимкаєш? Хіба ж українець має знати всі мови світу?.. А якщо до нас приїхав американець (показує на Джека), то й американською?

ВАСИЛЬ. Такої мови нема.

ДЖЕК. Ієс. Соррі... На Манхеттені.

ВАСИЛЬ. От чуєш? А я й розмовляю з ним американською — ієс.

КЛАРА. О Господи. Поліглота вдома тримаю.

ДЖЕК. Поліглота і собаку. Дог... Веррі гуд...

КЛАРА. Ноу, собака. Поліглот ієс чоловік.

ВАСИЛЬ. От бачиш, дособачилася. Тепер мене й за кордоном собакою називатимуть...

КЛАРА. А ну вас... З вами, догами, договоришся... Я краще пішла до себе... На кухню... А ви вже кличте тих баб... Бач, скільки назбиралося!.. Всі за кордон хочуть. Показилися... А хто тут націю буде збільшувати?.. А втім, може й правильно... Якщо такі васильки... То можна й секс-шопом обійтись... Там хоч гарантію дають... *(Плюється і йде)*.

КОЛЮНЬЧИК *(до жінок)*. Хто там перший за списком?.. Заходьте...

ПЕРША ЖІНКА *(заходить перша відвідувачка, роздивляється)*. Вибачте, я, здається, помилилася адресою. Тут продаж трусів?

ВАСИЛЬ. І трусів також.

ДЖЕК. Соррі... Це каламбур. *(Джек виходить з-за столу, по-американськи штучно посміхається, бере жіночку під руку. Подає стілець)*. Пан Василь жартує. Це агенція по працевлаштуванню жінок і бюро по знайомству в одному числі. Чи ясно я висловлююся, ясна пані?

ПЕРША ЖІНКА. О, так. *(Сідає)*. І хто з вас неодружений?

ДЖЕК. Звичайно, ясна пані, я. І ще пан студент. Колюньчик.

ПЕРША ЖІНКА *(дивиться спочатку на Колюньчика, тоді на Василя)*. Студент мені ні до чого... Той, теж без товарного вигляду. *(На Василя)*. А щодо вас, то треба подумати. Але якщо й ви мені не дуже підійдете, то чи я можу розраховувати на резерв?

ДЖЕК. Звичайно, ясна пані... Але не тут, а за кордоном. В Америці. Там потребують українок: лагідних, працьовитих... Попрошу на секунду встати, ясна пані. *(Жіночка жеманно підводиться. Джек децю безцеремонно вивчає її струнку статуру)*. Соррі... І повинні бути сексуальні.

ПЕРША ЖІНКА. І як же я виглядаю?

ДЖЕК. О, ви ієс досить приваблива і ієс... сексуальна. Але це мій, ясна пані, суб'єктивний погляд, соррі, ... на товар... Соррі, на речі. Останнє слово за манхеттинським журі.

ПЕРША ЖІНКА *(здивовано)*. Мене і там будуть розглядати?

ДЖЕК. Ієс... Обов'язково. Ви ж не заперечуєте, ясна пані, виїхати у нашому супроводі... соррі, ... до Нью-Йорку?

ПЕРША ЖІНКА. А у Париж ви не набираєте?

ДЖЕК. Соррі... На даному етапі у нас, як вас сказати, екскузьмі, ... ясна пані, ієс ракурс... Точніше, профіль суто американський. Ви українка?

ПЕРША ЖІНКА. Так, українка.

ДЖЕК. Соррі... Співаєте, танцюєте?..

ПЕРША ЖІНКА. Після третьої чарки... Яка українка не співає і не танцює?..

ДЖЕК. Окей... Ієс... Це правда. Американці так і кажуть. Українці... Пліз... Нація, яка після того, як нап'ється, соррі, ... співає. У вас паспорт ієс?

ПЕРША ЖІНКА. Ви хочете запитати, чи мені вже є 16 років?

ДЖЕК. Ієс, так, ясна пані.

ПЕРША ЖІНКА. Я двічі була вже замужем і збираюся втретє...

ДЖЕК. О, ви нам підходите, ясна пані. Отже, у вас досвід є?..

ВАСИЛЬ. Курс молодого бійця вам уже не доведеться проходити. З окопів просто в атаку...

ПЕРША ЖІНКА. Не зрозуміла?! *(Повертається до Василя, довго дивиться на нього)*. А це що у вас за хмир?

ДЖЕК. Що ієс хмир?

ПЕРША ЖІНКА. А ви американець?.. Зрозуміло... Як вам пояснити?.. У нас ще кажуть: дивадло... Болотяне чмо. Або: Пилип з конопель...

ДЖЕК. Пліз... Екскузьмі... Васіл не Пилип. Васіл ієс пан Василь.

ПЕРША ЖІНКА. Яка різниця — Пилип чи Василь? Яке їхало, таке й здибало.

ДЖЕК. Пліз... Ви про мене?

ПЕРША ЖІНКА. Поки що про нього. *(Киває на Василя)*. А що далі?

ДЖЕК. Пан Васіл поясне...

ВАСИЛЬ. Мадам, залишайте нам паспорт, ми вам надаємо анкету і розписку, що ваш паспорт у нас. Ви завтра в цей самий час приносите до нас заповнену анкету і заяву, що хочете виїхати добровільно, без тиску з нашого боку, за кордон. *(Бере в руки паспорт, подає анкету, читає прізвище в паспорті, тоді заповнює розписку)*. Юля Круцик... *(Проте Юля не звертає уваги на Василя і дивиться на Джека)*.

ПЕРША ЖІНКА. То й справді до Америки?

ДЖЕК. Ієс... Так, ясна пані Юльо, до Америки.

ПЕРША ЖІНКА. Ти мені, моє сонечко, подобаєшся. А як тебе звати?

ДЖЕК. Соррі... Ієс... Джек...

ПЕРША ЖІНКА. О пане, в мене ще Джека не було. Якщо не знайду там кращого, може й за тебе заміж вийду, Джеку. Будеш у мене четвертим.

ДЖЕК. Пліз, екскузьмі... Чому четвертим? Ви ж говорили, соррі, що були тільки двічі заміж?

ПЕРША ЖІНКА. Та я ваших американських бюрократів знаю. Поки пройдеш у вас співбесіду у посольстві, поки видасте візу, або взагалі не видасте... А долари останні відберете, то я можу ще спокійнісінько на цей час ще разок вийти заміж. Так, що ти готуйся, Джеку. У випадку відкриття візи... Ти мене зрозумів?..

ВАСИЛЬ. Він у нас розумний.

ПЕРША ЖІНКА. А тебе, чмо болотне, ніхто не питає. Бувай і не кашляй. Паспорт у сейф поклади і на ключ закрій. А то разом з тобою ще вкрадуть. Хоча кому ти там потрібен?! *(Виходить)*.

ВАСИЛЬ. От баба!.. Чого вони усі на мене, як на собаку накидаються?

ДЖЕК. Ієс кохання... Люблять тебе, Васіл, дуже... Колюньчику, пліз, давай наступну.

Підстрибуючи, у коротенькій спідничці вище колін і майже до самої розетки, вбігає ще одна дамочка.

ДРУГА ЖІНКА. Здрасті-пужалуста.

ДЖЕК. Пліз... Пане Васіл... *(Джек звертається до Василя)*. Перекладіть, пліз...

Соррі. Що вона сказала?

ВАСИЛЬ. Вона з вами привіталася.

ДЖЕК. Соррі... Ще раз пліз... Якою мовою?

ВАСИЛЬ. Московською.

ДЖЕК. О соррі ... екскузьмі... Ми набираємо українок, ясна пані.

ДРУГА ЖІНКА. Я і єсть українка. Російськомовна. Руську школу кінчала.

Джек задумався.

ДЖЕК. Прошу вас, соррі, вийти. Мені потрібно порадитися з колегою і запросити перекладача.

ВАСИЛЬ *(до відвідувачки)*. Мадам, він американець. По-московськи не розуміє...

ДРУГА ЖІНКА. Так, я можу перейти на державну... Мені сказали: "чеши на общепонятном". Він міжнаціональний, так я того...

ВАСИЛЬ. Тоді чешіть.

ДРУГА ЖІНКА. В смислі — вийти?

ВАСИЛЬ. В смислі — кажіть.

ДРУГА ЖІНКА. Що казати?

ВАСИЛЬ. Що вас запитують на те й давайте відповідь.

ДРУГА ЖІНКА. Так ви питаєте!

ДЖЕК. Ви ієс... Пліз... Соррі... Українка?

ДРУГА ЖІНКА. Так. Я вже сказала. Російськомовна.

ВАСИЛЬ. У вас, мадам, є паспорт? Прізвище?

ДРУГА ЖІНКА. Так. Я Пуцик. Пуцик Ляля. Ось мій паспорт. *(Джек бере паспорт. Читає. Передає Василеві)*.

ВАСИЛЬ. Справді Пуцик. Але п'ята графа відсутня.

ДРУГА ЖІНКА. Так у нас же відмінили. За незалежної.

ДЖЕК. Окей... А метрична посвідка, екскузьмі, ... ясна пані?..

ДРУГА ЖІНКА. Та ти що, мужик?.. З того світу звалився?!

ДЖЕК. Ієс... З Америки.

ПУЦИК. І маєш американське ім'я?

ДЖЕК. Ієс, соррі... Джек.

ПУЦИК. Джек? Кльово... Я Ляля... Ляля Пуцик...

ДЖЕК. Соррі... Екскузьмі... Я знаю.

ПУЦИК. Звідки, мужик?

ДЖЕК. Соррі... З документ... Ієс ... З паспорта.

ПУЦИК. А-а. А я вже було думала... Ти мені підходиш.

ДЖЕК. Соррі... Не зрозумів?

ПУЦИК. А що тут його розуміти?! Я беру твоє серце... Ну, як у пісні співається... *(Співає)*. Візьми моє серце, дай мені своє *(простирає руку Джекові)* — і по рукам...

ВАСИЛЬ. Мадам, це не ярмарок.

ПУЦИК. Я знаю, мужики. Це ринок. Демократія. Вільні люди. Приватна ініціатива. От я і проявляю... ініціативу. Не проявиш — не проживеш. Кажу, що ти мені як мужик

подобаеться. Беру. Про угоду потім поговоримо. Спочатку хоч у ресторан якийсь заведи. Покалякаємо. А тоді вже знайомитися будемо. Ти ж у готелі живеш? Чи не так?..

ВАСИЛЬ. Джеку, чого ти мовчиш?.. Скажи їй...

ДЖЕК. Соррі, екскузьмі... Що казати?

ВАСИЛЬ. Хай подає паспорт, заяву і заповнює анкету... Ми розглянемо її питання.

ПУЦИК. Мужики, яке питання? Вже все вирішено... *(Василь встає з-за столу, бере її за плечі)*.

ВАСИЛЬ. Завтра, кохана. Завтра. *(Колюньчик не стримується, сміється)*.

ПУЦИК. Чому завтра? Не відкладай на завтра те, що можна зробити сьогодні...

ВАСИЛЬ. Колюньчику, не смійся. Тут плакати треба. Проведи мадам...

ДЖЕК *(підказує)*. Юлю...

ПУЦИК. Не Юлю, а мадам Лялю.

ВАСИЛЬ. Вибачте, Лялю... Колюньчику, давай наступну.

Заходить третя дамочка.

ВАСИЛЬ. Прізвище?

ДУЦИК. Дуцик.

ВАСИЛЬ *(здивовано)*. Як Дуцик? Ви хіба сестри?

ДУЦИК. Не зрозуміла?

ВАСИЛЬ. Перша була Круцик, друга — Пуцик, а третя — Дуцик... Голова розболілась. Мадам, як вас хоч звати?

ДУЦИК. Ліліана-Мар'яна Дуцик...

ВАСИЛЬ. Слава Богу!

ДУЦИК. Що "слава Богу"?

ВАСИЛЬ. Хоч імена різні. А то тут недовго й заплутатися, як між трьох сосен. *(Повторює вголос)*. Круцик, Дуцик, Пуцик... У мене також була одна знайома — така собі Фуцик... Так вона Клеопатрою Фуцик називалася. А я вже було думав...

ДУЦИК. Хай коні думають. А ми що робитимемо?.. Смакуватимемо прізвищами?

ВАСИЛЬ. Мадам Пуцик...

ДУЦИК. Не Пуцик, а Дуцик. Диктую по літерах: Дорка... Улита... Ціцелія... Гикавка...

ВАСИЛЬ. Зупиніться!.. Я далі вже зрозумів.

ДУЦИК *(не звертає на нього уваги, дивиться то на Джека, то на Колюньчика, то на муху на стелі і ніби читає газету без цензури)*. Казіка...

ВАСИЛЬ. Мадам, я все зрозумів. Паспорт у вас є?

ДУЦИК. Якщо не витягли. *(Лізе до сумочки)*. Слава Богу, все на місці. А то в цих маршрутках щипачі проїхати з сумочкою спокійно не дають. Є паспорт...

ВАСИЛЬ. А графа є?

ДУЦИК. Яка графа?

ДЖЕК. Соррі... П'ята.

ДУЦИК. Україна незалежна відмінила. На прохання Америки... Тепер усі

американці... Пардон, українці і американці, і росіяни, і євреї, і поляки...

ДЖЕК. Соррі, екскузьмі... А українці?

ДУЦИК. Цього я не знаю.

ВАСИЛЬ. Мадам, нам графа потрібна.

ДЖЕК. Соррі... Екскузьмі. Ми набираємо українок...

ДУЦИК. А хто вам тепер це підтвердить чи видасть такий документ? Хіба пан Поровський...

Василь дивиться на Колюньчика: мовляв, і ти цього Поровського згадував. Колюньчик знизує плечима.

КОЛЮНЬЧИК. Я чув, але... Фути-нути, не знаю.

ВАСИЛЬ (до пані Дуцик). А хто такий пан Поровський? Я вже про нього оце вдруге чую.

ДУЦИК. Піп чи дяк, а може церковний староста при Київському патріархаті. Словом, віруючий чоловік. Може він підтвердить. Довідку видасть. Тепер тільки він визначає, хто українець, а хто москаль. Таку концепцію придумав.

ВАСИЛЬ (зацікавлено). І як він це робить?

ДУЦИК. Дуже просто!..

ДЖЕК. Соррі... Американці кажуть, екскузьмі, все геніальне, соррі, просто...

ДУЦИК (погоджується). Просто... (Тоді повертається до Василя). Заходите до церкви. Скажімо, Київського патріархату — отже, ви українець чи українка. Заходите в Києво-Печерську лавру...

ДЖЕК. Соррі... Екскузьмі... А Лавра що?

ВАСИЛЬ. Монастир, церкви, що належать Московському патріархату. Так Леонід Кравчук розпорядився...

ДУЦИК. Якщо в Лавру, то ви москаль чи москалька... У синагогу — єврей чи єврейка, у мечеть...

ВАСИЛЬ. Зрозуміло, мадам. Цікава концепція Поровського.

ДЖЕК. Соррі... А ви, ясна пані, куди ходите?

ДУЦИК. Це що?.. Така інформація також входить у вашу програму?

ДЖЕК. Ноу, пліз, ноу...

ДУЦИК. На тому тижні ходила з подругою у Києво-Печерську лавру...

ДЖЕК. Соррі... То ви є московка?

ДУЦИК. Послухайте, як вас?..

ДЖЕК. Ай, ієс... Джек.

ДУЦИК. Послухайте, містере Джеку, і не перебивайте. Мені туди ближче від дому. Тоді сусідка мені сказала, що тільки той ближче до Бога, хто до нього молиться рідною мовою. Бо усі мови усім народам Бог дав. То я пішла у Володимирський і там Поровського зустріла.

ВАСИЛЬ (ніби зрадів). Так Поровський там? У Володимирському?..

ДУЦИК. Я його не бачила.

ВАСИЛЬ. То як же ви його зустріли?

ДУЦИК. Подруга показала... Каже: "Он до настоящего сам Поровський пішов", — і показала мені якусь спину... Може, то спина Поровського була, а може когось іншого...

ВАСИЛЬ. От ви візьміть у нього довідку, що ви українка, і завтра приходьте знову до нас. З паспортом і довідкою. Труси від Версаччі не купите?

ДУЦИК. Якщо дасте довідку.

ВАСИЛЬ. Яку довідку?

ДУЦИК. Що вони від Версаччі.

ВАСИЛЬ. Зрозуміло. Принесете від Поровського довідку, а ми вам від Версаччі... Колюньчику, клич наступну даму...

До кімнати заходить огрядна гарна молодиця — типова козачка. Роздивляється труси. Потім фотокартки.

ДЖЕК. Соррі... Вас без паспорту... Екскузьмі, ... пліз... Бачимо, що ви українка...

ВАСИЛЬ. І без довідки...

ГНИПІДКОВА. По чому бачите?

ВАСИЛЬ. По статурі.

ГНИПІДКОВА. Так, ви не помилилися. Я українка. Козачка. Козачки ще не перевелись. А от козаки... Дивлюсь на вас і козаків не бачу...

ВАСИЛЬ *(не звертає уваги на образливі слова)*. Освіта?

ГНИПІДКОВА. Вища. *(Показує рукою над головою)*. Метр дев'яносто...

ВАСИЛЬ. Мадам заможем?

ГНИПІДКОВА. Була.

ВАСИЛЬ. Ще раз не хочете, мадам?

ГНИПІДКОВА. Що ще раз?

ВАСИЛЬ. Заміж, мадам.

ГНИПІДКОВА. Спаси і помилуй!.. Достатньо одного разу і на все життя... Такий собака попався...

ВАСИЛЬ *(насторожено)*. Ми не про собак, мадам. Ми про чоловіків говоримо. За американця хочете вийти заміж, мадам? Вродливий, середніх років, без дурних звичок, сексуальних відхилень, мадам. У зоні не сидів.

ГНИПІДКОВА. Це ж його треба побачити.

ДЖЕК. Соррі... Тільки в Америці. ... Екскузьмі... На Манхеттені.

ГНИПІДКОВА. Тож мені за ним треба ще в Америку їхати?

ВАСИЛЬ. Ну, ви ж хочете заміж, мадам?

ГНИПІДКОВА. Хто сказав? Я не хочу. Мені робота потрібна. Гляньте, руки які. Золоті!

ВАСИЛЬ. Я бачу, мадам. Кожний палець у золоті. А ви хто за професією?

ГНИПІДКОВА. Хірург... Лікарні номер сім...

ВАСИЛЬ. Ну, ви знаєте, мадам, українські дипломи в Америці...

ГНИПІДКОВА. Знаю. То може для початку вийду за американця заміж, тоді підучусь... Американським лікарям, кажуть, добре платять. Свого кину. Тоді підберу вже по душі і по грошам.

ВАСИЛЬ. Цікаве у вас мислення, мадам.

ГНИПІДКОВА. Цікаве. Як у кожної жінки. Жіноче. Ми ж не головою думаємо.

ВАСИЛЬ. Ви нам підходите, мадам. Заповнюйте анкету, залишайте паспорт.

ГНИПІДКОВА. Паспорт і диплом — ніколи. Навіть під дулом пістолета, хлопці... Тепер так багато пройдисвітів і шахраїв у світі розвелось. Кажуть, спочатку забирають паспорти, тоді гроші, а потім у борделі продають: до Туреччини, Німеччини, Об'єднаних Еміратів, Ізраїлю...

ВАСИЛЬ. Ми вас вивозимо до Америки, мадам, а не в Ізраїль.

ГНИПІДКОВА. А яка різниця?

ВАСИЛЬ. Велика.

ГНИПІДКОВА. Я розумію. Америка є велика, Ізраїль — маленький. Хвіст крутить собакою.

ВАСИЛЬ *(невдоволено)*. Що ви всі про собак?!

ГНИПІДКОВА. Так рік Собаки ж.

КОЛЮНЬЧИК. Труси на згадку купите?

ГНИПІДКОВА. На згадку яку? Ніякої згадки ще не було...

ВАСИЛЬ. Ну, це ми фігурально. Труси від Берлусконі...

ДЖЕК. Від Версаччі.

ВАСИЛЬ. Пардон, від Версаччі. Я все їх плутаю. Версаччі вже вбили, а Берлусконі ще живий.

ГНИПІДКОВА. Оці труси?! *(Бере одну пару в руки)*. З васильком?

ДЖЕК *(дивиться на Василя)*. Соррі... З васильком.

ГНИПІДКОВА. Мені без чоловіка збуджуватися не можна. Наступного разу. Як тільки заміж вийду. У мене ще від Івана 12 пар залишилося. На цілий рік. Ну, я, хлопці, пішла. Дрібненькі ви для мене.

ВАСИЛЬ. А анкету, мадам? Візьміть анкету. Вдома заповните...

ГНИПІДКОВА. Можна і вдома...

ВАСИЛЬ. Колюньчику, клич наступну. *(Заходить наступна)*.

ДЖЕК. Соррі, пліз... Як звати?

КРУЦИК. Круцик. Перепрошую... А ви що по іменах підбираєте?

ВАСИЛЬ. Оскільки п'яту графу ліквідували, так ми по іменах. Нас цікавлять тільки українки.

КРУЦИК. Так це ж дискримінація жінок!..

ВАСИЛЬ. Нічого подібного. Таке у нас замовлення. На такий товар...

КРУЦИК. Товар?

ВАСИЛЬ. Ну, це по-татарськи, мадам... Від слова "товариш"... Фігурально. Товаришка. Розумієте — велика нація підупадає. Американська. Можна сказати, повний моральний, мадам, дефолт. Терміново потрібне вливання гарячої козацької крові...

КРУЦИК. Так ви мене, перепрошую, на нічні аналізи запросили?

ВАСИЛЬ. Ви не так зрозуміли, мадам. Ми фігурально. Підбираємо наречених для

американських женихів. Терміново потрібні українки. В Америці дефолт.

КРУЦИК. Так ви українок по іменах визначаєте?

ВАСИЛЬ. І по церкві. За концепцією пана Поровського...

ДЖЕК. Соррі, екскузьмі... Тепер по-іншому не визначиш.

ВАСИЛЬ. Чоловіків, мадам, ще можна по бані...

КРУЦИК. По якій бані?

ВАСИЛЬ. По церковній, мадам. Якщо баня кругла і золота з голубим...

КРУЦИК. Що ви мені голову морочите і, перепрошую, те, що нижче...

ВАСИЛЬ. І ми, мадам, перепрошуємо. То ви українка, мадам? У нас є перелік українських імен... *(Дивиться у папірець)*. Катерина, Леся, Олеся, Галина, Світлина, Дарина, Ярина, Марина, Мирослава, Роксана, Роксолана, Руслана, Соломія, Іванна, Петрина, Васирина...

КРУЦИК. Я, перепрошую, якраз Васирина.

ВАСИЛЬ. Чудово, мадам!.. А я Василь. Отже, ми з вами тезки.

КРУЦИК *(розчаровано)*. Так ви не американець?

ВАСИЛЬ *(показує на Джека)*. Американець он він. Але українського походження.

КРУЦИК *(розглядає уважніше Василя)*. На перший випадок може бути. Якщо, зрозуміло, справжнього американця не зустріну.

КОЛЮНЬЧИК. Тітко, он він справжній. *(Показує на Джека)*. Без походження. На Манхеттені народився.

КРУЦИК. Ану, перепрошую, встань. *(Василина підходить до Джека)*.

ДЖЕК. Соррі, екскузьмі... Не зрозумів?.. Пліз-айм... Я?

КРУЦИК. Ну, не я ж. Не ти ж мене, перепрошую, вибираєш, а я тебе.

ДЖЕК. Соррі, екскузьмі... Ви не так зрозуміли!

КРУЦИК. А що тут розуміти? І так все ясно. *(Витягує його за столу)*. У мене вже був один. Ікона писана!.. Як за столом сидів. А як устав — одна нога довша, друга коротша. А третьої взагалі не було. Ще під час виконання інтернаціональних обов'язків позбувся. Перепрошую, втратив її на полях Афганістану. Вставай, вставай!

ВАСИЛЬ. Що ви собі дозволяєте?

КРУЦИК. А оце бачив? *(Василина тикає пальцем у вивіску)*. Бачив, питаю?

ВАСИЛЬ. Ну.

КРУЦИК. Не нукай. Читай.

ВАСИЛЬ. Кантрі клуб... Агенція знайомств.

КРУЦИК. Не клуб і не краб, а клуб, перепрошую, агенція знайомств. От я й знайомлюсь. Закачай штанину. Так... *(Мацає його за ногу)*. Тепер закачай другу. *(Роздивляється)*. І ця біла, аж жовта. Хворієш жовтухою?

ДЖЕК. Ноу... Соррі, жовтухою...

КРУЦИК. А чого ноги жовті? Вмирати збираєшся?

ВАСИЛЬ. Мадам, воно в нього від несподіванки.

КРУЦИК. А ти, перепрошую, клієнте номер два, помовч... І до тебе черга дійде. *(До Джека)*. Показуй руки. Закачай. Теж, як віск... І ти гадаєш?..

ДЖЕК. Соррі, екскузьмі... Я нічого не гадаю.

КРУЦИК. А тепер ти. *(Підходить до Колюньчика)*.

ВАСИЛЬ. Мадам, студент не продається. Йому ще вчитися треба на... Ван-Гога...

КРУЦИК. А я його й не купую. Мені жовтороті ні до чого.

ВАСИЛЬ. Так чого його ото дивитися?

КРУЦИК. Ти помовч, помовч, адвокатє. *(Це до Василя)*. А ти встань, студентє.

КОЛЮНЬЧИК. Фути-нути. У мене ім'я є.

КРУЦИК. Я вже сказала, студентє, я за тебе заміж, перепрошую, не збираюсь виходити. Мені жовтороті не підходять. Закачай ногу.

КОЛЮНЬЧИК. Фути-нути... Може штанину?

КРУЦИК. Поговори мені. Закачай. Так... Тепер другу. Тепер покажи Джеку і оцьому *(показує на Василя)* адвокату.

КОЛЮНЬЧИК. Фути-нути... Показав — і що далі?

КРУЦИК. А далі за гарні ноги дають медалі. Отакі, Джеку, у тебе мають бути ноги і руки. Як у студента. Бачив? Товар лицем. А ти мені, перепрошую, що пропонуєш? Жовті свічечки від Московського патріархату?

ДЖЕК. Соррі... Пліз... То вони, ясна пані, від сидячої праці.

КРУЦИК. А ти бігай. Перепрошую, за бабами бігай. Вони наллються. Як у студента. Ти ж одружуватися збираєшся? Може щось і вибігаєш. А тепер ти. *(Це до Василя)*. Чого витріщився? Виходь.

ВАСИЛЬ. Я одружений, мадам. Хоч тепер і фіктивно.

КРУЦИК. Якщо фіктивно, то й розлучитися недовго. Та я тебе ще й не беру. Показуй зуби. Я так і знала. Перепрошую, куриш чи прополіс у сухом'ятку жуєш?

ВАСИЛЬ. Ні... Не палю і не жую.

КРУЦИК. А чого такі жовті? На пасті економиш? Вживай "бленд-а-мед". Он зуби вже камінням обросли. Виходь з-за столу... На ноги подивлюсь... Не купуватиму ж kota в мішку...

КЛАРА. Ах ти, собако... *(Це Клара вибігає з комірчини з віником у руках)*. Ти на очах рідної жінки готовий продатися цій су... Ах, ти су...

КРУЦИК. Ша-а! Не кричи і не розмахуй віником. Я його й даром не візьму. Про який продаж ти говориш? Мені щоб ще доплачували, то я його... Я йому кажу, щоб вийшов з-за столу і хоч пару трусів продав. Чого ти там сидиш і маркетингом трусів не займаєшся?

ВАСИЛЬ. Знижка десять відсотків. Якщо оптом.

КРУЦИК. Оптом, оптом. Дай пар сім. Ні, давай краще п'ять. У святкові дні з ними тільки морока... Може, перепрошую, буде свято і на моїй вулиці, як ти кажеш, Джеку? Га-а? *(Вона бере кілька пар трусів, кладе гроші)*. Ну й розмалювали... Мабуть, наші, хоч і латинкою понаписувано... Що воно хоч тут написано?

ВАСИЛЬ. Це від Берлусконі, мадам...

ДЖЕК. Соррі, пліз... Від Версаччі...

КОЛЮНЬЧИК. Ну, фути-нути... *(Підходить до дверей)*. Хто там наступний?..

У кімнату входять троє: начебто чоловік, жінка, хлопчик. Дорослий з косичкою, хлопчик і жінка "під їжачка".

ВАСИЛЬ. Як тебе звати, хлопчику?

ДІВЧИНКА. Я не хлопчик... Я дівчинка.

ВАСИЛЬ. А це твій тато? *(Показує на особу, підстрижену під їжачка).*

ДІВЧИНКА. Ні, це моя мама.

ВАСИЛЬ. А це мамина подруга? *(Показує на особу з косичкою).*

ДІВЧИНКА. Це якраз мій тато. Але я в туалет хочу.

ВАСИЛЬ. О це через дорогу... *(Показує у вікно. За вікном видно громадську вбиральню з великими чорними літерами — "М" і "Ж").*

ВАСИЛЬ. Джеку, ти хоч зрозумів, хто з них хто?

ДЖЕК. Соррі, пліз... Тут тільки за концепціейшн Поровського можна визначити. *(Встає, підходить до вікна. Дивиться у бік вбиральні).* Зараз я тобі, соррі, точно скажу, де він, а де вона. А втім сам поглянь: та, що з косичкою, пішла в чоловічий туалет, а той, що пострижений "під їжачок", пішов у жіноче відділення.

ВАСИЛЬ. Ну, їм видніше, що в кого... А куди хлопчик побіг?

ДЖЕК. Соррі, бой ієс гірл... Екскузьмі, також у жіноче відділення.

ВАСИЛЬ. Геніально! Таки концепція Поровського про п'яту графу у житті реально спрацює... Так і запрополюємо. *(Василь пише, Джек і Колюньчик дивляться у вікно).* Колюньчику, фіксуй. Аби знову не вийшов казус...

КОЛЮНЬЧИК. Фути-нути... Першим вийшов він... Ні, тобто фути-нути, вона... Малого залишає з нею... Тобто фути-нути з ним... малу. *(У кімнату заходить той, що пострижений "під їжачок", не стукаючи).*

ВАСИЛЬ. Ваше прізвище?

ФУЦИК. Фуцик.

ДЖЕК. Соррі... Хіна. Пліз... Китайка?

ФУЦИК. Яка хіна? Яка "китайка"?

ВАСИЛЬ. Він, мадам, американець українського походження. В смислі — китаянка?

ФУЦИК. Звідки ви це взяли?

ВАСИЛЬ. Ну, прізвище у вас китайське: Фу-цик.

ФУЦИК. Я ук-ра-їн-ка.

ВАСИЛЬ. А чоловік — китаєць? З косичкою...

ФУЦИК. І чоловік є українець. Він просто ху-ху-дощик.

ВАСИЛЬ. Мадам, ви не хвилюйтесь. А чого ж ви Фу-цик?

ФУЦИК. То тому, що Фу-цик. А що, вам-вам прі-прізви-ще-ще не подобається чи-чи ім'я?

ВАСИЛЬ. А як ваше ім'я?

ФУЦИК. Да-я-на.

ВАСИЛЬ. Теж китайське, мадам?

ФУЦИК. Чо-чому ки-китайське?

ВАСИЛЬ. Да-я-на. А-а, зрозуміли, мадам — єврейське.

ФУЦИК. А-а... по-по чо-му ви су-судите? По-по носі?

ВАСИЛЬ. Та ні. Був такий вождь у євреїв. Даян, здається, Моше. Ви його випадково не родичка?

ФУЦИК. Ви-ви-пад-ково не-не ро-ро-дичка.

ВАСИЛЬ. А чого ж ви мадам, усі слова вимовляєте через дефіс і тире?

ФУЦИК. Я-я ви-ви-мов-ляю, а-а-ле пишу ра-ра-зом! Це ви так ви-ви-мов-ля-єте. Все-все пи-пишеться ра-разом.

ВАСИЛЬ. Я вимовляю, мадам?

ФУЦИК. Не-не я ж. А-а ви так ка-ка-жете. Ні-ні-би че-через де— де-фіс.

ВАСИЛЬ. Я так не кажу, мадам. Це ви... ви...

ФУЦИК. То-то я-я заїкаюсь. Фу-цик. Пи-пи-шеться ра-ра-зом.

ВАСИЛЬ. А читається?

ФУЦИК. І чи-чи-та-єть-ть-ся ра-ра-зом.

ВАСИЛЬ. Отже, ви хочете розписатись, Фу-цик?

ФУЦИК. Не-нне пе-пе-ред-раж-нью-й-те. Фу-фу-цик пи-пи— шеться і ви-ви-мовляється ра-разом. І з ким роз-пи-пи-са-тись?

ВАСИЛЬ. Вибачте. Най-ня-тись.

ФУЦИК. Ви зн-зн-ову пе-пе-ре-дражнюєте?

ВАСИЛЬ. Ні, це ми під-під-лаш-то-ву-є-мось під клі-єн-та. Хочете за-записатися? На-на ро-ро-боту. До-до... Америки.

ФУЦИК. Ти-так. До А-ме-ри-ки.

ВАСИЛЬ. А що вас в Ук-ра-ї-ні, ма-ма-дам, не за до-во-льня-є? Чо-ло-вік, у-ряд, по-лі-ти-ка?

ФУЦИК. Гро-ші. М-ма-лі гро-о-ші. Я кан-ди-дат на-а-ук.

ВАСИЛЬ. Яких наук?

ФУЦИК. На-а-у-ко-о-вих на-а-ук.

ВАСИЛЬ. Зрозуміло, ма-мадам. А ви українка?

ФУЦИК. А-а що, по-по о-облич-ч-чю не-не-е видно? То по паспорту видно.

ВАСИЛЬ. По вашому, мадам?

ФУЦИК. По-по моему.

ВАСИЛЬ. Цікаво. Покажіть, мадам. Давно паспорта не бачив з графою... Так-так. (Роздивляється уважно паспорт). Так тут теж нічого не видно.

ФУЦИК. Я-як н-не-не видно? Т-та-там н-на-написано...

ВАСИЛЬ. Що написано, мадам?

ФУЦИК. Що-що я — я у-у-к-країнка.

ВАСИЛЬ. Де, покажіть? *(Подає їй паспорт, Фуцик роздивляється)*.

ФУЦИК. А й с-си-си-правді не-не на-на-писано.

ВАСИЛЬ. А ви хіба до цього свого паспорта не читали?

ФУЦИК. А-а чо-чого йо-його чи-читати? Я-я пи-пишу. Я кан— ди-ди-дат наук. Ви ме-ме-не ро-розумієте?

ВАСИЛЬ. Кандидата зрозуміти важко. Як усіх вчених, але ми намагаємось. Але нам

довідка потрібна.

ФУЦИК. Я-я-ка д-до-до-відка? Що я-я к-кан-кан-д-дидат?

КЛАРА (через скло у комірчині). Що ти кандидат у міжнародні повії і продаватимуть вони тебе за десять відсотків. Якщо тебе ще хтось там купить. З таким носом...

ВАСИЛЬ. Не звертайте уваги, мадам. Вона у нас консьєржка. Так ви українка, мадам?

ФУЦИК. А-а де-де я ту-ту д-до-до-відку ві-візьму?

ВАСИЛЬ. У пана Поровського.

ФУЦИК. Я-я-кого П-по-по-ровського?

ВАСИЛЬ. А нам звідки знати? Тут перед вами одна жінка заходила. Також на платну роботу просилася. Казала, що Поровський такі довідки видає. Він по одній бані в Україні, мадам, визначає, де українка, а де...

ФУЦИК. П-п-по-по я-я-кій б-ба-ба-а-ні?

ВАСИЛЬ. По церковній, мадам. Золотій з голубим обідком... Знайдете пана Поровського, візьмете довідку. Розлучитеся з чоловіком і тоді...

ФУЦИК. Щ-щ-щ-що-о? Я-я-к ц-це роз-роз-лучитися з чоловіком? Я-я ж йо-йо-го ті-ті-льки знайшла. З-з-з дитиною.

ВАСИЛЬ. Знайшли, мадам, то покладіть назад туди, де знайшли. Може його рідна дружина розшукує. Мама. Не можна чужих речей собі привласнювати... Чи вас в академії не вчили?

ФУЦИК. Я-я-кій а-а-кадемії?

ВАСИЛЬ. Ну, десь ви ж купили той диплом чи теж знайшли...

ФУЦИК. Н-ну, з-з-зна-а-єте... Ц-це вам т-так не п-п-пройде... Я-я-я-а... *(І пішла)*.

Заходить наступна. Без стуку. Бере зі стола сантиметр, яким Василь вимірював фігури клієнток і мовчки, без слів, витягує з-за столу Василя. Починає його обміряти.

ВАСИЛЬ *(спантеличено)*. Що ви робите, мадам?

ЖІНКА № 7. Я тобі не мадам... Стій! Не крутись.

ВАСИЛЬ. Що ви з мене хочете?

ЖІНКА № 7. Стій, кажу!.. Я зараз тебе обміряю.

ВАСИЛЬ. Що ви обміряєте? Що ви обміряєте? Це ми жінок обміряємо.

ЖІНКА № 7. У нас тепер емансипація. Тож не на словах, а на ділі — рівність, свобода, демократія. Вловив?

ВАСИЛЬ. Нічого я не вловив, мадам...

ЖІНКА № 7. Так от вловлюй: плечі — 50 сантиметрів, талія — 90, кормозапарник — усі 120...

ВАСИЛЬ. Який кормозапарник, мадам?

ЖІНКА № 7. Тобі не подобається слово "кормозапарник", а мені — твоє "мадам". То я скажу точніше — інкубатор з яйцями... І після цього ти ще нас обміряєш? Шукаєш талію... Ти он у себе в штанях пошукай. Вона в тебе вся в матню опустилася...

Бізнесмени. По знайомству. Тьху!.. Дурні баби. Дурні... Ключуть на вудочку. Навіть без гачка... *(Виходить)*.

ВАСИЛЬ *(весь упрів)*. Колюньчику, поки що не клич нікого. Скажи: технічна перерва. *(Василь витирає ніт із чола)*.

ВАСИЛЬ. Джеку, ти чого мовчиш? Бачив бабу?

ДЖЕК. Все окей. Веррі гуд. Супербаба...

ВАСИЛЬ. Джеку, ще такі дві баби і вважай мене ти більше в Америці не побачиш.

ДЖЕК. Соррі... Екскузьмі... А ти вже там був?

ВАСИЛЬ. Ніколи.

ДЖЕК. Соррі, пліз... Чого ж тоді кажеш "більше"?

ВАСИЛЬ. Бо сам поїдеш. З їхніми довідками про розлучення... *(Витирає ніт із чола)*. Ну й баба! Ну, баба! Як студент каже — фути-нути! Оце баба!

КОЛЮНЬЧИК. Фути-нути. І ви вже й мене передражнюєте. Вам жінок мало?

Заходить Клара.

КЛАРА. Оце б тобі таку, Махтею...

ВАСИЛЬ. Не називай мене так.

КЛАРА. Нема чого свого справжнього імені соромитися. Теж мені українець... Махтей і є Махтей... Як його не називай... Оця тобі ступу показала... Не квадратну, а в квадраті... Так що молися на мене... Бачив, які баби бувають?.. А ви регочете, Джеку... Ось її в Америку візьміть... Вона вашого Буша-маленького...

ДЖЕК. Соррі, пліз... Молодшого. Буша-молодшого.

КЛАРА. Не перебивайте, коли українка говорить. Буша маленького... Так вона його у свої труси запхне і не подивиться, чи вони від Берлусконі...

ДЖЕК. Соррі... Від Версаччі...

ВАСИЛЬ. Колюньчику, вийди й скажи, що на цьому прийом закінчено.

КОЛЮНЬЧИК. Фути-нути... Збожеволіти з цими бабами можна. *(Виходить. Василь встає, розглядає офіс)*.

ВАСИЛЬ. І офіс, як офіс...

ДЖЕК. А жінки!.. Соррі... Помилуй і спаси!..

ВАСИЛЬ. Українки ж! Ти ще хочеш українок?

ДЖЕК. Ноу, ноу!

ВАСИЛЬ. Може й правильно, що ту графу Верховна рада ліквідувала. Я їх тепер без п'ятої графи визначатиму. На око. Ну, й мадами. Громи з блискавкою...

ДЖЕК. Козачки. Веррі велл... Демократки...

ВАСИЛЬ. Усі поголовно. Гени козацькі. Козаки на війні воювали, а ці вдома командували. Підростаюче покоління виховували. Такі нікому спуску не дадуть. По своїй знаю.

КЛАРА *(замахується віником)*. Ану помовч, собако...

ДЖЕК. Суцільний тоталітаризм! *(Сміється, упавши в крісло)*.

ВАСИЛЬ. Демократія. Демократія — це жахливо. Вона розділяє народи і сім'ї на партії і блоки.

ДЖЕК. Так світовий уряд вимагає... Права людини... захищає.

ВАСИЛЬ. Цікаво, а хто захищатиме право нації? Ти випадково, Джеку, не знаєш? Що там твоя Америка каже?

ДЖЕК. Америка, як і Росія, каже — розділяй і владарюй.

ВАСИЛЬ. То може українок не братимемо?

ДЖЕК. Тобі, Васіл, видніше. Соррі... Це ти з України, а не я...

ВАСИЛЬ. А може їм той ваш демократичний клімат і підійде? Треба висадити...

ДЖЕК. Що висадити?

ВАСИЛЬ. Ну, не картоплю ж. Десант...

ДЖЕК. Який десант?

ВАСИЛЬ. Десант українських жінок на Американському континенті.

ДЖЕК. А-а, ну що ж, давай... Спробуємо, повоюємо.

КЛАРА. Бачу, підібрали легіон, десантники?

ВАСИЛЬ. Підібрали. На чолі з тобою.

КЛАРА. А чого, я покомандую. Вас у сердюки візьму.

ВАСИЛЬ. А я що казав?

КЛАРА. Знову, собако, щось погане про мене?

ВАСИЛЬ. От бачиш?.. *(До Джека)*. Інакше не назве. Я вже не кажу, як Колюньчик, що в мене також є ім'я.

КЛАРА. Колись було. А тепер не ім'я, а нова професія — бізнесмен. Так що тепер і я їду з вами.

ВАСИЛЬ. Хто це вирішив?

КЛАРА. Я вирішила... Ми, слава Богу, також живемо у вільній і ні від кого не залежній країні. Кого мені ще питати?

ВАСИЛЬ. Тільки через розлучення.

КЛАРА. А я й не заперечую. Такого Васька, як ти, і в Америці знайду.

ВАСИЛЬ. В Америці Васьків нема.

КЛАРА *(дивиться на Джека)*. Знаю — на Джеків перехрестилися.

ВАСИЛЬ. Ти чув, Джеку?

ДЖЕК. Та чув. Не глухий. Це натяк на мене?

КЛАРА *(до Василя)*. То що, чоловіче? Заява за тобою.

ВАСИЛЬ. Яка заява?

КЛАРА. Паперова. Або береш мене в Америку, або гуд бай і дівоче прізвище...

ВАСИЛЬ. Хіба що фіктивно. А там побачимо.

КЛАРА. А чого це фіктивно? Ти ж сам казав: "Хто тебе там, ступо квадратна, візьме?" А як візьме, то ти ще тому, доплатиш 10 відсотків. Цікаво, з яких прибутків? Хіба що з трусів від цього... Берлусконі.

ДЖЕК. Соррі... Від Версаччі.

КЛАРА. Я вже вам казала, щоб хоч мені не морочили голови. Вони такі від Версаччі, як я від Берлусконі. То що — розлучаємося?

ВАСИЛЬ. Я сказав — фіктивно. А ти що, Джеку, скажеш?

ДЖЕК. А я що? Вам видніше. Самі розбирайтесь.

КЛАРА. Між ступою і собакою. Так, Джеку? Ви це хотіли сказати?

ДЖЕК. Я хотів сказати, що справді, якщо вже у вас не склалося... То може на певний період і варто розлучитися... Хоча б фіктивно... А там...

ВАСИЛЬ. Де там?

ДЖЕК. Ну, в Америці... Поживете, адаптуєтесь і там побачите.

КЛАРА. Я згодна... Там справді побачимо. Так що доплюсовуй до свого "легіону" й мене. І по руках. Джеку, перебивайте. За свідка будете. *(Подають один одному руки, Джек перебиває)*. Що, дочекався, собако?

ВАСИЛЬ. Не починай.

КЛАРА. А то що буде? Ступою квадратною обізвеш?

ВАСИЛЬ. Прошу, не починай.

КЛАРА. А я вже вільна.

ВАСИЛЬ. Будеш. Фіктивно.

КЛАРА. Ми всі фіктивно... вільні: і ти, і я, і він... *(Показує на Джека)*.

ВАСИЛЬ. Я все зрозумів. Тоді я побіг. У стриптиз-клуб... *(Вискакує на вулицю. Клара за ним)*.

КЛАРА. Ти мене, собако, залишаєш на цього американця?

ВАСИЛЬ. Ти ж вільна. А він — українець.

КЛАРА. Українець?

ВАСИЛЬ. Так, американець українського походження.

КЛАРА. Можливо, але він же мужик.

ВАСИЛЬ. Ти так гадаєш?

КЛАРА. А ти?

ВАСИЛЬ. А мені звідки знати? Я ж тобі не жінка-чоловік.

КЛАРА. Але я жінка.

ВАСИЛЬ. Ну й що з того?

КЛАРА. А як почне клеїтися?

ВАСИЛЬ. Нагадай йому про українські звичаї, традиції.

КЛАРА. Які саме? Їх багато...

ВАСИЛЬ. У нас брати до сестер у ліжку не лізуть.

КЛАРА. Але він брат по твоїй лінії! Моє дівоче прізвище не Марченко. А Ступченко...

ВАСИЛЬ. Так це ти знаєш, але він же не знає...

КЛАРА. А як поцікавиться? Я ж йому збрехати не зможу. Він як не як — наш гість...

ВАСИЛЬ. Але перш за все він мій брат.

КЛАРА. А якщо не подивиться на традиції, звичаї? У них же, американців, ніхто тих традицій не дотримується... Ти бачив, якими він очима дивився на мене?.. З-під тих окулярів... Від Берлусконі.

ВАСИЛЬ. Від Версаччі. Тоді нагадаєш йому, що він брат Васі. А я твій чоловік, і повторюю: в нас, українців, родичі до родичів не липнуть...

КЛАРА. А як скаже, що він тобі ніякий не родич...

ВАСИЛЬ. А віник у руках для чого?.. Скажи, що, мовляв, оголосимо... персона нон грата і нікаких каков. Ну, я побіг... Маю угоду підписати. Зі стриптиз-клубом.

КЛАРА. Може зі стриптиз-клубом?

ВАСИЛЬ. Яка різниця?! Так Джек каже. Їм наші труси дуже сподобалися.

КЛАРА. Американські?

ВАСИЛЬ. А я що кажу?

КЛАРА. Ти кажеш: "наші".

ВАСИЛЬ. Я ж образно. Від Версаччі. Ну, я побіг... А ти мені тут дивись... (Біжить).

ДІЯ ДРУГА

Картина перша

Клара повертається до кімнати. Джек лежить на ліжку. Вдає, що читає газету. Побачивши Клару, схоплюється.

ДЖЕК. Соррі, екскузьмі... Я лежу, як у себе вдома...

КЛАРА. Нічого, нічого, Джеку. Лежіть, лежіть. Ви ж не гість, а можна сказати, родич. У вас такий важкий день був. А де студент?..

ДЖЕК. Ван-Гог? Колюньчик?.. Помчав у майстерню... Світло і тіні... Веррі вел...

КЛАРА. А ви лежите?

ДЖЕК. Лежу. *(Дивиться на Клару поверх окулярів)*. Може б і ви, Кларонько, прилягли?!..

КЛАРА. Дякую. Я не так втомилася. Тільки слухала ваші теревені...

ДЖЕК. Може біля мене приляжете, сонечко ви наше?..

Клара несподівано зупинилася. Розтулила рота, почала ковтати повітря.

КЛАРА. О Господи... Це я чую, чи мені тільки почулося? Мабуть, щось нервово. Перевтомилася. Ці дві роботи і цей собака таки мене доведуть...

ДЖЕК. Перевтомилися, голубонько. Перевтомилися, зозулечко. Вам треба відпочити. Приляжте, моя люба. *(Джек встає, підходить до Клари, бере її за стан. Вона здивовано дивиться йому в очі)*.

КЛАРА. Це ви?

ДЖЕК. Це я.

КЛАРА. З Америки?

ДЖЕК. З Америки.

КЛАРА. З Манхеттена?

ДЖЕК. З Манхеттена.

КЛАРА. Брат Васі?

ДЖЕК. Брат Васі.

КЛАРА. Ущипніть мене.

ДЖЕК. За що?

КЛАРА. За будь-що. Аби я прокинулася.

Джек її щипає за сідниці.

ДЖЕК. Отак?

КЛАРА. Ще раз ущипніть. Ще раз. *(Джек продовжує щипати).*

КЛАРА. Не мацайте, а щипайте, а то я ще не прокинулася.

ДЖЕК. Я не мацаю. Я щипаю.

КЛАРА. І це ви брат Васі?

ДЖЕК. Брат Васі.

КЛАРА. І щипаетесь?

ДЖЕК. Може я не все так роблю. Я ж старий парубок. У мене досвіду нема. Може приляжете.

КЛАРА. А як Вася прийде?

ДЖЕК. Так це не надовго...

КЛАРА. Якщо не надовго, то чого його ото й лягати?

ДЖЕК. Вася так скоро не прийде. Він у стриптиз-клуб побіг... Ми встигнемо.

КЛАРА. Що "встигнемо"? Ущипніть мене ще раз. О Господи. А ти куди дивишся? *(Вона дивиться на ікону. Хреститься).* Ви хоч ікону поверніть до стіни очима. Він же на нас дивиться. Гляньте, які в нього очі. Який погляд. Це ж гріх. О Господи!.. Не дивіться так. Я ще для себе нічого не вирішила. Хай він спочатку скаже. Дайте мені води. Кров ударила в голову. О Боже, не дивіться так на мене. Я ще не грішниця. Ніколи не думала, що під час цього Бог може так на тебе дивитися і не відвертати від тебе очей...

ДЖЕК *(подає їй склянку води)*. Випийте, моя солоденька.

Клара п'є, хоче тремтячою рукою повернути йому склянку. Вона падає. Розбивається.

КЛАРА. От лихо...

ДЖЕК. Це на щастя, моя зозулько. На щастя...

КЛАРА. Може й на щастя...Тільки це ж моя іменна склянка. Вася на день народження подарував. Подивіться, що з Клари залишилося. Руїна.

ДЖЕК. Нічого подібного, зіронько ви моя, ви гарно збереглися.

КЛАРА. Я про склянку кажу. Там же Вася написав: "Вася плюс Клара. Навіки разом". А тепер що — розрив, як Україна з Росією.

ДЖЕК. А я про конфігурацію подумав.

КЛАРА. Яку конфігурацію?

ДЖЕК. Вибачте, про вашу фігуру.

КЛАРА. А що з моєю фігурою? Вона уже й вам не подобається... Ви насміхаєтеся з мене...

ДЖЕК. Що ви, зозулько моя!.. У вас фігура, як тумба...

КЛАРА *(пополотніла)*. Що?

ДЖЕК. Як золота тумба в овальному залі Білого дому...

КЛАРА. Так я вам і повірила...

Джек підходить, намагається її обійняти.

КЛАРА. Не треба... І руки прийміть... Вася казав: "Головне, не звикай до чужих рук".

ДЖЕК. Але ці руки можуть стати вашими руками, солоденька ви моя. В обмін на серце.

КЛАРА. Що? Моє серце на оці ваші руки? Гадаєте, якщо я фіктивно розлучилася, то вже насміхатися наді мною можна?!

ДЖЕК. Я ж не насміхаюся, кохана ви моя. То я від хвилювання. У мене зараз таке хвилювання, неначе я божеволію.

КЛАРА. Так одружіться на мені...

ДЖЕК. Так я ж сказав, що тільки божеволію. Але ще не зовсім божевільний.

КЛАРА. Я це помітила. Були б божевільним, то... одружилися б.

ДЖЕК. Таке хвилювання, таке хвилювання... До божевілля доходить...

КЛАРА. У мене також хвилювання.

ДЖЕК. Яке там у вас?.. У вас тільки склянка розбилася. А в мене серце розбите... Ще тоді, на Манхеттені... Як тільки я побачив вашу фотографію. Міс ви моя, Україна... Де та склянка?.. Хай і я втамую свою спрагу.

КЛАРА. На що ви натякаєте? Яку ще спрагу? Ви гадаєте, що вам ось так легко упаде манна з неба? Це вам хіба пустеля Мойсея? І не смійте навіть думати про це...

ДЖЕК. Але, люба ви моя, який мужчина, коли залишається сам на сам з жінкою, думає про щось інше, ... крім манни небесної?.. А особливо, коли він голодний...

КЛАРА. Я теж голодна. Але ж терплю.

ДЖЕК. Я десь читав, що жінки від природи терплячіші.

КЛАРА. То може підігріти вам українського борщу? Він утамує голод.

ДЖЕК. Венера ви моя. Я не про борщ думаю. Я борщ і сам підігрію. А ви зараз підігріли моє охолоне за десять років перебування на кам'яному Манхеттені колись гаряче серце. Воно там стало, як камінь... А тепер, коли я побачив вас, воно ожило. Як оживає людина після, здавалося б, смертельної автомобільної аварії.

КЛАРА. Ви вже забалакуєтесь. Відхиляєтесь, як колись нас учили в школі, від генеральної лінії партії.

ДЖЕК. А я про що? Я теж про партію. Коли ми будемо удвох, складемо таку партію, що всі скажуть: оце справжні партнери!.. Красунечко ви моя незрівнянна!..

КЛАРА. Ви знов насміхаєтесь з мене?..

ДЖЕК. Ви ж писана красуня. Такої Ван-Гог і той же Гоген не намалюють. Таку тільки створити природа може.

КЛАРА. Ви це серйозно кажете?

ДЖЕК. Я це серйозно кажу... Ви як у Ботічеллі... "Народження весни"... Так у нього картина називається... Красунечко, ви моя!

КЛАРА. О Господи... Доведете ви мене до гріха... Невже все це серйозно?

ДЖЕК. Більше, ніж серйозно. Вродливиця ви моя...

КЛАРА. А він же мені, собака, каже, що я вже на ступу схожа...

ДЖЕК. Неправда. Повірте моєму слову. Слову джентльмена...

КЛАРА. Він мені вбиває в голову, що десять років тому була кубинською гітарою, а тепер — українська ступа. Так і каже: "Ти глянь на себе в дзеркало. Де твоя талія? Де твій корсет? Ти — ступа квадратна!" Хіба я можу більше терпіти?

ДЖЕК. І я так само... І в мене вже терпець уривається... Зозулечко ви моя... Ви мені сьогодні навіть у сні приснилися...

КЛАРА. Не повірю, якщо ви мене не переконаєте...

ДЖЕК. І що я маю робити?

КЛАРА. Одружіться на мені.

ДЖЕК. А якщо я це зроблю, то що буде?

КЛАРА. Василь збожеволіє від ревнощів.

ДЖЕК. І що це вам дасть?

КЛАРА. Він захоче знову зі мною одружитися і вдруге полюбить. Так мені казав один вчений-психолог.

ДЖЕК. А чому він на вас не одружився?

КЛАРА. Хто?

ДЖЕК. Отой психолог? Заради експерименту.

КЛАРА. Так він же теоретик. А я практика шукаю.

ДЖЕК. Але я вас майже не знаю. Мені треба перед цим серйозним кроком у моєму житті трохи пожити, придивитися, зважити.

КЛАРА. Так тоді ви на мені й не одружитися. Якщо будете так довго думати. Та ще й зважувати... А хіба не бачите й так, яка я працюю?..

ДЖЕК. Я це помітив ще по приїзду з Нью-Йорку... А Василь ще й відчув. Ви постійно з віником...

КЛАРА. Тож тепер, я зрозуміла, і ви хочете відчути?

ДЖЕК. Так, серденько... Але не віник... Для цього є голова студента і плечі Василя.

Джек падає перед нею на коліна, обіймає її за стан.

КЛАРА. Я бачу — чоловіки всі однакові... Щойно просив моєї руки, а як я йому її подаю, він вже хапає мене за ноги.

ДЖЕК. Це правда, зозулечко ви моя. Я й сам не знаю, чому чоловіків такими створив Господь Бог — побачать у жінки ноги і одразу хапають її руками і... просять... її серце...

КЛАРА. Мабуть, бояться продешевити. Серце ж значно дорожче ніг.

ДЖЕК. Це правда.

КЛАРА. А жінки зовсім інші...

ДЖЕК. Я знаю... Вони менш вибагливі, якщо в чоловіка, крім ніг, ще є гроші...

КЛАРА. Я не заради ваших грошей...

ДЖЕК. Я відчуваю. Бо у мене їх нема...

КЛАРА. Але я ж цього не знала...

ДЖЕК. Тому я вас одразу попереджаю...

КЛАРА. Ви надзвичайно чесний. А мій Махтей не такий...

ДЖЕК. Який Махтей?..

КЛАРА. Як злюсь, то я так Василя називаю...

ДЖЕК. І що?

КЛАРА. Він брехун з брехунів. Як захотів мене взяти, то казав, що дуже багатий.

ДЖЕК. То ви хочете, щоб і я це сказав?

КЛАРА. Я хочу сказати, що насправді він голий, як бубон.

ДЖЕК. Це ззовні, але в нього дуже душа багата. На різні ідеї.

КЛАРА. Ви це теж помітили?

ДЖЕК. Неозброєним оком.

КЛАРА. А я тоді була сліпа.

ДЖЕК. Значить, по-справжньому кохали... Ви мені саме за це, серденько, і подобається.

КЛАРА. Не треба. Я вже окуляри ношу.

ДЖЕК. Так ви їх на хвилюк зніміть. Вони нам тільки заважатимуть.

КЛАРА. Чорта з два!.. Я двічі підряд не збираюся сліпнути.

ДЖЕК. Ви мені не вірите, моя незрівнянна. Аврора ви моя ранкова!.. *(Намагається схопити її за талію)*. Венера Мілоська...

КЛАРА. Тільки без рук...

ДЖЕК. Як же без рук можна?..

КЛАРА. Я про Венеру кажу... Мілоську. Вона без рук...

ДЖЕК. Але ви з руками? У вас такі гарні руки. Пальчики з ямочками. Усмішечки під колінцями. *(Знову намагається її обійняти)*. Зірньоко ви моя. Ранкова!..

КЛАРА. Перестаньте, Джеку. Не забувайте — ви ж брат Васі... Що ви собі надумали?!

ДЖЕК. Кажіть на мене просто: Діма, Дмитро. Я ж не американець. Я тільки вдаю з себе такого.

КЛАРА. Як не американець?

ДЖЕК. Це тільки для вас, сонечко моє. Тільки для вас. Я сам недавно з Крижополя по грін-карті у той Нью-Йорк приїхав. А тут лист. Від Васі. Дай, думаємо, зі своїм напарником Волтером відгукнемося на лист брата Васі. Закрутимо українсько-американський бізнес. Усі в цьому світі якось вижити хочуть.

КЛАРА. А я оце все слухаю вас і все гадаю, а де ото від вас "сорті" поділося, "пліз", "екскузьмі", "веррі вел"?..

ДЖЕК. Сонечко ви моє...

КЛАРА. Не кажіть так. А то я зараз заплачу. Я вже двадцять років не чую від свого собаки таких слів. Все ступа і ступа, а найласкавіше у нього *(як гарний настрій)* — каналізаційна труба.

ДЖЕК. Зоря ви моя ранкова!.. Авророчка. Венера Мілоська...

КЛАРА. Я Клара. А за паспортом Віра. Кажіть: Віра, Вірочка. Як Вася у молодості. Коли залицявся. А потім на Клару перейменував. Каже, хай по-городському буде.

ДЖЕК. Ви моя Віра, Надія і Любов. Як Господь Бог. У трьох лицах.

КЛАРА. Ви залицяєтесь до мене? О Господи... А я гадала, ви такий вихований... Ну, й чоловіки! Всі в цілому світі чоловіки однакові... Рідний чоловік за поріг, а він уже до жінки руки простягає...

ДЖЕК. Я ж з любов'ю. Кохання ви моє...

КЛАРА. Не треба. Ви ж Василю дали слово, що ви його брат. А він, знаєте, у мене язичник. Убив собі в голову, щоб Бог не один, а багато. І всі біди у нас від того, що ми, українці, від своїх богів відмовилися, а тепер молимося чужому і нас так усіх трясє. Як оце вас. Чого ви й справді так труситесь?..

ДЖЕК. Трясє мене, зіронько ви моя ранкова, не від богів якихось там язичників, а від вас, моя богине ранкова... Авророчко, Венерочко Мілоська...

КЛАРА. Називайте мене по-нашому. Воно зручніше і лагідніше. Не так слух ріже. Ве-не-роч-ко!.. *(Перекривлює)*. У мене тоді всякі неприємні асоціації в голові.

ДЖЕК. Які саме?

КЛАРА. Вам ще скажи... Ми так у селі корів називали: Венера, Аврора. А потім голова райкому заборонив. Сказав, що Венерою корову можна називати, а Авророю — зась. Бо то советський символ... Від її пострілу советська влада пішла.

ДЖЕК. Якого пострілу?

КЛАРА. Аврориного. Вона якраз чогось такого наїлася...

ДЖЕК. Люба ви моя...

КЛАРА. Ще не ваша... Ще не ваша... Тільки без рук!.. Я вас прошу. *(Джек її цілує в щоку)*. Ну, ви й нахаба! Ви ж брат Васі...

ДЖЕК. Не брат я йому, не брат... Тільки ж ви не відвертайте від мене свого гарненького личка. *(Знову цілує)*.

КЛАРА. Почекайте... Не поспішайте так. Дайте я хоч умиюся.

ДЖЕК. Ви мені і не вмига подобається... Я не простягатиму рук... Витягніть тільки губи... Заплюште свої голубі оченятка... Не дивіться так на мене.

КЛАРА. Як же я із заплющеними оченятками бачитиму ваші губи і витягуватиму свої?..

ДЖЕК. Віронько ви моя! Голубонько... Ось так, ось так... Я тут. *(Притягує її ще ближче до себе)*.

КЛАРА. Тільки без рук... Я вам сказала — без рук. Мені Вася наказав: "Головне — не звикай до чужих рук". От я й боюся звикнути... А що як до кінця не збожеволієте і не візьмете?

ДЖЕК. Візьму... Ви тільки дозвольте. Він же вас не кохає?

КЛАРА. А ви вже кохаєте?.. Ви вже кохаєте? З першого погляду?

ДЖЕК. Чому з першого? Уже з другого... Перший раз мені брат Вася не дозволив... Нагадав — у нас, мовляв, українців — традиції, звички... І ми маємо про них твердо пам'ятати...

КЛАРА. От бачите... А ви мене за повію маєте... Я і з другого разу не віддамся. Так і знайте.

ДЖЕК. А з третього?

КЛАРА. І з третього ще подумаю... Все залежить від вашої поведінки...

ДЖЕК. У мене поведінка буде стовідсотковою... Хіба ви зараз уже цього не відчуваєте? *(Обіймає)*. Люба ви моя! Голубонько! Аврора ранкова...

КЛАРА. Чорта з два!.. Вдруге я не осліпну.

ДЖЕК. Але чому, серденько ви моє? Зоре моя ранковая!.. *(Знову цілує)*. Аврора моя світанкова...

КЛАРА. У вас хіба інших слів нема для української жінки, окрім цієї Аврори? Вас що, заклонило? В одному місці... Та й стоїте ви якось так, наче вкопаний у землю...

ДЖЕК. А чим вам не подобаються такі імена як Аврора ранкова?

КЛАРА. Мій дідусь колись так корову називав...

ДЖЕК. І коли це було?

КЛАРА. У тридцять сьомому.

ДЖЕК. І що?

КЛАРА. Що-що?.. Забрали і корову, і дідуса... Без права листування...

ДЖЕК. Зіронько ви моя, зозулько лісова, я вас, як ніхто, розумію. У нас в сім'ї таке ж горе. Дідусь свого собаку Ріббентропом назвав. У тридцять дев'ятому. Так потім моєму дідусеві довго пояснювали, що він друг Молотова...

КЛАРА. Хто — собака?

ДЖЕК. Ні, Ріббентроп.

КЛАРА. То що ви цим хочете сказати? Щоб ми з вами підписали теж пакт про ненапад?

ДЖЕК. Боронь Боже!.. Ви ж до мене щоночі приходите в сні.

КЛАРА. А що ви у сні можете зі мною зробити?

ДЖЕК. У сні, люба моя, що завгодно.

КЛАРА. Ви — копія мого Василя. Недаром ви так швидко знайшли один одного. І де — той на Борщагівці, а цей — на Манхеттені...

ДЖЕК. Певно, через сон.

КЛАРА. Через сон, через сон... Йому й справді снилося, що ви йшли по Нью-Йорку в картатому костюмчику і до усіх жінок приставали...

ДЖЕК. Цього не може бути!.. Не до всіх, тільки до... одної...

КЛАРА. Я вас, чоловіків, взагалі не розумію. Мій Василь був такий самий. До одруження мені з цим питанням кроку не давав вільного ступити.

ДЖЕК. А тепер?

КЛАРА. А тепер я йому не даю...

ДЖЕК. А чому?

КЛАРА. Бо в нього на першому місці бізнес...

ДЖЕК. Ви знаєте, ми справді з ним брати — в мене на сьогоднішній день також.

КЛАРА. Так чого ж ви мені уже добру годину голову морочите?..

ДЖЕК. Не голову, не голову, люба ви моя... Я вас тільки хотів поцілувати.

КЛАРА. Тож чому вам цього не зробити б при Василеві?

ДЖЕК. Та я хотів так, як у сні...

КЛАРА. То ви ще й збоченець? А казали — не маю шкідливих звичок.

ДЖЕК. Справді не маю: не палю, не п'ю...

КЛАРА. І жінок, вже бачу, не любите?..

ДЖЕК. Жінок люблю.

КЛАРА. Так чого ж ви зупинилися? Передчасно кінчили?

ДЖЕК. Що кінчив?!

КЛАРА. Отак ніжно говорити: "зіронько ви моя", "зозуленько незрівнянна"... "Віра, надія, любов"...

ДЖЕК. Так Василя ж згадав. Згадав, що Вася мій брат.

КЛАРА. Але ж я йому не сестра!

ДЖЕК. Я знаю. До сестри я так би не приставав. Мені Василь нагадував, що в українців звичаї, традиції...

КЛАРА. Коли то було?!

ДЖЕК. Вчора, перед тим як збирався залишити нас удвох...

КЛАРА. І чого ж не залишив?

ДЖЕК. В останню хвилину щось на нього ніби найшло...

КЛАРА. Так, як оце зараз на вас?!

ДЖЕК. Точнісінько! Він сказав: "Джеку, ти мені там дивись і постійно пам'ятай, що я тобі брат. А рідний брат до братової жінки... Ну, ти сам розумієш?.. Ні за які гроші! Навіть за десять відсотків!"

КЛАРА. Так і сказав?

ДЖЕК. Егеж! Так і сказав.

КЛАРА. От собака! Як собака на сіні. І сам не гам, і другому не дам. То ви його й послушали?

ДЖЕК. Так, учора послухався...

КЛАРА. А сьогодні? Зараз?

ДЖЕК. А сьогодні він нічого мені про звичаї і традиції не нагадував... Сьогодні він думав тільки про бізнес і про труси...

КЛАРА. Які труси?

ДЖЕК. Для стриптиз-клубу.

КЛАРА. Так ви за нього подумали, що вже можна розпускати руки?..

ДЖЕК. От про руки якраз я не думав. А ви хіба так хочете за мене вийти заміж?

КЛАРА. Ще чого!.. Мені недостатньо одного божевільного...

ДЖЕК. Але ж ви... Чи я неправильно зрозумів?

КЛАРА. Звісно, неправильно. По-перше, я йому, собаці, хочу насолити... По-друге, якщо тут не можу насолити, то може хоча б утекти від того бізнесу і бізнесмена.

ДЖЕК. І далеко?

КЛАРА. Хоч на той світ.

ДЖЕК. Я зрозумів — до Америки!.. Авроро ви моя ранковая...

КЛАРА. Я вже вам казала — я не Аврора. Аврора — то наша колишня корова. Це у

вас, мабуть, на тому Манхеттені не одна Аврора завелась, бо ви весь час її ім'я повторюєте і заїкаєтесь. Не називайте мене так. Називайте українською. Пестливо... Я вже стільки років таких слів як сонечко, зіронько, рибонько, голубонько не чула. Хіба є на світі краща мова, ніж наша?..

ДЖЕК. Немає, голубонько, зозуленько, сонечко, зіронька ви моя вечірняя, рибонько моя ріднесенька.

КЛАРА. Тільки без цих двох слів — "зіронька вечірняя". Чи ви гадаєте, що я вже стара для цього?

ДЖЕК. Сонечко ви моє, ранкове...

КЛАРА. Вийду за вас заміж, тоді так і називатиме... А зараз не смійте... О Господи... Це ж треба!.. Усе життя так... Як тільки на щось уже остаточно наважишся — Василь тут я тут.

ДЖЕК. Де ви того Василя бачите?..

КЛАРА. Я його чую... На відстані... Он у двері шкрябається...

ДЖЕК. Він що — напився?

КЛАРА. Я ключ встромила у замок... З цього боку дверей... Побіжу... О Господи, дожила! Хоч ключа вийму зі щілини...

Заходить Василь. Вішає ключа на цвяшок.

ВАСИЛЬ (*підозріло дивиться на дружину*). А чого це ви на ключ закрилися?

КЛАРА. А я боялася, коли б мене хтось не вкрав.

ВАСИЛЬ. Кому ти, стара ступо, потрібна? Хто тепер у тобі щось товкти буде?..

КЛАРА. Ну, ти, собако, колись і догавкаєшся!.. Як вирвусь, то ти мене і в Америці не знайдеш...

ВАСИЛЬ. Не дуже розкочуй губу... Ще треба для цього візу отримати.

КЛАРА. А якщо я там вийду заміж? (*Дивиться на Джека*).

КЛАРА. За кого?

КЛАРА. За тебе... Вдруге...

ВАСИЛЬ. Це вже я мав би стати ще раз стовідсотковим дурнем?..

КЛАРА. Жаль, що я тоді сліпа була і цього з першого разу не помітила... То може мене хоч продаси?.. Разом зі своїм живим товаром? За десять відсотків?

ВАСИЛЬ. Якби знайшовся якийсь дурень, то я тебе безкоштовно відав би.

КЛАРА. А ти гадаєш, що тих дурнів в Америці менше, ніж у нас?

ДЖЕК. А що, пліз, це ідея! Соррі... Віра має рацію... В Америці...

ВАСИЛЬ (*підозріло*). Яка Віра? А ти звідки знаєш, що вона Віра?..

КЛАРА. Я йому сказала... Хіба ж це військова таємниця?.. Брат має усе знати...

ВАСИЛЬ. Але ж не до такої глибини.

КЛАРА. А ми ще нікуди й не пірнали...

ВАСИЛЬ. Брат — не кум, а Джек — не брат...

ДЖЕК. То ти мене, Василю, вже не визнаєш за брата?

ВАСИЛЬ. Та ні, Джеку, я так — до слова. Вона ж весь час свого імені соромилася...

КЛАРА. Я? Хіба ти мені не казав, що воно сільське?.. (*Передражнює*). "Давай по-

городському... Клара, Клара..." А сам за паспортом Махтей.

ВАСИЛЬ. Ану перестань!

КЛАРА. Не перестану! Хай і це брат знає.

ДЖЕК. Мені хоч горшком називайте, аби ж люди гарні.

Василь не заспокоюється, нервово ходить по кімнаті. Куйовдить волосся на голові, чухається.

ВАСИЛЬ. А це?.. З якого такого дива ти розповідаєш американцям про наші імена?

КЛАРА. А хіба ці імена мають якесь стратегічне значення?

ВАСИЛЬ. Я тебе питаю, хто тобі дав право розповідати незнайомим, як нас насправді звати?

КЛАРА. Васю, вибач.

ВАСИЛЬ. Не вибачу!.. Ніколи не вибачу...

КЛАРА. Васю, послухай...

ВАСИЛЬ. Не послухаю!..

ДЖЕК. Соррі, Васіл... Я теж, ... пліз, не... Джек. У мене в паспорті Дмитро записано. І це не американська таємниця. Давай по руках?.. *(Подає руку)*.

ВАСИЛЬ. Вибач, почав заговорюватися. Нерви здають. А я вже думав, гадав... *(Дивиться на Джека, тоді переводить погляд на Клару)*. А чого ти так на Віру дивишся?

ДЖЕК. Соррі... Екскузьмі... Як так?

ВАСИЛЬ. А от так!.. В окулярах від Версаччі. Скинь їх і дивись нормально.

ДЖЕК. Так боюсь осліпнути.

ВАСИЛЬ. Уже нема від чого.

КЛАРА. Ах ти, собако! А ще зовсім недавно казав мені: "Я від твоєї, Віронько, вроди на очах сліпну!.."

ВАСИЛЬ. От бачиш, яка в неї ще реакція.

КЛАРА. А тобі що до того? Хіба ти ще здатен ревнувати?

ВАСИЛЬ. Уже ні, але ще болісно реаую...

ДЖЕК. Соррі... А чого тут реаувати? Беремо Клару, пліз, і їдемо до Америки.

ВАСИЛЬ. Я Клару не збираюсь продавати.

ДЖЕК. Я хіба я казав, що ти хочеш її подарувати? Може віддати заміж?!

ВАСИЛЬ. Якщо її ще хтось візьме...

КЛАРА. Ах ти, собако!..

ВАСИЛЬ. Ша-а! Я вже це чув. Я жартую.

ДЖЕК. Соррі, Васіл... Забудь, пліз, про, екскузьмі, продаж. Ми, ... соррі, ... веземо жінок до Америки на працевлаштування.

ВАСИЛЬ. Я розумію... А Клара тут до чого?

ДЖЕК. Пліз, Васіл... Вона теж хоче побачити Америку.

КЛАРА. Так, хочу. Дуже хочу побачити... Манхеттен.

ВАСИЛЬ. Але не одразу ж. Спочатку треба на чужих жінках гроші заробити. Збити стартовий капітал, а тоді вже...

КЛАРА. Що тоді вже?

ВАСИЛЬ. На зароблені гроші зі своїх літаків тобі, Кларо, Атлантику показувати...

КЛАРА. Коли то буде?!.. І що ж ти пропонуєш?

ВАСИЛЬ. Поки що на чужих жінках гроші заробляти...

КЛАРА. З такими "красунями"? Ти бачив їхні пики?

ВАСИЛЬ. А хто на ті мармизи вночі дивиться? Для стриптиз— клубів ноги потрібні, стегна, фігурка... Нижній ракурс...

КЛАРА. Який ще ракурс?

ВАСИЛЬ. Нижній. Я щойно зі стриптиз-клубу. Мені там пояснювали... На стегна, на ноги, на бюст уся увага!.. Вони ж це у "Кантрі-клуб" демонструватимуть...

КЛАРА. У якому це "Кантрі-клуб"?..

ВАСИЛЬ. Ну, клубі по-вашому...

КЛАРА. Ти казав їм про працевлаштування... А ти продавати збираєшся. Сісти в тюрму хочеш?

ВАСИЛЬ. Я й зараз кажу. Будемо працевлаштовувати. Кого в бар, кого в ресторан, кого в "Кантрі-клуб"... Так, Джеку?

ДЖЕК. Ноу проблем! Окей. У мене, соррі, є один знайомий. Екскузьмі, ... українець на Манхеттені. Волтер... Він набирає співробітників...

КЛАРА. Співробітників?

ДЖЕК. Соррі. Співробітниця. В англійській мові, ... соррі, нема ж відмінків, родів... Як в українській. Це мова проста. Екскузьмі... Як ступа.

КЛАРА (з докором). І ви без ступи не можете?

ДЖЕК. Соррі... Я ж не на вас, Кларо. Пліз... Це я до слова...

КЛАРА (до Василя). Бач, собако, до чого ти догавкався?.. Вже мене й чужі люди ступою обзивають. Тепер ти в мене догавкаєшся.

ВАСИЛЬ. У тебе ж прізвище таке... Ступченко... Чого б ото я тоді злився?..

КЛАРА. Ти в мене догавкаєшся... Я тобі обіцяю.

ВАСИЛЬ. А що ти мені, ступо, зробиш?

КЛАРА. На ступі можуть раптом роги вирости. Та на такій ступі, якої ти в природі не бачив...

ВАСИЛЬ. То може ти мені покажеш?

КЛАРА. Можеш уже не сумніватися, якщо й далі обзиватимеш.

ДЖЕК. Екскузьмі! Ви поки що поговоріть між собою. По-сімейному, а я...

ВАСИЛЬ. А ти куди?

ДЖЕК. Соррі... На свіже повітря. Піду, ... пліз, прогуляюсь Києвом. Хочу стати, екскузьмі, ... довгожителем... Набратися повітря свіжого, а то у нас, на Манхеттені, смог, соррі, ... до десятого поверху.

КЛАРА. Купіть собі квартиру на двадцятому...

ДЖЕК. Обов'язково, як тільки бізнес піде. А поки що я пішов...

Він виходить, а Василь і Клара залишаються вдвох.

ВАСИЛЬ. Тепер признавайся... Тільки чесно... Він до тебе руки простягав?

КЛАРА. Чесно? Простягав.

ВАСИЛЬ. І що ти?

КЛАРА. Я йому нагадала, що він брат Васі. І в нас, мовляв, традиції, звички...

ВАСИЛЬ. А він що?

КЛАРА. Він мені нагадав, що американець, і в них таких поганих звичок нема.

ВАСИЛЬ. І почав простягати руки?

КЛАРА. Почав, та я взяла...

ВАСИЛЬ. Що взяла?

КЛАРА. Сковорідку. І сказала: "Будеш протягати руки — простягнеш ноги".

ВАСИЛЬ. А він що?

КЛАРА. Він одразу згадав, що він твій брат і що ти йому про ці традиції та звички нібито вчора нагадував.

ВАСИЛЬ. Хіба він божевільний?!

КЛАРА. Майже до такого ступеню, як ти... Ну, по-перше, не обзивав собакою.

ВАСИЛЬ. А по-друге?

КЛАРА. Не запропонував ні руки, ні серця...

ВАСИЛЬ. Таки божевільний...

КЛАРА. Я йому те ж саме сказала: "Ти весь у брата Васю". І він погодився.

ВАСИЛЬ. І що сказав?

КЛАРА. Сказав, що у нього, як у тебе, на першому місці бізнес. А на другому — все таке інше. Що саме все таке інше, він не розшифровував.

У цей час задзеленчав телефон.

КЛАРА. Я візьму трубку. *(Хапає слухавку)*. Слухаю... Як переїхала? О Господи! Джек...

ВАСИЛЬ. Що трапилося?

КЛАРА. Джек потрапив під колеса.

ВАСИЛЬ. О Господи! А хоч живий?

КЛАРА. Не дихає. Колесом переїхала.

ВАСИЛЬ. Нам ще міжнародного скандалу на вистачало.

КЛАРА *(заспокоює Василя)*. Так це не Джека...

ВАСИЛЬ. Як не Джека? А кого ж?

КЛАРА. Собачку нашого.

ВАСИЛЬ. Ах ти, собако, я ж тобі казав перейменуй собаку... Не називай його так... Неприємності можуть бути... От і догавкалася...

У цей час заходить Джек, Клара кидається йому в обійми.

КЛАРА. Слава тобі Господи. Ви живий? Як я вас рада бачити!.. Свідок сам Господь Бог!... У мене вже серце перемістилося з однієї клітки в іншу... *(Джек дивиться на Василя, Василь на Джека)*.

ДЖЕК. Соррі, ... Васю, я нічого не розумію. Я Кларі, пліз, ... чесно сказав, що спочатку, екскузьмі, ... бізнес, а потім...

ВАСИЛЬ. Я знаю. Ти мені справжній брат. Від сьогодні. Мені про все Клара

розповіла.

КЛАРА. Ах ти, собако... Хіба ми так домовлялися?..

ДЖЕК. Соррі... Пліз... Ви до кого цього разу, екскузьмі, ... так звертаєтесь?

КЛАРА. Ще ж, слава Богу, не до вас. І більше на мене не розраховуйте. Для мене й одного бізнесмена досить.

ВАСИЛЬ. От бачиш, Джеку, яке воно сімейне життя? А ти хотів одружитися.

ДЖЕК. Хіба був би, ... соррі, ... таким, екскузьмі, ... ідіотом, як ти, брате...

ВАСИЛЬ. Вона тобі і це сказала?.. Що я ідіот?

ДЖЕК. Ноу... Васіл... Соррі... Такого вона не казала...

КЛАРА. Бо не встигла... Ти рано прийшов... Як мені жаль життя... Хай навіть собачого... *(Сідає на диван, вдає, що плаче).*

ДЖЕК. Кларо, екскузьмі... Ви так не побивайтесь. Розлучіться, якщо він ... пліз... такий, як ви кажете, соррі, ... ідіот.

КЛАРА. Я не за ним плачу... А через нього... Казала ж, мовляв, собако, не випускай собаку на вулицю... Та хіба ж він коли-небудь послухає жінку?.. І так уже двадцять років.

ВАСИЛЬ. А як на мене, то всі п'ятдесят...

ДЖЕК. Пліз... Якщо у вас і справді, соррі, ... таке собаче життя, то хіба воно вартує, екскузьмі, ваших сліз, Кларо?..

КЛАРА. Я вам ще раз кажу, я не за ним плачу... Я за собакою... За нашим песиком, Джеком... Вибачте, за Барбосиком. Навіть не встигла перехрестити. О Господи. Мені за це така й кара. А його нині автомашина переїхала...

ДЖЕК. Соррі... Отого, що розмовляв на двох мовах?

КЛАРА. Того самого...

ДЖЕК. Соррі... Який же він розумний був... Багатий... Екскузьмі... Дві мови знав...

КЛАРА. А я що кажу?.. Не те, що мій бізнесмен...

Картина друга

Та ж сама картина. З вікна видно хмарочоси. Схоже щось на Манхеттен. За столиком перед готелем "Лис Микита" сидять Ешлі, Волтер і п'ють з високих склянок, очевидно, содову. У цей час до них підходить Джек, Василь, Клара, з ними Дуцик, Пуцик, Фуцик і Круцик. Волтер і Ешлі підхоплюються.

ВОЛТЕР. О Джеку!.. Хау ду ю ду?

ДЖЕК. Хай, Володько!

ВОЛТЕР. Ноу Володька... Волтер.

ДЖЕК. Окей, Волтер. А це Василь.

ВОЛТЕР *(подає руку Василеві)*. Базіль. Базіль... Окей. Спик ін інгліш, Базіль?

ДЖЕК. Ноу спик ін інгліш.

ВОЛТЕР. А це?

ДЖЕК. Клара — сестра Базіль...

ВОЛТЕР. Веррі велл... Веррі гуд... Міс Україна...

КЛАРА. Сенк'ю, містер Волтер.

ВОЛТЕР. Спик інгліш, Клара?

КЛАРА. Ноу, спик інгліш, Волтер.

ВОЛТЕР. Окей. А ці, соррі, що за леді?

ДЖЕК. Пуцик, Фуцик, Дуцик, Круцик...

ВОЛТЕР. Ієс... Сістер?

ДЖЕК. Ноу, сістер. Приїхали разом...

ВОЛТЕР. О разом... Веррі гуд. Я плачу... Манні-манні!

ДЖЕК. Десять відсотків.

ВОЛТЕР. Окей... Десять відсотків. Від суми?

ДЖЕК. Від твого майна, Волтере.

ВОЛТЕР. Ноу проблем! Окей. Леді Фу-цик — Хіна?

ФУЦИК. Не зрозуміла?

ДЖЕК. Не валяй дурня, Волтере. Говори з ними українською.

ВОЛТЕР. Я питаю — китаянка?

ДЖЕК. Ні, не китаянка. Як ти, Волтере. Юкрейн.

ВОЛТЕР. О Юкрейн!.. Веррі гуд... Веррі файн. Я беру.

ДЖЕК. А цих — Круцик, Пуцик, Дуцик?

ВОЛТЕР. Ноу проблем... Веррі велл... *(Розглядає фігури, обходить їх ззаду)*. Веррі гуд... Супер... Ноу проблем.

ДЖЕК. Як домовлялися, Волтере.

ВОЛТЕР. Окей... Слово джентльмена. А леді Клара? Веррі гуд...

ДЖЕК. Я тобі вже сказав: леді Клара — сестра Василя...

ВОЛТЕР. О Базіль... Веррі велл... Клара — веррі гуд... Двадцять відсотків.

ДЖЕК. Ноу, Волтер... Клара, сестра Василя...

ВОЛТЕР. Окей, Джек. *(Волтер бере під руку Джека, відводить його в сторону)*. Гарна баба... Я плачу гарні гроші. Чому ти не можеш її продати? Василь — лопух.

ДЖЕК. Василь — Махтей.

ВОЛТЕР. Тим краще. Ми цього Махтея обкрутимо.

ДЖЕК. Він її любить... Ні за які відсотки не продасть...

ВОЛТЕР. Ешлі дає добрі гроші... Стартовий капітал.

ДЖЕК. Ні, Волтере... Передай Ешлі — нічого не вийде... Він її ні за які бакси не продасть.

ВОЛТЕР. Тоді для чого він її сюди привіз?

ДЖЕК. Показати Америку, Нью-Йорк, Манхеттен.

ВОЛТЕР. Давай його обкрутимо?..

ДЖЕК. Волтере, він нам потрібний... У нього ж там головний офіс. У Києві... Товару навалом. Ми не можемо втрачати клієнта.

ВОЛТЕР. Окей... Але пам'ятай: Ешлі платить великі гроші... Його матушка розбилася в автокатастрофі. Він без церкви і жінки довго жити не може...

ДЖЕК. Скажи цьому попу, хай потерпить.

ВОЛТЕР. Він не може терпіти... Він фотографію її під подушку спускає... Соррі, ховає...

ДЖЕК. Нагадай йому, що великий піст почався... Скоромне...

ВОЛТЕР. Окей, Джеку. Але пам'ятай — мене "міс Україна" цікавить...

ДЖЕК. Волтере... Вона не продається...

ВОЛТЕР. Він дає добрі манні...

ДЖЕК. Ноу... Я й сам не проти...

ВОЛТЕР. Окей! У тебе ще є товар?

ДЖЕК. Готуємо наступну партію. 90 на 60 і на 90...

ВОЛТЕР. Веррі гуд. *(Повертаються до групи)*.

ВАСИЛЬ. Ну як, Вольтере... Зер гут?

ВОЛТЕР. Що є "зер гут"?

ВАСИЛЬ. Це я по-німецьки. Шпрехаю... Товар вищого класу?..

ВОЛТЕР. О так!.. Веррі гуд... Веррі вел! Але я хотів бачити товар, як у вас кажуть в Україні, товар лицем...

ВАСИЛЬ. Це ж як, без трусів чи що?

ВОЛТЕР. Ноу, без трусів. У трусах... Але без джекід.

ВАСИЛЬ. Окей. У трусах, але без решти одягу. Ти хочеш побачити бюст?.. Можеш не переживати. В усіх бюст, як у Леніна...

ВОЛТЕР. Ноу Ленін... Бюст і гірл... По-вашому у дівчат...

ВАСИЛЬ. У них, як ти кажеш, усе веррі вел.

ВОЛТЕР. Супер... Стриптиз-клуб. Кабаре. Мені треба багато сестер. Юкрейн. Веррі гуд?

ВАСИЛЬ. Будуть тобі "веррі гуд".

ВОЛТЕР. Твоя сестер? *(Показує на Клару)*.

ВАСИЛЬ. Ієс, моя сестра.

ВОЛТЕР. Веррі велл. Я беру. Фігура. Стегна. Груді!..

ВАСИЛЬ. Ноу, Вольтере... Моя сестер.

ВОЛТЕР. Супер-клас, ... віп-персон.

ВАСИЛЬ. Сенк'ю, Вольтере...

ВОЛТЕР. Ноу проблем... Веррі гуд... Сістер. Супер. *(Шепче Василю на вухо)*. Я беру. Двадцять відсотків.

ВАСИЛЬ. Я її навіть за всі сто не продам, Вольтере... Дякую, але Клара не продається...

ВОЛТЕР. Монна Ліза... Ель-Греко... Окей... Ноу проблем... Ще сестри ієс?

ВАСИЛЬ. Будуть, Вольтере...

ВОЛТЕР. Як Монна Ліза Ель-Греко?.. Я беру. Багато беру. Юкрейн — супер! Популлі. Дежав'ю. Оранж лайв. Сістер.

ВАСИЛЬ *(до Джека)*. Що він каже?

ДЖЕК. Він каже, що сьогодні українки дуже популярні в світі. І особливо в Америці після помаранчевої революції. З ними усі хочуть жити і брати їх собі в сестри.

ВАСИЛЬ. Тільки в сестри?

ДЖЕК. Ну-у... Це поки пройдуть випробувальний термін. Такий закон в Америці. Раніше емігранти проходили карантин на острові Свобода. А тепер...

ВАСИЛЬ. Я зрозумів. У "Кантрі-клуб"... Скажи йому, що привеземо через тиждень дві інших... сестер. Ноу проблем.

ДЖЕК. Я йому так і сказав і тобі нагадую: українки — ходовий товар. Беруть з руками і з ногами.

ВАСИЛЬ. Я вже зрозумів: зі стегнами і грудьми.

ДЖЕК. Ну, не можемо ж ми брати без рук... Вони ж не Венери Мілоські?! Ти сам розумієш. А кому потрібна сестра без стегон, без грудей?..

ВАСИЛЬ. А для чого їм ще й вища освіта?

ДЖЕК. Так тільки українки в барах і кабаре з вищою освітою працюють. Поголовна ж освіта в українок. Це ж дуже на Заході модно і добре ціниться. Мови знають. Престиж. Диплом міжнародний.

ВАСИЛЬ. Але я чув... Наші дипломи...

ДЖЕК. Ну, то в медицині, юриспруденції. Там своя мафія... Іногородців туди ні ногою... Бояться, що ціни на їхні послуги упадуть... Кругова порука... По всій Америці...

ВАСИЛЬ. А ці для кабаре, для барів, стриптиз-клубів — так я зрозумів? Як живий товар?

ДЖЕК. Ноу, Василю... Частину виставимо під українські церкви, клуби, ресторани, редакції... Там теж є замовлення... Серйозний намір...

ВАСИЛЬ. І це довго триває?

ДЖЕК. Ноу... Такий товар довго не залежується. Це дефіцит. Весь час в русі. Особливо в стриптиз-клубах. Приходь і вибирай. Завжди продати можна. Ноу проблем. Бізнес є бізнес. Товар ходовий. *(Василь і Джек ідуть до гурту, тоді прощаються і розходяться).*

Картина третя

Василь і Клара на квартирі у Джека. Заходить Джек. Вітається.

ДЖЕК. Хай!

ВАСИЛЬ. Хай, хай, Джеку.

ДЖЕК. Як у нас тут справи?

ВАСИЛЬ. Дуцик нам десять відсотків не заплатила.

ДЖЕК. Як?

ВАСИЛЬ. А отак. Показала дулю і змилась. І помахала мені паспортом з під'їзду. Що тепер робитимемо?

ДЖЕК. Помахаємо і їй паспортом з балкона.

ВАСИЛЬ. Як це?

ДЖЕК. А от так. *(Джек виймає кілька паспортів з кишені).* Паспорти ж у мене.

ВАСИЛЬ. Але ж і в неї є також паспорт.

ДЖЕК. Звичайно. Я і їй вручив паспорт. Дуцик гадає, що вона найрозумніша і

найосвіченіша в світі. Тільки не розумніша, Василю, за Джека. Джек — практик, а Дуцик — лише всього теоретик.

ВАСИЛЬ. Кажі швидше. Не філософствуй і не муч.

ДЖЕК. Справжні паспорти, Василю, у мене. А в Дуцик — справжнісінька фальшивка. Я їм радянські паспорти повиписував. З п'ятою графою. У кабаре з китайським прізвищем і без графи українок не беруть.

ВАСИЛЬ. І що ж тепер робитимемо?

ДЖЕК. Складатимемо прайс.

ВАСИЛЬ. Що складатимемо?

ДЖЕК. Прейскурант наших витрат. Сідай і пиши.

ВАСИЛЬ. Сідаю, пишу.

Джек ходить офісом, диктує. Василь пише.

ДЖЕК. Проїзд в один бік вісімсот доларів.

ВАСИЛЬ. Чотириста.

ДЖЕК. Соррі... Я кажу вісімсот. Туди і назад. Скажемо, Дуцик, якщо так поводитиметься — відправимо назад. В Україну. Газети продавати...

ВАСИЛЬ. Окей.

КЛАРА. І ти вже окейкаєш? Кажі, гаразд... Що ви за українці такі? Не встигне два іноземних слова почути — і вже окейкає. Від Волтера зачамрів...

ДЖЕК. Він валяв дурня. Сам учора з України приїхав. Це остання хвиля ХХ століття. Дуже багато пройдисвітів. Авантюристів. Шахраїв. Чесні — усі працюють. Манхеттен підмітають. Як ми з тобою...

ВАСИЛЬ. А ти хіба також з України?

ДЖЕК. А ти й досі не зрозумів? Тільки в Америці дійшло?

ВАСИЛЬ. Ну, ти й фрукт, Джеку!.. Чи як тебе раніше звали?

ДЖЕК. Я ж тобі вже казав — Дмитром. Можеш, коли нікого поруч не буде, Дімою називати.

ВАСИЛЬ. Може Дмитриком? Чи ти голубий?

ДЖЕК. Я після цих Дуциків-Пуциків уже синій.

ВАСИЛЬ. То й Волтер такий? Недавно з України?

ДЖЕК. Такий і Волтер. Володька з Мотовилівки. Гадаєш, він не знає української? То він корчить з себе емігранта у третьому поколінні. Два тижні як в Америці. Володька Сівкович. Волтер. Уолтер. Пиши далі...

ВАСИЛЬ. Що писати?

ДЖЕК. Стояли з Дуцик під церквою. Ловили їй багатого жениха. Чотири дні... У дощ, у холод, промерзли — тисячу доларів.

ВАСИЛЬ. Але ж ми стояли тільки один день?! Сонце світило.

ДЖЕК. Пиши, що кажу. У дощ. Ходили навколо гольф-клубу. Три дні — дві тисячі доларів.

ВАСИЛЬ. Ми ж на електровізках для гравців у гольф їздили. Дві години.

ДЖЕК. Я диктую, чи ти?

ВАСИЛЬ. Гаразд, пишу.

ДЖЕК. Ще дві тисячі. Під греко-католицьким собором виглядали женихів у суботу й неділю.

ВАСИЛЬ. Веррі велл.

ДЖЕК. Що таке?

ВАСИЛЬ. Копіюю Володьку. Волтера... Він так гарно вимовляє ці слова. Аж мені захотілося.

ДЖЕК. Зараза. Це у нас, в українців, зараза така. Повторювати іноземщину. А я вже налякався. Гадав, і в тебе дах поїхав. Так... Тепер одяг...

ВАСИЛЬ. Ага... Від Берлусконі.

ДЖЕК. Від Версаччі. Запам'ятай — від Вер-сач-чі. Два че... Від Версаччі — це клас. Ще тисяча триста доларів. Тепер — харчування. Дві тисячі доларів. Є кеш, конто.

ВАСИЛЬ. Який кеш? Яке конто?

ДЖЕК. По-українськи, рахунок. У ресторані "Арізона" розраховувалися готівкою.

ВАСИЛЬ. Який ресторан? Яка Арізона? Ми ж від італійців під деревом піцу холодну їли. Ховалися від дощу.

ДЖЕК. Добре, що ти нагадав. Тоді додамо ще сто доларів. За шкідливість. Ми ж могли там простудитися. Брали напої. Італійське вино (*виймає чек*) 1848 року — червоне "Гарібальді" і біле "Монах". Перше до м'яса. Друге до форелі.

ВАСИЛЬ. Якої форелі, якого монаха? Чи цього червоного?.. Як ти його називаєш?

ДЖЕК. "Гарібальді".

ВАСИЛЬ. От, от, "Гарібальді". Коли це ми їли і коли це ми пили? Ми ж на піці і хот-догах сиділи...

ДЖЕК. У мене бойфренд у ресторані. Я в нього чеки випросив. Там усе відповідно чеків. Пиши.

ВАСИЛЬ. Пишу.

ДЖЕК. Тисяча вісімсот двадцять три долари і сім центів плюс десять відсотків чайових.

ВАСИЛЬ. Підбивати бабки?

ДЖЕК. Почекай з бабками. Мене дівки цікавлять. Ми ж її цю, Дуцик, ще розважали.

ВАСИЛЬ. На чому розважали?

ДЖЕК. На американській "гірці". Вона ж захотіла побільше адреналіну отримати.

ВАСИЛЬ. Ну й що? Дивилися, як інші катаються.

ДЖЕК. Я кілька чеків підібрав. По двадцять п'ять доларів на атракціон. Всього п'ятдесят. Тепер за калькулятор.

ВАСИЛЬ. І як ти зможеш у неї забрати ці гроші?

ДЖЕК. Скажу, що повідомлю в імміграційну службу. Або повернуть в Україну, або в тюрму. Хай вибирає: гроші на бочку чи сумку з сухарями на плечі. Це не Україна. Тут нікому не дозволено закони порушувати...

ВАСИЛЬ. Ну ти й пройдисвіт, Джеку!..

ДЖЕК. З ким поведешся, Василю... Ти краще підбивай бабки... Підбив? Скільки?

ВАСИЛЬ. Десять тисяч сто сімдесят три долари нуль сім центів.

ДЖЕК. Гаразд, плюс десять відсотків за адреналін.

ВАСИЛЬ. За що?

ДЖЕК. За порушення угоди. За шкідливість переживання. Доплюсуй двадцять відсотків. Нам якраз припадає по десять. На брата.

ВАСИЛЬ. І хто це заплатить?

ДЖЕК. Волтер.

ВАСИЛЬ. Вольтер?

ДЖЕК. Він же їх узяв на роботу по фальшивих документах. І не в жінки, і не в сестри. І не в стриптиз-клуб, а в бордель.

ВАСИЛЬ. У бордель?

ДЖЕК. Ну, бардачок по-вашому. А для цього у нас поліція... Вона горобців на Манхеттені не розганяє. А преса? А податкова? У цьому світі все в гармонії — від горобця до поліцейського. Людство цю гармонію виробляло віками, Василю. Веррі велл?

ВАСИЛЬ. Веррі вел. Добре, що Клара не чує...

ДЖЕК. Гроші отримаєш і мчи в Україну за новою партією, поки там наших ще понад сорок мільйонів. Вибір широкий і українки в дефіциті. Тут у нас дефолту не буде. Клару поки що можеш тут залишити. *(Дивиться на Клару, яка пореється на кухні).* Звичайно, якщо вона погодиться...

ВАСИЛЬ. Ні за які гроші я тут Клару не залишу.

ДЖЕК. Василю, ми ще не такі багаті, щоб подружжям туди і назад їздити. Хай побуде, адаптується...

ВАСИЛЬ. До чого?

ДЖЕК. До клімату... Мову підучить... Може їй сподобається... Вона ж хоче... *(Обертається, гукає до Клари).* Так, Кларо?..

КЛАРА. Ви про що? Я нічого не чую. Чайник свистить...

ВАСИЛЬ. Джек хоче, щоб я тебе в Америці залишив.

КЛАРА *(гукає)*. Я не проти.

ВАСИЛЬ *(дивиться на Джека)*. Залишати на тебе?

ДЖЕК. Ти ж сам казав — ми брати. А вона сестра. А в українців між сестрами і братами... Ну, сам розумієш... Нічого не може бути.

ВАСИЛЬ. Так воно то так... Але ж і ти знаєш, і я знаю, і Клара знає, що так воно, та не так...

ДЖЕК. Ну, це тобі вирішувати... Якщо зайві гроші є, то...

ВАСИЛЬ. Та я не про це думаю...

ДЖЕК. А про що ж ти думаєш?..

ВАСИЛЬ. Та про віки... Століття, Джеку, помінялись... Колись жінки свою честь з молодю до старості берегли... Лицарі не переводилися... Я читав... Ну, я при Кларі цього сказати не можу...

ДЖЕК. Клара ж на кухні... Обід нам готує. Говори... Що ти хотів сказати?..

ВАСИЛЬ. А сміятися не будеш?..

ДЖЕК. Та ми ж брати...

ВАСИЛЬ. І нікому не скажеш?

ДЖЕК. Вважай, я — індійська могила.

ВАСИЛЬ. В Америці усе ж є?

ДЖЕК. Усе. Майже, як в Греції...[\[1\]](#)

ВАСИЛЬ. Сміятися не будеш? Тільки чесно?

ДЖЕК. Чесно. Я вже сказав...

ВАСИЛЬ. Може як в епоху середньовіччя, їй купити труси?..

ДЖЕК (здивовано). Які труси?

ВАСИЛЬ. Ну як тобі сказати?...

ДЖЕК. Від Версаччі?

ВАСИЛЬ. Та ні... Ти ж казав — сміятися не будеш...

ДЖЕК. Я тільки уточнюю...

ВАСИЛЬ. Труси вірності і... честі... Я в одному маркеті рекламу бачив: "У магазин надійшли американські "труси вірності" англійського походження"... Ну такі, як кольчуги у рицарів середньовіччя. З замочком... Замочок на ній, а ключ від трусів — у мене... То я тоді згоден... Я її залишу... Трохи зекономимо... Не виключено — відсотків на десять... Вони не так і дорого коштують.

ДЖЕК. Схвалюю. Це по-бізнесовому... Але ж ти сам казав: "Епоха не та. Тепер же закон діє..."

ВАСИЛЬ. Який закон?

ДЖЕК. Про права людини.

ВАСИЛЬ. Так хіба на жінок він теж поширюється?

ДЖЕК. А ти як гадаєш?.. Та й не відомо, чи Клара погодиться... Труси, як не кажи, металеві... Щось натерти можуть, поки ти приїдеш... Доведеться лікаря викликати... А ти знаєш, яка тут дорога медицина...

ВАСИЛЬ. Але мені сказали, що там усе хутром, ну... натуральним обшито?

ДЖЕК. Нікуди не дінешся. Так природа створила.

ВАСИЛЬ. Та я про труси.

ДЖЕК. А якщо алергія? До хутра... То ж, мабуть, не натуральне. Натуральне дорого коштує...

ВАСИЛЬ. От про це я й не подумав... І ця моя ідея відпадає... А всі кажуть, що я генератор ідей. Що ж, будь, що буде... Що ти, Джеку, скажеш братові Васі?

ДЖЕК. Це вже тобі вирішувати.

ВАСИЛЬ. А як ти гадаєш, її хтось ще візьме?

ДЖЕК. А чого?.. Ти ж узяв!

ВАСИЛЬ. Та коли то було?!

ДЖЕК. На всякий товар є свій покупець. Ти, Василю, не переживай. Якщо треба... Сам казав, що її б і даром віддав. І ще б своїх десять відсотків доплатив. Аби її хтось

тільки забрав від тебе.

ВАСИЛЬ. Та ти що? Та я Клару... Ніколи... Не те, що за десять. За двадцять відсотків не віддам.

ДЖЕК. А казав же, що віддасиш даром.

ВАСИЛЬ. То це я в ті хвилини, коли вона мене собакою називала.

ДЖЕК. Нічого не поробиш. Рік Собаки. Як ще тебе називати?.. Та й собака — друг людини. Це в усіх книжках пишуть. А як собакою називає — це, кажуть, на щастя. Дружина від чоловіка відганяє сук і злих духів із тебе. Аби тобі нічого поганого в голову не лізло.

ВАСИЛЬ. Окей... Хай сама вирішує... Вона вже доросла... Але ти не забув, що вона моя сестра?..

ДЖЕК. Та ти що?.. Я це добре пам'ятаю.

ВАСИЛЬ. А ти мій брат?..

ДЖЕК. І це не забув...

ВАСИЛЬ. Тоді дивись мені... А я завтра, мабуть, вилечу... Клич Клару... Хай уже їсти дає... *(Джек піднімається, запрошує до кімнати Клару).*

КЛАРА. Ну що ви вирішили, бізнесмени?

ВАСИЛЬ. На твій розсуд, Кларо... Залишаю тебе на брата Дмитра... Погуляй... Подивись на Манхеттен... Нью-Йорк... У центральний парк сходи. Тільки ж дивись... Не сама... Тут тобі не Україна... З Джеком...

КЛАРА. Як скажеш, Василю...

Картина четверта і остання

Василь, наспівуючи, повертається до Джека додому. Крізь велике єдине вікно видніються заводські і фабричні труби. Все в диму.

ВАСИЛЬ. Джеку, хай! *(Подає Джекові руку, обнімаються).* Скільки літ, скільки зим!

ДЖЕК. Хеллоу, Василю, брате!..

ВАСИЛЬ. Слухай, що це за нора?

ДЖЕК. Моя нова хата у Бронксі. Манхеттен не на мою фінансову кишеню...

ВАСИЛЬ. Я привіз нову групу дівчат.

ДЖЕК. Дуцик, Круцик, Пуцик?

ВАСИЛЬ. Не смійся... Як Вольтер каже — веррі велл і веррі гуд... Супер. 90 на 60 і знову 90. Тільки одна 98 знизу. Секс-бомба... Спец— замовлення. Спеціально для Вольтера. Він у захопленні. Ну, а як ти тут без мене? До речі, а де моя Клара? *(Оглядається).*

ДЖЕК *(удавано здивовано)*. Клара?!

ВАСИЛЬ. Так, Клара. Вона на кухні? У ванні?

ДЖЕК *(заперечливо хитає головою)*. Ноу.

ВАСИЛЬ. Що "ноу"? Ти сам?

ДЖЕК. Сам?

ВАСИЛЬ. А де моя Клара?

ДЖЕК. Вона з моїм братом Ешлі поїхала...

ВАСИЛЬ. Куди поїхала, з яким Ешлі?..

ДЖЕК. З моїм старшим братом.

ВАСИЛЬ. І скільки років твоєму старшому братові?

ДЖЕК. Вісімдесят п'ять.

ВАСИЛЬ. Вісімдесят п'ять?.. То що ж це виходить: як їй через тридцять вісім років стукне сімдесят шість, то йому сто дев'яносто?..

ДЖЕК. Але він добре зберігся... Та й яких у світі чудес не буває?!

ВАСИЛЬ. І що він тобі сказав?

ДЖЕК. Сказав, що раніше він боявся, щоб йому жінка, борони Боже, не сказала "ні" ...

ВАСИЛЬ. А тепер?

ДЖЕК. А тепер боїться, щоб не сказала "так".

ВАСИЛЬ. Він так і сказав?

ДЖЕК. Так і сказав. Він же священик. Тож передай, мовляв, Василеві, нашому брату, що тепер його сестра в церкві стане матушкою.

ВАСИЛЬ. Якою матушкою?

ДЖЕК. Церковною.

ВАСИЛЬ. А що я робитиму?

ДЖЕК. Він сказав, що Василь ще молодий, і може тим часом зайнятися бізнесом. А йому бізнесом займатися пізно. Тож він хоче зайнятися Кларою.

ВАСИЛЬ. У вісімдесят п'ять років?

ДЖЕК. Ну а що тут такого? Він уже дорослий.

ВАСИЛЬ. І вона за такого вийшла заміж?

ДЖЕК. А де ти бачив жінку, яка б відмовилася вийти заміж за мільйонера?

ВАСИЛЬ. То твій брат і справді мільйонер?

ДЖЕК. Так, Ешлі — мільйонер.

ВАСИЛЬ. І Ешлі твій брат?

ДЖЕК. Авжеж.

ВАСИЛЬ. А чого ж ти досі мовчав про це? Чому ти мене з ним не познайомив?

ДЖЕК. Я тебе знайомив. На Манхеттені. Він стояв згорблений поруч Волтера. Ти просто забув. Я тоді говорив. Може англійською. А ти мене, певно, не зрозумів. Тепер ти відчув, як корисно знати іноземні мови... Чим більше мов, тим ти багатший.

ВАСИЛЬ. Ти мені зуби не заговорюй. Вони у мене не болять. У мене вже болить серце!.. І куди вони поїхали?

ДЖЕК. У Кентуккі.

ВАСИЛЬ. У Кентуккі? Які Кентуккі?

ДЖЕК. Так штат американський називається. Столиця — Франкфорт.

ВАСИЛЬ. При чому тут столиця?

ДЖЕК. А вони там живуть.

ВАСИЛЬ. Як живуть?

ДЖЕК. А як живуть чоловік з дружиною?

ВАСИЛЬ. Як кіт з собакою.

ДЖЕК. Ну, в них до цього ще не дійшло. Вони всього тиждень як взяли шлюб...

ВАСИЛЬ. Який шлюб? Де?

ДЖЕК. У Лас-Вегасі. Вони там розписалися.

ВАСИЛЬ. Як розписалися?

ДЖЕК. Чорнилом. У присутності попа.

ВАСИЛЬ. Якого попа?

ДЖЕК. Ну священика по-вашому.

ВАСИЛЬ. А як же тепер я?

ДЖЕК. Я ж тобі, Василю, якось уже казав, що тобі купимо нову. За десять відсотків. У нас же бізнес по продажу жінок. Вибереш собі хоч "міс Америку", хоч "міс Україну". А сподобаються чорняві дівчата, то "міс Нову Гвінею" чи "міс Гонолулу"... Головне, щоб нова була. Ще не зіпсована, як ти кажеш, клімаксом. У тебе ж бізнес. Широкий асортимент. Вибереш собі гарну дівчину з гарними ногами, а попросиш у неї руки, за це віддаси їй своє серце. Так усі роблять. Чоловіки ж дурні — їм подобаються ноги, а вони просять руки.

ВАСИЛЬ. Я ж Кларі за її серце обіцяв колись половину земної кулі.

ДЖЕК *(сміється)*. Тепер мій брат пообіцяв їй другу половину. Західну. Отже, в неї нині ціла земна куля під ногами...

ВАСИЛЬ. Як він міг на ній одружитися? Він же зовсім її не знає.

ДЖЕК. Аби знав, то, мабуть, не одружився б.

ВАСИЛЬ. Ти ж дав мені слово...

ДЖЕК. Я його дотримав... Тобі слово, а братові — сестру.

ВАСИЛЬ. Яку сестру? Вона ж моя дружина!..

ДЖЕК. Василю, ти ж мені сам радив, щоб я Клару усім рекомендував як твою сестру, і я так само сказав братові. Я ж не міг братові брехати — він же священик. Живе за Божими заповідями. Тепер Ешлі вважає, що ми всі справжні родичі.

ВАСИЛЬ. Але ти йому сказав, що в нас, українців, родичі між собою не одружуються.

ДЖЕК. Так, я йому сказав.

ВАСИЛЬ. А що він?

ДЖЕК. Він сказав, що це дуже добре. Він став твоїм родичем і спокійний за своє майбутнє.

ВАСИЛЬ. Слухай, Джеку, не жартуй зі мною. Що ти цим хочеш сказати?

ДЖЕК. Що вона тобі вже братова, а я їй нібито шурин.

ВАСИЛЬ. Яка братова?

ДЖЕК. Ну, мого брата Ешлі дружина.

ВАСИЛЬ. Моя Клара?

ДЖЕК. Чому твоя? Його Клара. Вже його. Вони в Лас-Вегасі без свідків

розписалися. Там це робиться за одну годину. Це ж Техас...

ВАСИЛЬ. А я?

ДЖЕК. А що ти? Хочеш з кимсь розписатися? Ми тобі знайдемо тут українку. У Лас-Вегасі за годину й розпишемо. По всіх статтях.

ВАСИЛЬ. Ти збожеволів!.. Вона ж не моя сестра.

ДЖЕК. Я знаю. Але й ти не мій брат. Отже, ми не родичі. І все стає на свої місця. Чужі між собою можуть одружуватися.

ВАСИЛЬ. О Господи... Джеку... Собака!..

ДЖЕК. Яка собака?

ВАСИЛЬ. Це я про себе. Добре, що хоч свого Джека в Барбоса не перейменовував. Ні!.. Таки ти собака, Джеку. О Господи... Собака!..

ДЖЕК. Не собака. Ешлі — мільйонер. Тож не переживай так. Він заплатить належні тобі десять відсотків. Навіть без укладеного контракту. Він джентльмен. Ешлі має в Кентуккі дві ортодоксальні церкви.

ВАСИЛЬ. Які церкви?

ДЖЕК. Ортодоксальні. Так в Америці православні називаються. Він має свій мільйон і ти матимеш свої сто тисяч.

ВАСИЛЬ. Сто тисяч?

ДЖЕК. Так, це і є від мільйона десять відсотків. П'ять тобі, п'ять мені. Я з ним побратськи домовився. Бач, ти її хотів даром віддати, а ми ще з тобою по п'ятдесят тисяч на ній заробили.

ВАСИЛЬ. А тобі за що?

ДЖЕК. Але ж це я Клару прилаштував. Як домовлялись. Вигідно видав заміж відповідно з нашою угодою. Продаємо за десять відсотків, і як співзасновники фірми суму прибутку ділимо пополам. А ти за неї більше хотів? Вона ж навіть не має вищої освіти. Це вигідна оборудка. Не знаю, як їй, а тобі пощастило.

ВАСИЛЬ. Але вона не моя сестра.

ДЖЕК. Я знаю. Скільки разів ти це будеш повторювати? І чого ти так побиваєшся за чужою людиною? Аби вона була й справді твоя сестра, я просив би за неї двадцять відсотків.

ВАСИЛЬ. О Господи! І хто ж я тепер: вдівець чи покинутий, розлучений?

ДЖЕК. Швидше за все ошчасливлений. Ти ж сам казав: "Я тебе, Кларо, безплатно віддав би, якщо тебе якийсь дурень взяв би". Цим дурнем виявився мій глибоко релігійний брат. Йому якраз потрібна сестра.

ВАСИЛЬ. Яка сестра?

ДЖЕК. Сестра во Христі. Я не точно висловився. Матушка.

ВАСИЛЬ. Клара — матушка... Баба з віником?

ДЖЕК. Ну, тепер ходитиме з панікадиллом. Не переживай так, Василю. Ми ж є з тобою як-не-як бізнесмени. Бізнес, як карти — то виграв, то програв. Підуть справи у фірмі добре, ми тобі, повторююсь, нову купимо...

ВАСИЛЬ. Кого нову?

ДЖЕК. Дружину, Васю... І не бальзаківського, як ти казав, віку, а ще без клімаксу. Таку, що ще в роботі не була...

ВАСИЛЬ. У чому не була?

ДЖЕК. Ну, в роботі. Як автомашина. Тільки з конвеєра. З гарантією... Фірма гарантує.

ВАСИЛЬ. О Господи...

ДЖЕК. Невже ти й справді так за нею побиваєшся, що весь час її цитуєш? Як якогось класика.

ВАСИЛЬ. О Господи. Ти вже, як вона.

ДЖЕК. Ні, це ти, як вона. Я ж у свідки Господа постійно не кличу.

ВАСИЛЬ. А ж ти цьому своєму богомільному хоч казав, що я твій брат, а вона моя сестра і що в українців родичі між собою не одружуються? У нас, мовляв, традиції, звичаї...

ДЖЕК. Я йому все це спочатку відверто казав. Але мій брат, як ти кажеш, богомільний, запитав Клару, попередивши її, щоб не брехала... І вона йому не збрехала. Клара сказала, що вона тобі не сестра, а я тобі не брат. Вона все зробила по заповіді...

ВАСИЛЬ. По якій заповіді?

ДЖЕК. По заповіді Мойсея...

ВАСИЛЬ. Якого Мойсея? Що ти мені голову морочиш? У мене й так все запаморочилося в голові. Ти ж сам казав — у бізнесі все має бути чесно..

ДЖЕК. Я й зараз кажу чесно. Як заповідав Мойсей: не брешти своєму ближньому...

ВАСИЛЬ. Хто такий цей твій Мойсей? Брат, сват, партнер?

ДЖЕК. Мій брат казав, що це такий дуже розумний поводитир був у євреїв. Він їх по пустелі пекучий водив.

ВАСИЛЬ. А вони хіба усі сліпі були?

ДЖЕК. Не знаю. Я з ними по пустелі не ходив. Брат розповідав, що той Мойсей тьму-тьмущу євреїв сорок років водив по пустелі, щоб вони потроху вимирали. Ніби він у такий спосіб з їхнього єства рабів вичавлював.

ВАСИЛЬ *(спантеличено)*. Як вичавлював?

ДЖЕК. Гадаю, як сік з винограду... Я, Василю, не Мойсей. Що ти мені задаєш такі важкі питання? Я бізнесмен, як і ти. Мені так брат розповідав. А ще казав, що та пустеля була в довжину і в ширину трохи менша Манхеттена. Це ніби вчені довели.

ВАСИЛЬ. І як він таку масу народу водив такою маленькою територією?

ДЖЕК. По колу.

ВАСИЛЬ. Осліпнути можна. Це ж пустеля. Пісок і сонце.

ДЖЕК. От і я кажу. Вони, видно, сліпли і вмирали. А хто вижив у тому пеклі, тих він вивів на вулицю...

ВАСИЛЬ. На яку вулицю?

ДЖЕК. Соррі, я українець і вже американського походження. Тож трохи рідну мову, пліз, призабув. Він вивів їх на широку дорогу...

ВАСИЛЬ. Ти б так і сказав. І що було далі з тими євреями?

ДЖЕК. Ну, вони після того, як напекли голови в тій пустелі, всі від Мойсея розбіглися. Хто куди. Тепер їх Шарон[2] збирає по всьому світу. Назад хоче повернути у ту пустелю. Ніби вони там прописані були і коли розбігалися, не виписались. Словом, за усіма ними досі громадянство збереглось, де б вони не жили — в Америці чи Україні. Тепер та пустеля — земля обітована.

ВАСИЛЬ. І що ж далі?

ДЖЕК. Чого ти мене питаєш? Запитай он у Мойсея. Не я ж водив їх по пустелі?..

ВАСИЛЬ. Ти мене зараз водиш за носа. Не мороч мені голови і не забивай мені баки тим Мойсеєм. Хіба в мене нема вже свого клопоту? Я за твого брата питаю. Де моя рідна дружина? Ви її вкрали, вбили? Тільки не бреши.

ДЖЕК. Незабаром Волтер привезе...

ВАСИЛЬ. Що привезе?

ДЖЕК. Наших десять відсотків...

У цей час несподівано на порозі кімнати з'являється Волтер.

ДЖЕК. А ось і Волтер.

ВАСИЛЬ. Ах, це ти?

ДЖЕК. Він повернув?

ВОЛТЕР. Так, повернув.

ДЖЕК. Сто тисяч?

ВОЛТЕР. Соррі, Джек... Екскузьмі, ні...

ДЖЕК. Як "ні"?

ВОЛТЕР. Соррі... Джек... Соррі, Васіл... Він повернув... Клару.

Німа сцена, пауза.

ДЖЕК. Як Клару? А наших десять відсотків?

ВОЛТЕР. Соррі, Джек... Екскузьмі, Васіл. Вона священика обізвала собакою.

ДЖЕК. І як це трапилося?

ВОЛТЕР. У першу шлюбну ніч він взявся за Біблію, а за Клару забув... Сказав, що в нього амнезія пам'яті. Коли вона його розбудила, то він нагадав їй про свій поважний вік... Ну, щоб вона на все життя запам'ятала, що йому вже 85 років. Тоді вона зіскочила з ліжка, як ужалена, стала на коліна і, звертаючись до Бога, промовила: "О Господи! Раніше мала бізнесмена, а тепер вийшла за... попа!"

ДЖЕК. І що брат Ешлі?

ВОЛТЕР. Він обізвав її... ступою.

ДЖЕК. А вона його?

ВОЛТЕР. А вона, соррі, у відповідь: "Ах ти, собако!.." Після цього він викликав мене і передав мною Клару...

ВАСИЛЬ. Передав Клару?

ВОЛТЕР. Так, її.

ВАСИЛЬ (*перелякано*). Як передав? Вона хіба вже не жива? Де ж Клара?

ВОЛТЕР. Я фігурально. Мені на руки... Тобто в руки... З цими бабами зв'яжешся — обидві мови забудеш.

ВАСИЛЬ. Не закручуй язика. Кажі, де моя Клара?

ВОЛТЕР. Вона в коридорі?

ВАСИЛЬ. В якому коридорі?

ВОЛТЕР. Тут за дверима. Соромиться зайти. Тобі, соррі, в очі, Василю, екскузьмі, подивитися.

ВАСИЛЬ. Клара? Мені? О Господи! З якого це часу?!

ВОЛТЕР. З того самого, як вийшла за Ешлі.

Василь кидається до дверей, розчиняє їх. У кімнату ледь не падає Клара. Василь підхоплює її.

КЛАРА (*припадає на коліна*). Вибач, Васю. Вибач, любий... Я прислуховувалася, що ти про це скажеш... І прихилилась до дверей. І оце ледь не розбилася...

ВАСИЛЬ. Нічого, нічого. Головне, що ти ціла. (*Василь її піднімає, заспокоює, обіймає*).

КЛАРА. Я до дверей вухо приклала і не чекала, що ти так рвучко відкриєш їх. Вибач.

ВАСИЛЬ. Серденько ти моє, любонько ти моя!.. Я вибачаю...

КЛАРА. Тепер і ти — мій любий... Ти — мій позолочений...

ВАСИЛЬ. Як ти, Кларонько, могла?

КЛАРА. Заради кохання, Васю.

ВАСИЛЬ. Заради кохання?! До цього американського попа?

КЛАРА. Заради нашого з тобою, Васильочку.

ВАСИЛЬ. Не називай мене Васильочком. У мене неприємні асоціації. Та й Джек каже, що це по-московськи.

КЛАРА. У мене після того заміжжя також неприємні асоціації... Він же гладіатор, Васю...

ВАСИЛЬ. Як гладіатор? Цей піп? Ешлі — гладіатор?.. Вольтер же нам інше розповідав.

КЛАРА. Не вір Волтеру, Васю. Піп — справжній гладіатор. Він з мене не знімав труси... Справжні Васю, від Версаччі, а не від Берлусконі...

ВАСИЛЬ (*насторожено*). А що?

КЛАРА (*майже щільно притулюючись до вуха Василя*). ... А гладив...

ВАСИЛЬ. У смислі праскою? В смислі прасував?

КЛАРА. Ні, в смислі гладив. По трусах, Васю, і все приказував, яка я ніжна.

ВАСИЛЬ. І що — н-ні разу?..

КЛАРА. Ні разу, Васильку... Тільки на труси ті дивився, прицокував і хвалився, що вони коштують не менше, ніж автомобіль "ролс-ройс". Казав, що вони справді від Версаччі. Уявляєш, Васю, які на мені труси були?

ВАСИЛЬ. Як були? А де поділись? Хіба він таки їх зняв?..

КЛАРА. Ти мене так і не знаєш, Васю. Я їх сама зняла.

ВАСИЛЬ (*майже пополотнів*). Що?..

КЛАРА. Кинула тим "ролс-ройсом" в обличчя і сказала: "На, подивись!"

ВАСИЛЬ. На що "подивись"? На труси?

КЛАРА. На ярличок з ціною тих трусів. Він же мені постійно нагадував: "Коштують, як "ролс-ройс"...

ВАСИЛЬ. І ти такі труси викинула?

КЛАРА. Він же священик, Васю. Я ж не могла їх украсти. Він мені постійно на ніч заповіді читав. Він боявся на вісімдесят шостому році свого життя взяти гріх на душу. Хоче одразу в рай.

ВАСИЛЬ. Як ти могла? Як ти тільки могла?!

КЛАРА. Ти про що? Про своїх десять відсотків? Ти мене цим дорікаєш? Чи трусами?

ВАСИЛЬ. Як ти могла за попа заміж вийти?

КЛАРА. Так він же мультимільйонер, Васю. Думай своєю бізнесовою головою, що говориш.

ВАСИЛЬ. Я про це й кажу. І про це також.

КЛАРА. Я привезла. Он у пакуночку. У Волтера.

ВАСИЛЬ. Як привезла? *(Обертається до Волтера)*. Що ж ти мовчиш? Де той пакуночок? Що в ньому?

ВОЛТЕР. Десять відсотків. Ти ж мене спочатку не про пакунок — про Клару питав... *(Подає пакуночок)*. Тут десять відсотків. Вам від Клари.

ВАСИЛЬ. Від Клари? *(Обертається до Клари, знову обіймає її, цілує)*. Серденько ти моє!.. Від тебе мені десять відсотків?

КЛАРА. Так, Васильку. Любий ти мій!.. Ти ж так усе своє життя бився над тим бізнесом... Шукав свою нішу. Бізнесову...

ВАСИЛЬ. І що?

КЛАРА. Це тобі за те, що ти мене не проміняв ні на кого. Двісті тисяч дарую!..

ВАСИЛЬ. Ти? Звідки?

КЛАРА. Любий мій, Васильку... Я ж за мультимільйонером заміж була. Тут десять відсотків від двох моїх мільйонів...

ВАСИЛЬ. Від яких твоїх? Де ти взяла два мільйони?

КЛАРА. Васильку, ми ж розлучилися, як і одружилися. У Лас— Вегасі.

ВАСИЛЬ. І ти?.. І тобі?..

КЛАРА. Так, серденько. У Кентуккі закони, як і в Україні. Все майно навпіл. З мільйонером. Як я тепер тебе люблю, Васильку!.. Позолочений ти мій! Ну просто кохаю!.. *(Обіймає, цілує. Джек дивиться на них, підходить до вікна, розчиняє його навстіж. У кімнату валить дим з вулиць Бронкса)*.

ДЖЕК. Ви гляньте на цю закохану парочку!.. А ще вчора жили як кішка з собакою. Це ж треба було розлучитися, щоб так знову полюбитися!..

ВАСИЛЬ. Що ти там муркотиш?

ДЖЕК. Та думаю... Тепер плакали мої десять відсотків. *(Зачиняє вікно)*.

ВАСИЛЬ. Це ж яких твоїх десять відсотків?

ДЖЕК. Ну за те, що заміж віддав Клару. За сеньйора Ешлі...

ВАСИЛЬ. По-перше, не за сеньйора, а за попа. По-друге, то й що?

ДЖЕК. Як що? Ти ж казав: "Якщо мою Клару хтось візьме, то я ще й доплачу десять відсотків".

ВАСИЛЬ. Так це, коли хтось візьме. А ти ж повернув?

КЛАРА. Ах ти, собако...

ВАСИЛЬ. Кларонько, серденько! То я тоді так казав спересердя. Як ти всерйоз собакою мене називала... Золотце ти моє!.. Я тепер тебе і за сто відсотків нікому не віддам. Золота рибонька ти моя...

КЛАРА (*звертається до Волтера*). Волтере, а чого ви мовчите?

ВОЛТЕР. Чекаю, поки ви налюбуетесь одне одним. Ви ж стільки не бачилися.

КЛАРА. Не чекайте, а вручайте.

Після цього Волтер розчиняє кейс-валізку і подає Василеві "дипломат" з грішми. Василь здивовано дивиться на Волтера, тоді переводить очі на Клару, несміливо бере.

ВАСИЛЬ. Не розумію?! А це що за гроші?

ВОЛТЕР. Від його святості, від сеньйора Ешлі.

ВАСИЛЬ. Мені? Від святості? Від самого сеньйора Ешлі?

ВОЛТЕР. Так, вам.

ВАСИЛЬ. За що?

ВОЛТЕР. За Клару?

ВАСИЛЬ. Це можна зрозуміти, як за її тимчасову оренду?

ВОЛТЕР. Можна й так сказати... А втім, щоб ви її забрали назавжди і ніколи його святості, сеньйору Ешлі, екскузьмі, ... не повертали.

Німа сцена. Клара і Джек прикривають роти руками, ледь стримуються, щоб не пирснути сміхом. Василь якийсь час мовчить, обводить поглядом усіх присутніх.

ВАСИЛЬ. Це що, жарт? Ви наді мною насміхаєтесь?

ВОЛТЕР. Це правда, містер Васіл. Веррі велл. Веррі гуд. (*Вручає Василеві "дипломат"*).

ВАСИЛЬ. І скільки ж тут?

ВОЛТЕР. Ще рівно двісті тисяч доларів. Це десять відсотків від того капіталу, який на цей день після офіційного одруження і розлучення з леді Кларою у його святості сеньйора Ешлі залишався. І вам побажання, Василю. Від його святості сеньйора Ешлі. Він доручив мені це вам сказати усно...

ВАСИЛЬ. І що ж він тобі сказав усно?

ВОЛТЕР. Він передав: "Візьми, Волтере, ці гроші і передай Василеві за "оренду" Клари, бо вона така, що із своїх грошей може Василю не дати ні centa"...

КЛАРА. Ах ти, собако... Попик нещасний... Він мене ще й за авантюристку має?.. Сам же на мені женився. У Лас-Вегасі.

ВАСИЛЬ. Кларо, помовч. Вольтер говорить.

КЛАРА. Мовчу, серденько, мовчу. Я ж казала, що собака людині щастя приносить. Ми собі нового песика, Васю, купимо. Породистого. Назвемо його... (*Дивиться пильно на Джека*).

ДЖЕК. Що ви на мене так дивитися?

КЛАРА. Не дивлюсь, а думаю, як того породистого песика назвати...

ВАСИЛЬ. Кларо, серденько, помовч. Вольтер говорить.

ВОЛТЕР. Не Вольтер, а Волтер. Можна й Уолтер.

ВАСИЛЬ. Вибачте, Вольтере. Це в мене м'яке полтавське "ель". Говоріть, Вольтере.

ВОЛТЕР. І він мені ще додав, мовляв, дає ці додаткові десять відсотків братові Васі, аби він йому ніколи ні за які гроші, не доведи Господи, не повернув назад Клару...

КЛАРА. Ах ти, собако!.. Піп-гладіатор з Кентуккі... Мультимільйонер нещасний...

ВАСИЛЬ. Золотенька ти моя, Кларусю, серденько, помовч.

КЛАРА. Любий мій, позолочений мій, мовчу. Хай патякає далі...

ВОЛТЕР. Його святість сеньйор Ешлі усно ще додав, що сеньйорина Клара віднині і на віки вічні призначена самим Господом Богом пану Василеві, а не йому. Бо те, що його святості сеньйору Ешлі призначено Богом тут, на грішній землі, вона, тобто сеньйорина Клара, в їхньому спільному житті могла б скоротити з максимуму до мінімуму.

КЛАРА. Ах ти, собако!.. Не вір жодному його слову, Васильку. Він, коли мене гладив і лапав, усе сюсюкав: "Матушко ви моя!.. Вас сам Бог сотворив для мене на небі і опустил з неба на це широке двоспальне ліжко".

ВАСИЛЬ. Золотце, помовч... А що ще його святість сеньйор Ешлі усно сказав?

ВОЛТЕР. А більше нічого й не сказав...

ВАСИЛЬ. Я не про це. Він більше нічого від мене за цих десять відсотків не вимагає?

ВОЛТЕР. Ні, він тільки розповів, що йому напередодні цього дійства з пані Кларою...

КЛАРА *(червоніючи)*. Ніякого дійства не було...

ВАСИЛЬ. Золотце моє, помовч.

КЛАРА. А ти що, мій позолочений, хотів, щоб було?

ВАСИЛЬ. Я до Вольтера звертаюся... Що той Ешлі ще сказав.

ВОЛТЕР. Так от його святість сеньйор Ешлі розповів, що йому приснився Божий сон. Начебто з неба до нього прилетів ангел і протрубив йому в ліве вухо, оскільки на праве сеньйор Ешлі не чує...

ВАСИЛЬ. І що той сурмач йому повідомив?

ВОЛТЕР. Так той ангел вам, Василю, через його святість сеньйора Ешлі порадив зайнятися серйознішим бізнесом, ніж постачання на американський ринок жінок... Бо жінки вас знову підведуть або до монастиря, або, соррі, до "казенного дому"... Так що вибирайте щось одне з двох.

ВАСИЛЬ. А сеньйор Ешлі, його святість, окрім того янгола, що мені порадив?

ВОЛТЕР. Також порадив торгувати не жінками, а димом. Як Філіпп Моріс. Той починав з цигарок.

ВАСИЛЬ. Щоб я торгував після всього цього цигарками?

ВОЛТЕР. Ні, щоб ви робили гроші з диму.

ВАСИЛЬ. З якого диму?

ВОЛТЕР. З небесного... Соррі, з того, що з труб іде. Заводських чи фабричних... Он бачите? *(Показує на вікно)*.

ВАСИЛЬ. Що ви мені обидва димову завісу в очі пускаєте. Який янгол?

ВОЛТЕР. Кажу, соррі, ... небесний. Той, що прилітав до його святості сеньйора Ешлі і від імені Бога попередив: "Якщо люди й надалі так коптитимуть небо, то Бог відмовляється влаштовувати вам Страшний суд і навіть нізащо не повторить навіть "Содом і Гоморру". А ще сказав, щоб ми на самообслуговування переходили.

ВАСИЛЬ. І що мені робити далі?

ВОЛТЕР. Ангел сказав, що Всевишній нібито дуже закашлявся і ледь від того диму не задихнувся. Перестав ураз і говорити, і думати, і діяти. Тільки на мигах показав, мовляв, щось робить з цим димом уже самі, якщо на цій землі жити хочете...

ВАСИЛЬ. А де тепер той янгол?

ВОЛТЕР. Поки що в реанімації. Намагався піднятися до себе на небо, так теж ледь не задихнувся і втратив орієнтацію. Зараз лежить у госпіталі. Але американці обіцяють його за допомогою фірми НАСА невдовзі запустити в космос через дірку в стратосфері.

ВАСИЛЬ. А що ж Господь Бог?

ВОЛТЕР. Він сказав наостанок: "Передайте Василеві як бізнесмену, щоб він надалі думав і працював над новими ідеями в ім'я Бога. В крайньому разі хоча б заради себе..."

ВАСИЛЬ. Він що до мене й справді звертався?

ВОЛТЕР. Очевидно. Так його святість брат во Христі Ешлі сказав: "Передайте братові Васі, хай димом торгує. Це дуже вигідний бізнес і грошей більше, ніж від жінок. За десять відсотків можна мільярдером стати. Стільки того товару на землі".

ВАСИЛЬ. А куди ж я той всепланетарний дим діватиму?

ВОЛТЕР. А це вже ваша проблема. Ви ж бізнесмен. Сідайте і працюйте над новими технологіями... У вас он скільки ідей крутиться в голові... А може, вам теж якийсь сон присниться. Бог підкаже. Ви тільки його гарненько попросіть. Через молитву.

ВАСИЛЬ. А це гарна ідея!.. Слухай, а може, разом? З тобою, Вольтере, з Джеком... *(Дивиться на купу грошей, тоді розриває перев'язану пачку, починає перелічувати купюри)*. Га-а? По руках? Разом?..

ДЖЕК. Що разом?

ВАСИЛЬ. Ловитимемо...

ДЖЕК. Кого ловитимемо?

ВАСИЛЬ. Той дим, що йде...

ДЖЕК. Соррі... Звідки йде і куди?

ВАСИЛЬ. Ну, трубами — з землі на небо. Бо й справді якось незручно перед... Богом.

ДЖЕК. О Господи! Правду Клара сказала — мовляв, з ким ти зв'язався, Боже?! Тільки поглянь сюди. Опустись нижче і подивися на нас, дурнів. Господи, молю Тебе! Змилуйся над нами, поглянь хоч одним оком на нас, грішних перед Тобою...

Раптом голос з неба самого господа Бога, якого ледь-ледь видно було на далекому

обрії. Лише самі розпливчасті контури його.

ГОСПОДЬ БОГ. Хлопці, не можу. їй-богу, не можу... Ви так уже закіптюжили Землю, що за димом нічого не видно... Я вже втратив і сам усяку орієнтацію...

Клара затуляє обличчя руками. Василь, Волтер і Джек, взявшись за голову, падають на коліна, піднімають руки догори, дивляться на небо і водночас воляють.

ВАСИЛЬ, ВОЛТЕР, ДЖЕК, КЛАРА (хором). О Господи! Помилуй нас, грішних... Ми й справді не відаєм, що творимо на цій Землі... Спасай і рятуй!.. Бо прийшов кінець. Всесвітній, екскузьмі, кінець виставі...

КІНЕЦЬ

ДОДАТОК (БОНУС)

Ахінея

(Трагікомедія)

Дійові особи

ПОРТФЕЛЬ — безособова особа. Прикмети: солідний, лискучий, з черевцем.

28 ЗАВВІДДІЛАМИ — люди різного віку.

ІВАН СЕМЕНОВИЧ ФАРТУШОК — скромний службовець, холостяк, 45 років.

СЕМЕН ІВАНОВИЧ КАБЛУЧОК — ще скромніший службовець, теж холостяк і теж 45 років.

МАРІЯ САКСОФОНТІВНА КРОК-ЦЕНДЕНБАУМ — рахівник № 56. Сором'язлива.

КІРА САМІЙЛІВНА КНОЛЬЦ — заступник головної друкарки. В минулому акторка, 26 років. Лагідної вдачі, майже мовчазна.

КСЕНОФОНТ СПИРИДОНОВИЧ БРЮШКІН — головний бухгалтер. В окулярах.

ЦЕЗАР ЮЛІЙОВИЧ ХВОСТЕЦЬКИЙ-ЩУКІН — старший реєстратор №19, без окулярів.

ТЬОТЯ ВАРЯ — прибиральниця, 54 роки.

НЕЗНАЙОМЕЦЬ ІКС-ПЛЮС-ІГРЕК — він же Петро Петрович.

Армія друкарок, секретарів, плановиків, економістів, завгоспів, вантажників, кур'єрів і т. д. і т. п...

ДІЯ I

Картина I

Коридор дуже солідної установи, дуже просторий і дуже довгий. На підлозі килими, по боках величезні фікуси і пальми. На дверях багато-багато табличок.

Радісні службовці вибігають з бухгалтерії. Заглядають у вікна. Біля під'їздів установи армія вантажників розвантажуює автомашини з папером і чорнилом у бочках. Армія завгоспів керує. Завгоспи задоволено вигукують: "На цей раз на півмісяця вистачить!"

Службовці, почувши це, з криком "Ура-а!" біжать далі. В руках — новенькі купюри. Сонячні промені світять яскравіше звичайного.

Картина II

Кабінет головного бухгалтера Ксенофонта Спиридоновича Брюшкіна. Поруч з бухгалтером — Кіра Кнольц. Вона ставить напівзігнуту ніжку на стілець, підв'язує нейлонову панчішку вище коліна. Рука Ксенофонта Спиридоновича раптово повисає над рахівницею. Він кудись дивиться поверх окулярів.

КНОЛЬЦ (нахиляється до вуха Брюшкіна). А він пішов, не кажучи ні слова. Він щез, як сон (пауза), як на зорі туман.

БРЮШКІН (знижує плечима, розтягує слова. Дивиться туди ж. Вже без окулярів). Не зна-ю-ю, душечко, не знаю-ю. Його, напевне, за...

КНОЛЬЦ (перебиває. Вигукую ствердно). Брехня! Я знаю їхні викрутаси. Мене ніхто в житті не проведе.

Вибігає в коридор, назустріч – Хвостецький-Щукін.

КНОЛЬЦ (шепоче, чути окремі слова). Міністром, кажуть, буде він тепер! І взагалі – великим чоловіком!

ХВОСТЕЦЬКИЙ-ЩУКІН (тихо ойкнув). Не чув! Оце від вас, шановна, дізнався. Яке щастя! Господи, оце квартиру відхватить!

КНОЛЬЦ. Вже відхватив і тиждень в ній живе!

ХВОСТЕЦЬКИЙ-ЩУКІН (здивовано). Але я його вчора бачив!

КНОЛЬЦ (сердито). Так що ж, по-вашому, я плітки розпускаю?

Біжить далі.

ХВОСТЕЦЬКИЙ-ЩУКІН. Боронь вас Боже, шановна. Це мені здалось. Куди ж ви? Ще одне питання. (Про себе). А де ж портфель? Портфель де?

ДІЯ II

Картина I

Кабінет. У лівому кутку сидить Фартушок, у правому — Каблучок. Вбігає Кнольц.

КНОЛЬЦ. Приїхали на ЗіЛові за ним. І прямо в Київ тим авто повезли!

ФАРТУШОК. І везе ж, голубонько, людям! Неодмінно трикімнатну квартиру матиме.

КНОЛЬЦ (тихо). Він має вже, Йому потрібна дача. (Біжить до Каблучка. Слів не чути).

КАБЛУЧОК. Щасливчик! Йому, душечко, неодмінно газик проведуть і дві плити

поставлять.

КНОЛЬЦ (*незадоволено*). Це вже йому не потрібне. Тепер купує "волгу" він для себе.

Каблучок і Фартушок вибігають. На порозі стукаються лобами.

До Кнольц підбігає заввідділом № 1. Вона щось шепоче йому на вухо.

ЗАВВІДДІЛОМ № 1 (*затримує її, схопивши за руку*). Нікому. Прошу вас, — нікому.

КНОЛЬЦ (*заплющує очі*). Даю вам слово жінки й взагалі, що більш ніхто не знатиме про це.

Заввідділом № 1 вибігає в ті ж двері, що й Фартушок і Каблучок. З протилежних дверей вбігає заввідділом № 2.

ЗАВВІДДІЛОМ № 2. Нікому ні слова. Дуже прошу вас.

КНОЛЬЦ (*прикладає до грудей руку*). Даю вам слово, це між нами. Помру я швидше, ніж скажу комусь.

Заввідділом № 2 вибігає в ті ж двері, що й Фартушок, Каблучок і заввідділом № 1. Вбігає заввідділом № 3.

ЗАВВІДДІЛОМ № 3 (*змушує її сісти на стілець*). І більше нікому. Чуєте, Кіро Самійлівно, ні словечка. На колінах прошу вас.

КНОЛЬЦ (*прикладає до грудей руки*). Даю вам слово, це між нами. Помру я швидше, ніж скажу комусь.

Заввідділом № 3 вибігає в ті ж двері, що й Фартушок, Каблучок, заввідділами № 1, № 2. Вбігає № 4 і так аж 28 заввідділами.

ДІЯ III

Картина I

В кабінеті Фартушок і Каблучок.

КАБЛУЧОК (*до Фартушка*). У мене є свої підстави. Я точно знаю. Він, душечко, весь час дзвонив кудись по телефону.

ФАРТУШОК (*до Каблучка*). По секрету скажу вам, я бачив, голубонько, як він брав квиток до Києва. Літаком літав.

Фартушок вибігає. Вскакує, захекавшись, Хвостецький-Щукін.

ХВОСТЕЦЬКИЙ-ЩУКІН (*глянув на двері. Тривожно, півголосом*). Нікому ні слова, і я вам розповім секрет. (*Шепоче*). На власні очі бачив, як він у літак сідав.

Каблучок вибігає. Вскакує Крок-Ценденбаум, притримуючи руками спідничку.

КРОК-ЦЕНДЕНБАУМ (*підходить навшпиньках*). Вже купив дачу і автомобіль. І хто б міг подумати? "Волгу".

Хвостецький-Щукін вибігає. На порозі про себе: "А де ж портфель?" В цей час вбігають один за одним всі 28 заввідділами. Вони розмахують руками і щезають в одному напрямку. Кожний про себе вимовляє слово "портфель".

ДІЯ IV

Картина I

БРЮШКІН *(знімає з носа окуляри, сердито)*. Окозамилювання, фікція-мікція і ніякого балансу. Судити їх. Вже всі знають, а я, як завжди, останнім дізнаюсь... *(Кидає об підлогу арифмометром. Вбігає Кнольц,)*. Кіро Самійлівно, ви маєте рацію. Я, старий дурень, ніколи не вірив вам. Мене обдурили. Він справді — міністр. Має квартиру, дачу, автомобіль, гараж і фонтан за голубим парканом. А був таким телепнем.

КНОЛЬЦ *(здивовано)*. Невже це правда? Може, я оглухла?!

БРЮШКІН *(важно)*. Тепер всі так кажуть.

КНОЛЬЦ. Я це давно помітила, скажу вам.

БРЮШКІН *(б'є себе по лисині кулаком)*. Чого ж ми стоїмо? Точніше - чого я стою? *(Про себе)*. Швидше, швидше! *(Вибігає)*. За портфелем!

ДІЯ V

Картина I

Біля дверей відділу № 28 натовп. Всі галасують. Кожний силкується пробратись першим до дверей. Ніхто нікого не пускає. Крок-Ценденбаум сором'язливо стримує натовп, впершись руками в одвірки. Коридором біжить Кіра Кнольц.

КНОЛЬЦ *(про себе)*. Невже я таємницю розгадала?! Невже вона помре в моїй душі?! *(Стрибає в натовп)*.

Хтось головою пробиває двері. Вони відчиняються, і всі падають на підлогу. В кабінеті на столі стоїть босоніж тьотя Варя. В її руках мітла. Тьотя Варя змитає зі стін пилуку.

ТЬОТЯ ВАРЯ *(здригнувшись)*. Тю-ю! Пришелепуваті! Тільки те й роблять, що по кабінетах від нудьги цілими днями ганяють. За що їм гроші платять? На східцях сміять, плюються, а ти після них прибирай. І для кого я урни ставлю?!

ФАРТУШОК *(зціпив кулаки)*. Десять тут портфелик, голубонько, був?

КАБЛУЧОК *(зціпив кулаки, ледве стримуючи себе)*. А де ж, душенько, портфелик?

ХВОСТЕЦЬКИЙ-ЩУКІН *(поштиво кланяючись)*. Шановна, ви не бачили, куди портфелик свій поклав він?

Картина II

Повзуть у кабінет. Потім схоплюються на ноги і розбігаються по кабінету. Тьотя Варя виходить у коридор з відром у руках. Всі нишпорять під кріслами, столом, диваном, за сейфом, трюмо, шафою, стелажами, картинами, портретами, під килимами, підшивками газет, журналів. Всі сопуть і сором'язливо лаються.

ДІЯ VI І ОСТАННЯ

Картина І

Ті ж. Входить тьотя Варя. В її руках портфель. Портфель жовтий, але вже не товстий.

ТЬОТЯ ВАРЯ (голосно). Ви цим цікавились? Кому його віддати?

ВСІ (одночасно висовують голови, дивляться на тьотю Варю). Пор-р-р... (на деяку мить залишаються з широко відкритими ротами. Потім голосно, радісно). Він! Портфель!

Кидаються до тьоті Варі. Перша підбігає сором'язлива Крок-Ценденбаум і вириває з рук. На неї накидаються 12 заввідділами і виривають портфель.

КНОЛЬЦ (обурено, хвилюючись). Нікчемні, підлі всі і, взагалі, нікчеми. Я ненавиджу вас і більше – не терплю!

ТЬОТЯ ВАРЯ (ще більше дивується). Подуріли люди. За портфель б'ються. Бийтесь, хоч лусніть. (Продовжує спокійно змітати павутиння).

В кабінеті розпочинається бійка. Скромний службовець Фартушок будильником б'є по голові Хвостецького-Щукіна. Сором'язлива Крок-Ценденбаум трощить рахівниці на черепах заввідділів від № 1 до № 12. Під столом Кіра Кнольц.

КНОЛЬЦ (стогне і вигукує). Помру я швидше, ніж портфель віддам. Вмираю я, не люблячи нікого.

Тьотя Варя кидає мітлу і, перелякана, тікає з кабінету. Сором'язлива Крок-Ценденбаум хапає мітлу і з словами: "Віддайте портфель!" розмахує над головами. Пилюка стоїть стовпом. Видніються черевики заввідділом № 25, підтяжки — № 26, штани — № 27, лусина — № 28.

КАБЛУЧОК (схоплюється на ноги). Ви звірі всі! Я крові вимагаю!

ФАРТУШОК (схоплюється на ноги). Пси ненажерливі! Я вимагаю жертв!

ФАРТУШОК і **КАБЛУЧОК** (одночасно – вимогливо, гнівно). Дайте мені, чого я вимагаю. Портфель віддайте мені, і завтра я одружуюсь.

КНОЛЬЦ (бадьоро). В землі спочинемо ми всі.

У повітрі літають папери, арифмометри, друкарські машинки, настільні календарі, чорнильні прилади, зойки, стогін, вигуки, лайка. Чути, як портфель роздерли на шматочки.

КНОЛЬЦ (егоїстично, радісно). Тепер ні пуху вам і навіть ні пера!

На порозі з'являється Незнайомець Ікс-плюс-Ігрек. За його спиною — перелякана тьотя Варя.

ХВОСТЕЦЬКИЙ-ЩУКІН (злякано, тихесенько). Петро Петрович прийшли!

Всі блискавично виструнчуються.

НЕЗНАЙОМЕЦЬ (громовим басом). Дурні-і! (У кожного на устах з'являється блаженна усмішка). Портфель попав під скорочення штату.

Незнайомець виходить, гримнувши дверима. Всі хапаються за голови. Німа сцена.

Тьотя Варя посміхається.

КІНЕЦЬ

[1] Фраза "У Греції все є" — це знаменитий афоризм із водевілю Антона Павловича Чехова "Весілля". З часом ця фраза пішла в народ і стала улюбленою іронічною приказкою. *(Примітка упорядника інтернетної публікації).*

[2] Аріель Шарон, у 2001-2006 роках прем'єр-міністр Ізраїлю. *(Примітка упорядника інтернетної публікації).*